המדריך להגנת הטבע נאבק עם תוקפו הערבי ב„דרך הייסורים"

הצליח לכופף את סכינו ולמנוע דקירות עמוקות בגופו ● נפצע פצעים בינוניים בידיו ובראשו ● זהו המקרה השלישי בתוך חודש של תקיפת מטיילים יהודים בסכין בעיר העתיקה

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

ברוך ג'יאן בן 32, מדריך החברה להגנת הטבע מהר גילה, ניהל אתמול קרב עם תוקפו, ערבי מזוין בסכין מטבח שזינק לעברו מהמארב, ונפצע פצעים בינוניים בידיו ובראשו.

המקרה אירע בשעות אחה"צ ב„דרך היסורים", הנתיב המקודש לנוצרים המוביל משער האריות עד לכנסיית הקבר, שבו נשא ישו את הצלב על גבו. ברוך סייר במסלול בחברתה של עופרה רגב, אף היא מדריכה בחברה להגנת הטבע, כהכנה לקראת טיול עם חניכים למחרת היום. לפתע זעקה עופרה: „ברוך! רוצים לדקור אותך בסכין". ברוך נפנה לאחור וראה צעיר ערבי כשסכין שלופה בידו מסתער לעברו. השניים נאבקו ובמהלך המאבק הצליח ברוך לכופף את סכינו של התוקף ולמנוע דקירות עמוקות בגופו. התוקף שרט את ברוך בראשו ובידיו ונמלט. בשלב זה הצליח ברוך ג'יאן להוציא את אקדחו ולירות לעברו כדור אחד. הכדור החטיא את המטרה והערבי נעלם באחת הסימטאות.

הסוחרים הציעו עזרה

צולע וזב דם הגיע ברוך עד לכנסיית הקבר, שם כרע לארץ וחולץ על־ידי אמבולנס. הסוחרים הערבים שהיו עדים לתקרית לא היו הפעם אדישים ואחד מהם הציע מגבות נייר לפצוע שותת הדם. הוא אושפז ב„הדסה" ומשם נמסר כי מצבו הטוב והוא היה אמור להשתחרר אמש לאחר קבלת טיפול.

משטרת ירושלים שהוזעקה למקום מיהרה לסגור את שערי העיר העתיקה ועצרה 50 ערבים לחקירה.

בשעות הערב פלשו ח"כ מאיר כהנא ואוהדיו לסימטאות העיר העתיקה ופתחו בריקודים ליד מקום התקרית. המשטרה פיזרה אותם בכוח.

יצויין, כי זה המקרה השלישי בחודש האחרון שבו הותקפו מטיילים יהודים בסכין בעיר העתיקה.

כ־10 אלפים אקדמאים ירדו מהארץ בשנים 66־'79

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

9574 בעלי מקצועות אקדמיים וטכניים, 456 בוגרי מדעי־הטבע ו־30 דוקטורים למתמטיקה ירדו מהארץ בין השנים 1966־1979, אמר אתמול שר הכלכלה והתיכנון, גד יעקובי, בתשובה לשאילתה של ח"כ יאיר צבן (מפ"ם).

יעקובי התבסס על סקר שנערך עבור המועצה הלאומית למחקר ופיתוח על אקדמאים ישראלים בארה"ב.

יעקובי ציין, כי לפי דו"ח הוועדה למתמטיקה צפוי בעשור הקרוב עודף במתמטיקאים בעלי תואר דוקטור. הוא העריך, כי חלק מהם יירדו מהארץ. השר ציין, כי עיקר הבעיה של התעשייה היא היעדר כוח אדם אקדמי וטכנולוגי בתחומי מדעי הטבע וההנדסה ברמת תואר ראשון ושני. לדבריו, בשל חולשת בתי־הספר העל־יסודיים יש היום תפוסה חלקית בלבד במקצועות למדעי הטבע באוניברסיטאות השונות ובטכניון.

יעקובי העריך, כי בחמש השנים הקרובות צפוי מחסור של כ־5000 מהנדסים לתעשייה האלקטרונית המתקדמת.

בתשובה לשאילתה אחרת, של אוריאל לין (ליכוד־ליברלים), הביע שר הכלכלה תקווה, כי השנה ימכרו חברות ממשלתיות בהיקף של 150 מיליון דולר. הכסף שיתקבל יוכנס להשקעות לשם חידוש צמיחת המשק.

נדחה הערעור על פסילת המחזה „אפרים חוזר לצבא"

מאת כתבת „על המשמר"

המועצה לביקורת סרטים ומחזות (הצנזורה) דחתה אתמול את בקשת תיאטרון חיפה להתיר את העלאת המחזה „אפרים חוזר לצבא", פרי עטו של יצחק לאור.

כזכור, נפסל המחזה בשלמותו על־ידי הצנזורה בתחילת ספטמבר. הנימוקים העיקריים היו: ההצגה מעלה את דמותו של מושל צבאי בצורה מסולפת, המחזה עושה השוואה בין הממשל הצבאי לשלטונות הכיבוש הנאצי, הצגת המחזה מעוררת יחס שלילי כלפי המדינה, צה"ל והממשל הצבאי והיא עלולה לעורר תגובות שילוו בהתססה והסתה לפעילות אנטי־ממשלתית עויינת.

„צנזורה פוליטית"

תיאטרון חיפה ערער על ההחלטה, שראה בה צנזורה פוליטית חסרת תקדים ופגיעה בחופש הביטוי. כן נטען, כי המחזה לא הובן נכון.

אתמול, לאחר שמיעת הערעור שהוגש על־ידי נועם סמל, מנכ"ל התיאטרון, יהושע סובול, המנהל האמנותי, המחזאי יצחק לאור, ועו"ד רחמני וולפסון, היועץ המשפטי של התיאטרון, החליטה המועצה לדחותו ולהשאיר את הפסילה על כנה.

מתיאטרון חיפה נמסר, כי כאשר יתקבלו נימוקי ההחלטה יובא הנושא לדיון בפני מועצת המנהלים של התיאטרון שתשקול פנייה לבג"צ.

לאחר קבלת ההחלטה אמר יהושע סובול: „אנו רואים בזה עניין עקרוני של חופש הביטוי. זו צנזורה פוליטית בלא מסווה. הערעור נדחה למרות שהראינו כי לנימוקי הפסילה אין אחיזה בטקסט של המחזה וכן הסתמכנו על חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה, שהמליצה שהצנזורה לא תתערב אלא במקרה של עבירה פלילית.

נדחתה הצעת „צמד המשתיקים" לדלל מהדורות החדשות

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

הוועד המנהל של רשות השידור החליט אתמול מה אחר, כי אין מקום לשנות מהנוהג לשדר את החדשות ברדיו מדי שעה.

ההחלטה נתקבלה בעקבות פנייתם של חברי מליאת הרשות, דוד אלהרר ודוד מנע, שביקשו לצמצם את מספרן של מהדורות החדשות המשודרות ב„קול ישראל".

בישיבה הוצג מיסמך, שהתקבל מאירגון השידור האירופי, ובו פירוט של תחנות רבות במערב המשדרות חדשות 24 שעות ביממה מדי שעה, מדי מחצית השעה ואף גלים מיוחדים לשידור רצוף של חדשות במשך כל שעות היממה.

נציג המערך, ד"ר ישראל פלג, אמר שדברי ראש הממשלה בנושא זה הפכו בידיהם של „צמד המשתיקים" לפארסה ציבורית. דבריו של פרס נאמרו בהומור, והצעת הצמד אינה רק נלעגת, כי אם גם פוגעת בזכות האזרח לדעת ובחופש המידע, אמר פלג.

יו"ר רשות השידור, מיכה ינון, אמר, כי שידורי החדשות במתכונת הנוכחית החלו באביב 1971 והיו"ר דאז, ד"ר חיים יחיל ז"ל, אף השתבח בכך ש„קול ישראל" החל בשידורן של 20 מהדורות ביממה.

מחלוקת בין הכללית והלימודית

בין הטלוויזיה הכללית לטלוויזיה הלימודית נתגלעה מחלוקת על זמן השידור של יום שישי אחה"צ. עד כה שידרה הכללית בימי ו' בין 3.30 ל־4.30 את התוכנית „מורשת ישראל". בעקבות הצימצומים הורדה התוכנית ושעת השידור התפנתה ללימודית, שנהנתה מן הפינוי והחלה בשידורו של „ערב חדש". וכשבאה הכללית, וביקשה לשדר את „הלו ג'רוזלם" המיועדת לתיירים, סירבה הלימודית להחזיר את הזמן האבוד. זאת למרות שהגבילה עצמה והתחייבה להפסיק השידורים לאחר כניסת השבת. וביום שישי האחרון אף המשיכה בשידורים אחרי כניסת השבת בירושלים בארבע ושתי דקות.

דובר שר־החינוך, שנכח בישיבת הוועד המנהל אתמול, הודיע, כי בדעת השר לכנס דיון בהשתתפות אנשי הכללית והלימודית כדי להכריע במחלוקת ביניהן. אולם, הוועד המנהל חזר אתמול וקבע, כי הכללית תחל מיד בשידורה של „הלו ג'רוזלם".

הוארך מעצרו של החשוד ברצח האסיר בבאר־שבע

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

בית המשפט השלום בבאר־שבע האריך אתמול ב־15 יום את מעצרו של עבדאללה סכה, החשוד ברצח האסיר בכר בן־חיים.

סכה בן ה־25, תושב מזרח ירושלים, נתגלה על־ידי סוהר כשהוא אוחז בידו דוקרן נוטף דם וגופתו של בן־חיים שרועה תחתיו. בבית־המשפט הכחיש כל קשר למעשה, וסירב לענות לשאלות השופט.

לכתבת „על המשמר" נודע, כי האסירים היהודים באגף שבע בכלא מחפשים דרך להגיע אל עבדאללה סכה כדי לנקום בו על רצח בן־חיים.

● יאיר לוין מונה למנהל מחוז המרכז במשרד־החינוך והתרבות במקום מיכה בלקול שיצא בשליחות לגרמניה — נמסר מלשכת דובר המשרד.

חברת העובדים שוקלת גיוס הון מעובדים ושיתופם ברווחים

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר הודיע אתמול, שוועדה מיוחדת מטעם חברת העובדים בוחנת בימים אלה אפשרויות לגיוס הון מעובדים, הרוצים בכך, ושיתופם על בסיס משקי ברווחים של מפעלים.

הדברים נאמרו בהרצאת המזכ"ל בפני החוג הרעיוני של ההסתדרות בראשותו של יהודה גוטהלף, שהתקיים בבית הועד הפועל של ההסתדרות בת"א.

קיסר הבהיר, שהצעת גיוס ההון מעובדים היא צעד נוסף לקרן „תנופה לצמיחה", אליה הצטרפו עד כה 350,000 עובדים ממגזרי המשק השונים. הקרן מגייסת תרומות ימי עבודה למען ביסוס ושיקום של מפעלים שנקלעו למצוקה, ובראשה עומד מזכ"ל ההסתדרות לשעבר, יצחק בן־אהרון. עוד אמר, קיסר, שהוא חזר ומנסה לשכנע את מתווי התכנית הכלכלית החדשה, שלא יעשו תבנית החברה המבוססת על אבטלה וכי החברה הישראלית אינה יכולה להחזיק מעמד כאשר יש אבטלה במשק. המזכ"ל תקף את הגישה המקובלת כיום על ידי חוגים מסויימים שההון עדיף על עבודה. „גישה מוטעית זו גורמת לשחיקה בכבוד האדם העובד" — הדגיש המזכ"ל. כן הזהיר קיסר מפני הסכנה לדמוקרטיה כתוצאה מגידול פערים חברתיים והבהיר שהעזרה ההדדית שהנהיגה ההסתדרות — היא השומרת בפני העמקת פערים, ואילולא ההסתדרות היו הפערים גדולים בהרבה מכפי שהם היום.

הוא יצא נגד סעיפים אחדים בהצעת תקציב המדינה לשנת 1986/7, שמציעה בין השאר, כירסום נוסף בהכנסות העובדים והגימלאים וביחוד אשר לגביית תשלומים עבור שירותי בריאות, חינוך וכיו"ב.

בהמשך דבריו אמר המזכ"ל כי יפעל למתן תנופה לכך שכל עובד, גם כזה שאין בידו תעודת בגרות, יוכל לרכוש השכלה אקדמאית.

בקורת חצות

סטיפן חרופ־לי

ההופעה של סטיפן גרפלי דווקא התחילה נהדר ונורא התלהבתי בהתחלה. אבל לאט... לאט... זה התחיל להיות מעייף.

סטיפן גרפלי בכינור מתחלק בהופעה חצי־חצי עם הגיטריסט, המצויין טכנית, מרק פוסט. ג'ק סואינג בבס מצטנע ומדוייק להפליא.

מיבנה ההופעה ללא שינויים: ביצוע של איזה להיט מוכר, (סטיבי וונדר, גרשווין, אפילו פר־גינט של גריג) אח"כ ג'אז קלסי ועוד עשרות גליצ'ות על הכינור. אח"כ קטע מרגש לרפואה, ותוכנית כבקשתך, וקהל מוקסם הולך הביתה שמח רומנטי וטוב לב.

אין חן מיוחד. אין קסם, אין התלהבות ואין עומק. גרפלי נתן בחייו הופעות הרבה יותר מעניינות.

הופעה נחמדה ומיותרת.

עמית רוט

מכבי ת"א „תחבוש כיפה" ותשחק רק בצאת השבת

מאת ראובן חנניה, כתב „על המשמר"

בעקבות לחץ של החוגים הדתיים ובראשם ח"כ אברהם שפירא מאגודת ישראל, החליטה הנהלת קבוצת הכדורגל של מכבי תל־אביב „לשים כיפה על ראשה" ולקיים את משחקה הביתי הקרוב בשבת נגד הפועל חיפה בשעות הערב, עם צאת השבת, באיצטדיון רמת־גן, מגרשה הביתי.

אין זה סוד, כי במשך שבועות מנסה השדולה הדתית להפעיל לחץ על האגודה התל־אביבית שלא תקיים את משחקיה עם צאת השבת. בעקבות חובות כספיים תופחים למס־הכנסה, החליטה אגודת מכבי תל־אביב לבסוף להיענות לבקשתו של ח"כ שפירא בנימוק, כי „זוהי מחווה של שבת אחת". ברור, כי מאחורי ההחלטה עומדת הבטחה למענק כספי גדול שעשוי להגיע לכדי 150,000 דולר מהחוגים הדתיים לאגודת הכדורגל של מכבי תל־אביב.

באיצטדיון רמת־גן אמורים היו להתקיים השבת שני משחקים, שהשני בהם היה צריך להפגיש בדרבי ירושלמי את הפועל ירושלים וביתר ירושלים.

משחק זה יחזור להתקיים כנראה בבירה במגרש ימק"א, אשר הבטיחות בו מפוקפקת, ובשל כך הודיע אתמול יו"ר הפועל ירושלים, חגי אפרת, כי לדרבי הירושלמי יופצו 5000 כרטיסים בלבד, כדי להבטיח את שלומם של הצופים.

דיון מחודש בתקציבה הלא מאושר של רשות השידור

מאת אתי רינאל, כתבת „על המשמר"

ועדת המישנה של ועדת הכספים, בראשותו של יורם ארידור תתכנס מחר לדיון בתקציבה הלא מאושר של רשות השידור. זאת בעקבות בקשתו של שר־האוצר, יצחק מודעי.

כזכור לא אישרה ועדת הכספים בישיבתה האחרונה את תקציבה של רשות השידור, למרות שאושר על־ידי הממשלה, והרשות מתנהלת היום ללא תקציב מאושר. מנכ"ל הרשות, אורי פורת, טען, כי הצבעת הנגד של חברי ועדת הכספים, חברי הליכוד, המפד"ל, התחיה ואגו"י, היתה בגדר אמבוש פוליטי ונבעה מהתנגדותם לטלוויזיה.

בישיבת ועדת הכספים של רשות השידור אתמול דווח, כי עד כה נוצלו רק 49 אחוז מהתקציב הכללי במשך 7 חודשי שנת התקציב האחרונה. מלבד זאת עומדים לרשות הרשות אצל החשב הכללי כ־8 מיליון דולר הנושאים ריבית של 3 מיליון דולר.

העל־יסודיים יקבלו תוספת שכר באפריל

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

היועץ המשפטי של הכנסת, עו"ד אליאסוף, מסר אתמול ליו"ר ועדת החינוך, נחמן רז, חוות דעת, לפיה ההסכם שנחתם בין הסתדרות המורים לבין משרד־האוצר בדבר דרך ומועד תשלום תוספות השכר, אינו מחייב את אירגון המורים העל־יסודיים.

כזכור, טען האירגון, כי החתימה מנשלת אותו מהיותו אירגון יציג, שווה זכויות וערך להסתדרות המורים. על רקע זה התכוון האירגון להכריז על עיצומים. מהודעת יועץ הכנסת, מסתבר, כי חברי אירגון העל־יסודיים יקבלו תוספת שכר באפריל, במקום במאי.

הממונה על השכר באוצר, הלל דוראי, אמר ליו"ר ועדת החינוך, כי חברי האירגון יקבלו את תוספת השחיקה בשיעור של 2 אחוזים, החל מאפריל הבא. חברי הסתדרות המורים יקבלו תוספת שחיקה בספטמבר הבא, בשיעור של 3 אחוזים.

אסירות נווה־תרצה תועסקנה בחברת „בזק"

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

אסירות נווה־תרצה תועסקנה בתום תקופת ריצוי עונשן בכלא כעובדות החברה לתקשורת „בזק". בכך נענתה הנהלת „בזק" לקריאתו של נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר רפי סויסה, שחיפש מסגרת מקצועית־תעסוקתית לקליטת אסירות בתום תקופת מאסרן.

האסירות תוכשרנה במהלך שהייתן בכלא בקורסים בתחום תקשורת וטלפון בשכר מלא.

משמעות ההיענות של חברת „בזק" היא, כי האסירות המשוחררות תהיינה זכאיות להיות עובדות של מוסד מוכר.

12 אסירים מכלא אשמורת (כפר יונה) סיימו אתמול קורס מיוחד להנחת והתקנת כבלי טלפון ויצטרפו בכך לעשרות האסירים המשוחררים המועסקים כבר ב„בזק". פרוייקט קליטת אסירים ואסירות בחברת „בזק" נחשב להצלחה רבה בתחום שיקום האסיר.

חיל־האוויר מימן סקר נדידת עופות

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

מיפקדת חיל־האוויר מימנה השנה סקר נדידת עופות שנערך עבור מרכז המידע לעופות טורפים בחברה להגנת הטבע. הסימון בא במסגרת המאבק שמנהל חיל־האוויר בעופות הדורסים הגורמים לתאונות אוויר רבות כתוצאה מפגיעת צפורים במטוסים.

המידע שנמסר לחיל־האוויר באמצעות הסקר הוריד את שיעור התאונות [illegible] בחיל בצורה משמעותית.

מטען חבלה נתגלה בפ"ת

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

מטען חבלה נתגלה ופורק בשלום בתחנה המרכזית בפתח־תקווה.

תושבת הוד־השרון, תמר טעדי, בת 48, גילתה אתמול כ־11 לפני הצהריים חפץ חשוד בעת שהמתינה לאוטובוס 551 בתחנה המרכזית בפתח־תקווה. היא הזעיקה את המשטרה וחבלן שהגיע למקום פינה את האנשים וניטרל את המטען. במהלך פעולתו פרצה להבה שגרמה לנזק קל לתחנה. הלהבה כובתה מיד ואיש לא נפגע.

מזג־האוויר

מזג האוויר יהיה היום מעונן חלקית. בשעות הבוקר ייתכן גשם מקומי קל בצפון הארץ ובמרכזה.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 10—16, רמת הגולן 10—16, צפת 10—15, חיפה 16—22, טבריה 16—23, נצרת 12—19, תל־אביב 16—23, נמל התעופה בן־גוריון 14—23, יריחו 15—24, עזה 16—24, באר־שבע 17—24, אילת 18—25.

לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ד', י"ד בכסלו תשמ"ו, 27 בנובמבר 1985 / שנה מ"ג מס' 12896 / המחיר —.630 שקל כולל מע"מ

פרס: מוכן לשאת ולתת עם הסורים על הגולן

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — ראש־הממשלה, שמעון פרס, אומר, שהוא מוכן לדון על כל הנושאים במו"מ לשלום עם סוריה, כולל רמת־הגולן.

בראיון ל„וושינגטון פוסט" אומר פרס, שהוא יקדם בברכה מו"מ ישיר עם סוריה, אך הביע ספק אם סוריה מוכנה לכך.

ראש הממשלה אמר, כי לדעתו לסורים יש „מטרה גבוהה" יותר משלום בסדר העדיפויות הפוליטי שלהם, והיא להנהיג את העולם הערבי. הוא סבור, כי קל יותר לסורים להנהיג את הערבים נגד ישראל, מאשר בשלום עם ישראל.

עם זאת, אומר פרס, אם הסורים יבואו לשולחן המו"מ, מוכנה ישראל לדון עימם בכל העניינים, כולל הגולן. „לנו יש עמדה בקשר לגולן ונביע אותה במו"מ. והסורים חופשים לבוא עם העמדה שלהם".

פרשת פולארד מסתעפת — חוגים וושינגטוניים:

החוטים מוליכים אל השר שרון

היום יואשם פולארד רשמית בריגול למען ישראל ● התובעים יספקו מידע רב על פעולותיו ● ציפייה לפירסום תוצאות החקירה בישראל לפני הדיון ● כל יום שתיקה של ישראל מגדיל את הנזק

מאת זאב בליצר, כתבנו בארה"ב

לדעת חוגים וושינגטוניים, החוטים בפרשת הריגול של פולארד, מוליכים אל השר שרון. על־פי המקורות, לא ידעו בכירי המימשל בישראל על פעולותיו של פולארד, וכן לא ראש המוסד. לדבריהם, פולארד נהג לדווח לאישי ביניים בוושינגטון.

הפרת הסכם

מקורות יודעי דבר בוושינגטון אומרים, כי פולארד סיפק לישראל במיוחד מידע על יכולת צבאית ערבית, שנאסף על־ידי סוכנויות ביון אמריקניות שונות. לא ברור מה ערך המידע שהועביר.

מזכירים בוושינגטון, כי בשנות ה־50 נחתם הסכם בין ישראל לארה"ב, האוסר על פעילות מודיעין הדדית זו אצל זו. אי־לכך, פרשת פולארד היא ללא ספק הפרת הסכם זה מצד ישראל.

ג'ונתן פולארד עומד להופיע (סוף בעמוד 2)

בדו"ח גנוז על מרכז הירידים:

כספים הועברו לחברת „נשואה" של אלבין ונעלמו

מאת חנה קים, כתבת „על המשמר"

חברת מרכז הירידים, חברה עירונית של עיריית תל־אביב, העבירה בין השנים 1978—1982 כספים לחברת הברוקרים „נשואה", שהיתה אז בבעלותו של מיכאל אלבין המנוח. „נשואה" היתה אמורה לנהל את השקעות מרכז הירידים אך לא ידוע (אין אסמכתאות וניירות בנושא), מהו הסכום הכולל, איזה שימוש נעשה בכספים אלה והיכן הושקעו.

דו"ח ביקורת פנימי שנערך על־ידי רואה החשבון יעקב וסקובסקי — שהוגש אומנם לפני שנתיים לראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, אך נגנז אצלו במשרדו — הוא קובע, בין השאר: „לא ברור איך חברת נשואה ניהלה את ההשקעות, כמה הכספים שהושקעו בה, האם העיסקה אושרה, מתי הוקצו הכספים, כלומר אין כל נוהל בנושא".

כן כותב וסקובסקי: „למעשה החוזה בין מרכז הירידים עם חברת נשואה לא אושר והמשך הטיפול של נשואה נעשה ללא חוזה [illegible] לא ברורות ההנחיות של הנהלת מרכז הירידים בנושא השקעות, סיכון וסיכום ולא ברור מי רשאי מטעם ההנהלה להחליט בנושא ההשקעות".

מקור בעירייה שהכין חוות־דעת מסכמת על דו"ח וסקובסקי השמיט ממנה לחלוטין פרשה זו.

פירוט פרשת „נשואה" — מרכז הירידים מובאת בהרחבה בעמוד 3 בגיליון זה.

בפאריס לא מתייחסים ברצינות לדברי מלך מרוקו:

מצפים למיפגש חשאי בין פרס לבין חסן במעונו הכפרי בצרפת

מאת ארנון יפה, אשר שילוני ודליה שחורי, כתבי „על המשמר"

פאריס. — ביקורו של מלך מרוקו, חסן השני, נפתח אתמול בפאריס בסימן פגישה אפשרית עם ראש־הממשלה, שמעון פרס.

אחרי שחסן ניפץ טאבו ערבי ואמר לרדיו הצרפתי, כי הוא מוכן שוב לפגוש את פרס, מחפשים פה „חורים" בלוח הזמנים שלו בשתי יממות הביקור.

התיקון שהשמיע אמש, כי „אינו שוקל מגעים ישירים, ואם יש לפרס להציע משהו, כדאי שידחוף את הצעתו למעטפה וישגרה למזכיר האו"ם", אינו משכנע כאן איש.

אווירת ציפיות

הודעתו יצרה אווירת ציפיות מביקורו. מצאו כבר „חור" ביום חמישי אחר הצהריים, למעשה, הוא יוכל לקבל את פרס בחשאי (סוף בעמוד 2)

הצעה לוותר על נמל הפחם כדי לכסות „חורים" בתקציב

היום ייערך דיון על קיצוץ 600 מיליון דולר בתקציב ● מצפים שמודעי יהיה נוכח ● הוועדה הציבורית לקביעת עדיפויות בתקציב ממליצה לקצץ 856 מיליון דולר ● ההסתדרות מזהירה ממתן אישורים להעלאות מחירים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

בממשלה תיבדק האפשרות לא לבצע את בניית נמל הפחם כפי שמתכננת רשות הנמלים, ולהעביר את העתודות הכספיות שצברה הרשות לממשלה, כדי לכסות „חורים" בתקציבה — אמרו אתמול מקורות כלכליים בכירים לכתבנו.

רשות הנמלים וחברת החשמל מתכננים להקים מזה כמה זמן נמל לפריקת פחם, שישמש את תחנת הכח באשקלון. לאחרונה מתנהל ויכוח בתוך הממשלה, האם להקים את הנמל באשדוד או באילת, אך עתה נראה שהעתודות הכספיות ששמרה רשות הנמלים, יעברו (סוף בעמוד 2)

כל אשה

שבעלה קיבל היתר לשאת אשה נוספת על פניה, או שהיא נמצאת בהליכי גירושין ומאוימת כי בעלה יקבל היתר כזה, מתבקשת לפנות מיד ללשכות המשפטיות של נעמ"ת:

תל־אביב בטל' 03-231675, 03-231287

ירושלים 02-225361

חיפה 04-641781

באר־שבע 057-75251

- סודיות מובטחת -

ניצן מנדלסון במצב מוות קליני

מאלטה. — הישראלית ניצן מנדלסון, שנפצעה קשה בידי חוטפי המטוס המצרי, שרויה במצב של „מוות קליני" — הכריז אתמול אחר הצהריים דובר ממשלת מאלטה, פול מיפסוד.

הוא הוסיף, כי מחזיקים אותה בחיים באמצעות מכשירים רפואיים. „ברגע שמכשירים אלה ינותקו, מותה יהיה מיידי", אמר מקור רפואי.

הוריה, ורופא מומחה ישראלי, נמצאים ליד מיטתה במאלטה. (עתים)

קופ"ח מאיימת לסגור את מוסדותיה ● עמוד 4

ההזמנה שבוטלה

מה שנחשב אתמול בבוקר כבשורה בפיו של מלך מרוקו, חסן השני, הפך כעבור שעות ספורות להיפוכה. חסן השני הצהיר, כפי שפורסם אתמול, שהוא מוכן להיפגש עם ראש־ממשלת ישראל, שמעון פרס, לשיחות ישירות, ולדון בתנאי הסדר השלום באזורנו. אומנם, מלכתחילה לא היה מקום לשוות ממד דראמטי להצהרה זו. שכן מלך מרוקו יכול היה לשמש, לכל היותר, כמתווך בין הצדדים הנוגעים ישירות לסכסוך. כלומר: בין ישראל, ירדן והפלשתינים. נדמה, כי בירושלים לא שמו לב לסייג שבדברי מלך מרוקו. לאמור: אהיה מוכן להפגש עם פרס בתנאי שיודיע לי מראש שיש בידיו „הצעות רציניות". ואומנם, חוגים מדיניים בירושלים ואף ראש־הממשלה עצמו, קיבלו אתמול את ההודעה של חסן השני, כאילו היתה ממש הזמנה לפגישה.

קשה לדעת מה הניע אתמול את חסן השני לשנות את דעתו, להתכחש להזמנתו (אפילו על תנאי), ולהציע לראש־ממשלת ישראל, בצורה בוטה ולא נעימה, כי אם יש בידו הצעות ישראליות להסדר־שלום, שישים אותן במעטפה וישגרן אל המזכיר הכללי של האו"ם.

ייתכן שהתפנית הזאת בעמדתו של חסן השני באה בשל ניפוח הצהרתו בישראל, ותגובה ביקורתית במדינות ערב. מלך מרוקו משמש, בהחלט גורם ממתן ביחסו של העולם הערבי כלפי ישראל. זכור לטוב יחסו הליבראלי כלפי היהודים במרוקו, וגם המשא־ומתן החשאי על שלום עם מצרים החל להתרקם על אדמת מרוקו. אישים ישראלים רבים, ביניהם גם פרס, עצמו, זכו בעבר להכנסת־האורחים של המלך. יש גם להניח, כי נסיונו לשמש עתה גורם פעיל לקידום התהליך המדיני בין ישראל וירדן, כרוך גם בשיקולים הפנימיים של מרוקו, לחסן השני יש בעיות כלכליות רבות, הוא שקוע במלחמה להשתלטות על סהרה, ואילו „המניות" שלו בארה"ב ירדו בגלל ההסכם שחתם עם לוב. ייתכן שסמך על־כך, כי מעורבותו ותיווכו בתהליך המדיני יזכו אותו ב„מלה טובה" של ירושלים בוושינגטון, ובתמיכה של גורמים יהודיים רבי־השפעה בארצות־הברית.

אך מעבר למפח־הנפש מאותה תפנית בעמדתו של חסן השני, חובה לציין, כי ממילא לא היה ראש־הממשלה מסוגל, לפחות בשלב זה, להיענות לפניית מלך מרוקו. על־פי הנוסח הראשון, האומנם יכול היה להודיע לו, כי יש בידיו „הצעות רציניות"? שהרי חסן השני לא התכוון למלל, להבעת רצון להגיע לשלום וכו'. אלא להצעות של ממש. הוא עצמו הזכיר כבסיס את החלטות ועידת פאז, אם כי לא שלל הצעות אחרות. אך ברור, כי לא התכוון לדבר על הצעות פורמאליות אלא על תכלית. כלומר: על שטחים תמורת שלום. להזמנה לדון על נושא כזה ממילא אין לפרס יפוי־כוח לשוחח — כל עוד הוא כבול בקווי־היסוד של ממשלת האחדות.

מודעי ולוי „מצילים" את „אתא" עם 5 מיליון מכספי ההסתדרות

מודעי אינו מוכן לשלם „פיצויים מופרזים" לעובדים ● קיסר: הכרזות ציניות ● מועצת פועלי חיפה: זו נסיגה מהצעות קודמות

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים וירון זליג, כתבנו בחיפה

שר־האוצר, יצחק מודעי ושר השיכון, דוד לוי, הסכימו ביניהם אתמול שיש להציל את „אתא" תוך שימוש בכספי ההסתדרות.

בישיבה של ועדת השרים לענייני „אתא" אמר מודעי, שהוא מוכן לסייע להציל את המפעל אם ההסתדרות תתרום 5 מיליון דולר כדי לאפשר לתעשיין ג'אק נאסר לרכוש את המפעל.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, הגיב מייד להכרזות מודעי וכינה אותן ציניות. קיסר אמר, שההסתדרות מוכנה לסייע במיליון דולר ועובדי „אתא" בסכום דומה, כדי להציל את המפעל, אך כל הדיבורים של מודעי בדבר תשלום של 5 מיליון דולר, לא נועדו אלא לניגוח פוליטי.

„פיצויים מופרזים"

בישיבת ועדת השרים אמר מודעי, שלא יסכים בשום פנים שכסף אשר הממשלה היתה מוכנה להוציא על הצלת המפעל, ישמש עתה לתשלום „פיצויים מופרזים" לעובדים ושהוא יערער בפני הממשלה אם הוועדה תקבל הצעה ברוח זו.

לוי ציין, שלדעתו יש להמשיך ולעשות מאמצים למכור את „אתא" לתעשיין האמריקני, ג'אק נאסר. מודעי השיב, שבידיו התחייבות של ההסתדרות לתרום 5 מיליון דולר כדי לאפשר לנאסר לקנות את המפעל, ושאם ההסתדרות תממש התחייבות זו, הוא יהיה מוכן לסייע, בכספי הממשלה, להציל את „אתא".

קיסר אמר בתגובה, שמודעי מטרפד כל ניסיון לשקם את „אתא". הוא אמר, שאותה „התחייבות" עליה מדבר מודעי, ניתנה לפני כשנה כשהיה מדובר על מו"מ עם חברת „כלל" לרכישת „אתא". קיסר הזכיר, שמודעי לא טרח אז להתקשר עם חברת „כלל" ולפתוח אתה במו"מ. הוא תקף את שר־האוצר ואמר שהתנהגותו היא צינית ובאה כדי להתחמק משאלת הפיצויים והמאמצים להציל את „אתא".

דאגה בחיפה

במועצת פועלי חיפה הביעו אמש דאגה לנוכח משמעותה של החלטת ועדת השרים לענייני „אתא". מחזיק תיק „אתא" במפ"ח, אברהם המאירי, ציין, כי ההצעה להעביר למפעל 3.75 מליון דולר במזומן ולוותר למפעל על חובות קודמים, מהווה נסיגה מהצעות קודמות לשיקומה של התישלובת.

המאירי הרגיש, כי התחייבותה של ההסתדרות להשתתפות בת 5 מיליון דולר בשיקום המפעל היתה כפופה לתנאי, כי המפעל יירכש על־ידי „כלל" או כל חברה ציבורית אחרת. „כאשר לאפשרות, כי המפעל יירכש על־ידי תעשיין הטקסטיל ג'ק נאסר", אמר המאירי, „התחייבה ההסתדרות להשתתפות של מיליון דולר בלבד".

ניסיון לגלגל את הכדור

יו"ר ועד עובדי המפעל, גרשון פלד, הגיב אמש על החלטת הוועדה באומרו, כי במידה ואכן קיים רצון כן לשקם את המפעל, הרי שהעובדים מברכים על כך. יחד־עם־זאת הביע פלד חשש, כי החלטת הוועדה היא ניסיון לגלגל את הכדור לכיוון ההסתדרות. „ברור לנו שאין כל סיכוי שההסתדרות תעניק לג'ק נאסר 5 מיליון דולר", אמר פלד.

פלד הביע חשש, כי החלטת הוועדה הינה ניסיון לשבש את הסיכוי לשיקום המפעל. שכן לדבריו, הציע שר־האוצר לפני כחודשיים תנאים טובים יותר לג'ק נאסר מאשר התנאים אותם הציעה אתמול הוועדה.

הוא דרש, כי יצחק מודעי יעמוד בהתחייבותו הקודמת, לפיה תעניק הממשלה 5.75 מיליון דולר לשיקום המפעל, וכמו כן שתוותר על חובות קודמים של התישלובת.

צלצול מהיר

פרופ' דן מיכאלי, מנכ"ל משרד הבריאות:

ה„רפואה השחורה": מימדים מבהילים

בצד נסיעותיהם של בכירים לחו"ל, מתפשטת בבתי החולים תופעת הרפואה השחורה. באיזה מימדים מדובר?

— במימדים מבהילים. אין היום בית־חולים שיכול לתת טיפולים מבלי לקבל כספים מהציבור — ולצערי, התופעה הפכה ממש לסטנדרטית. יש בתי־חולים שמבקשים מבעלי היכולת לשלם, על־מנת שיוכלו לתת טיפול לחסרי היכולת. וישנם גם בתי־חולים שנותנים טיפול רק למי שיכול לשלם.

אנשים התלוננו על כך שסירבו לטפל בהם ללא תשלום?

— אנשים התלוננו, שלחצו עליהם לשלם וזה לא סימפטי. אני לא רוצה לנחש שחולים מכרו רכוש כדי לקבל טיפול. כל זה מכניס אלמנט לא רצוי לעבודתם של הרופאים.

ישנן דוגמאות?

— אם מתברר שבבית־חולים מסויים נעשו 200 פעולות להרחבת כלי הדם למניעת אוטם שריר הלב, מבלי שקיבלו לזה תקציב ממשרד הבריאות, אז יש להניח שהכסף הגיע ממקום אחר. משמע — אלה שנזקקו לכך שילמו עבור הצנתור 1000־2000 דולר. וכך גם במקרים של פרקים מלאכותיים להשתלה, תרופות, ניתוחים, וכיוצא באלו תופעות ההורסות את כל הנורמות המקובלות של הרפואה הציבורית בארץ.

יש להניח, שישנם גם רופאים המשלשלים את הכספים לכיסם, במקום לקופת בית־החולים...

— בטוח שיש. הצרה היא, שמנהלי בתי־החולים אינם יכולים להפוך לשוטרים, והציבור איננו מוכן לשתף פעולה. אפילו אלה שמתלוננים על התופעה, אינם מוכנים להעיד על כך.

מהו, איפוא, הפתרון?

— או שניתן לבתי־החולים תקציב שיאפשר להם לפעול — או שנקבע להם תקנות וכללים ברורים, מתי וממי ניתן לגבות. אי־אפשר למנוע כספים, לא לתת אלטרנטיבות ולדרוש רפואה כשרה. או צריך אולי לגבות תשלום על ניתוחים קוסמטיים, או ניתוחים שאינם דחופים. בכל מקרה, אם אנחנו רוצים ברפואה ציבורית מכובדת, נאלץ להתמודד עם בעיית תקציבם של בתי־החולים.

אתי רונאל

מצפים למיפגש חשאי בין פרס

(המשך מעמוד ראשון)

בארמונו הכפרי הצרפתי, שבו יכלה כמה ימים בביקור פרטי.

המפגש לא יהיה פומבי. המלך נסוג מעט אתמול, כי הטאבו חזק מדי. בהופיעו בערבית, הוא כפר בגירסה כי הוא מוכן למגע ישיר עם פרס והציע כי ישגר את הצעותיו במכתב למזכיר האו"ם. אך בפאריס לא ייחסו חשיבות לתיקון.

מקורות בפאריס מסרו, כי רפי אדרי, „האיש התורן של המלך בישראל", מכין מפגש, אך המלך רוצה תוצאות. הוא רוצה לשמוע מפרס הצעות רציניות, כדי שיוכל להצדיק מפגש כזה. חסן אמר: „איך אפשר לשאת ולתת אם לא ניפגש, אבל בתנאי שיהיה בסיס רציני לפתיחה".

לשחרר תושבים

חסן השני הפתיע את העיתונים הצרפתיים, הוא התריע, כי יותר משצריך לשחרר את השטחים, יש לשחרר הפלשתינים בנגדה ובעזה משליטת ישראל".

„הערבים חייבים לנסות בכל האמצעים לא לשחרר את השטחים, אלא את תושביהם. אם לא כן, לא יהיו שווים מאומה ולא יהיה מה לעשות עוד כהם. הם יהיו גורם מזיק לעולם הערבי", אמר.

פרס מקדם בברכה

ראש־הממשלה, שמעון פרס, מקבל בברכה הזמנתו של חסן מלך מרוקו ומוכן להיפגש עימו על־מנת לדון על בעיות המזרח־התיכון. פרס הצהיר, שבעצם הצהרתו של חסן, לראשונה בפומבי, שהוא מוכן להיפגש עם ראש ממשלת ישראל — יש משום התקדמות, שכן עד כה דיברו הערבים על שלום במחתרת ועל מלחמה בפומבי, והגיעה העת להתחיל לדבר על שלום בפומבי.

פרס השמיע הצהרתו זו אתמול, בכת"ים, במגישה עם תלמידי שמיניות באולם בית מועצת הפועלים.

פרס ציין, שכשם שלישראל יש בעיות קואליציוניות בפנים, כן יש לירדן ולמצרים בעיות קואליציוניות בעולם הערבי — ושתיהן מעוניינות בתמיכה יותר רחבה בעולם הערבי בראשית צעדיהן למו"מ עם ישראל. מכאן תרומתו החשובה של מלך מרוקו בנושא, שכן הוא יו"ר הליגה הערבית.

התחשבות בירדן

ראש־הממשלה, שמעון פרס, מקבל בברכה הזמנתו של חסן מלך מרוקו ומוכן להיפגש עימו על־מנת לדון על בעיות המזרח־התיכון. פרס הצהיר, שבעצם הצהרתו של חסן, לראשונה בפומבי, שהוא מוכן להיפגש עם ראש ממשלת ישראל — יש משום התקדמות, שכן עד כה דיברו הערבים על שלום במחתרת ועל מלחמה בפומבי, והגיעה העת להתחיל לדבר על שלום בפומבי.

פרס השמיע הצהרתו זו אתמול, בכת"ים, במגישה עם תלמידי שמיניות באולם בית מועצת הפועלים.

פרס ציין, שכשם שלישראל יש בעיות קואליציוניות בפנים, כן יש לירדן ולמצרים בעיות קואליציוניות בעולם הערבי — ושתיהן מעוניינות בתמיכה יותר רחבה בעולם הערבי בראשית צעדיהן למו"מ עם ישראל. מכאן תרומתו החשובה של מלך מרוקו בנושא, שכן הוא יו"ר הליגה הערבית.

התחשבות בירדן

ראש הממשלה גילה, שירדן ומצרים פועלות שבריה"מ תחדש את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל, על־מנת להסיר התנגדותה של ישראל להשתתפותן של בריה"מ וסין בפורום הבין־לאומי שאמור ללוות את המו"מ.

ראש־הממשלה אמר עוד, שאם ייפגש עם מלך מרוקו, הוא יאמר לו שאין כל תחליף למו"מ רציני וישיר ללא תנאים מוקדמים. ישראל — אמר פרס — מגלה התחשבות בירדן, ועצם הסכמתה של ישראל לליווי בין־לאומי בא מתוך התחשבות ברצונה של ירדן.

בלון ניסוי

לשכת ראש־הממשלה הגיבה אתמול ב„אין תגובה" על הדברים האחרונים שאמר המלך חסן. מקורות מדיניים העריכו, כי חסן הפריח בדבריו שלשום בלון־ניסוי, ולאחר התגובות הבלתי־אוהדות כלפיו בעולם הערבי, החליט לסגת מדבריו. המקורות ציינו, כי בשלב זה קשה לדעת אם מדובר בנסיגה טאקטית בלבד, או בנסיגה אמיתית.

עוד אמרו המקורות, כי למעשה התקבלו דברי המלך בירושלים בהפתעה פעמיים. בפעם הראשונה שלשום, כאשר הביע נכונות להפגש עם ראש הממשלה שמעון פרס במארוקו אם יביא עמו „הצעות רציניות". ובפעם השניה אתמול, כאשר הודיע שלא נפגש עם פרס ואם יש לו (לפרס) הצעות, שיכניסן למעטפה וישגרן למזכ"ל האו"ם.

ההפתעה הראשונה, אמרו המקורות, היה נעימה. בירושלים לא היה מושג על כך שהמלך חסאן עומד להכריז על המגעים החשאיים שקיים עם פרס ועל נכונותו לארח אותו במארוקו לשיחות על הצעות מדיניות „רציניות". (על יוזמת המלך חסאן ראה כתבה בעמוד 7).

החוטים מוליכים

(המשך מעמוד ראשון)

היום בפני שופט בוושינגטון, לשמיעה מוקדמת, בה יואשם בריגול למען ישראל.

התובעים הפדרליים יספקו כנראה בשמיעה זו מידע פומבי רב ומפורט על פעילות הריגול של פולארד.

פקידי המימשל, המקווים לצמצם את הנזק ביחסי ישראל־אמריקה, הביעו אתמול תקווה, שממשלת ישראל תפרסם את תוצאות החקירה הפנימית שערכה לקראת השמיעה היום.

„ביקשנו שיתוף־פעולה מלא ומיידי של ממשלת ישראל, בקביעת כל העובדות הנוגעות למעורבות הישראלית בפרשה זו, והישראלים הבטיחו לנו שיעשו כך", אמר דובר מחלקת המדינה.

הוא אמר עוד, כי אפשר להיווכח בבירור, שהשגרירות הישראלית בוושינגטון קשורה לפרשה.

מרכז נוסף

במימשל מרגישים, כי כל יום של שתיקה מצד ישראל, מגדיל את הנזק ליחסיה עם ארה"ב וברעת הקהל.

„וושינגטון פוסט" ציטט אתמול מקורות ישראלים בלתי־רשמיים, שזיהו את איש הקשר אשר קיים את המגעים עם פולארד.

לפי עיתונים בישראל שציטטו את ה„וושינגטון פוסט", הישראלי הוא רפאל איתן, היועץ לשעבר לענייני טרור של ראשי הממשלה בגין ושמיר. איתן הוחלף על־ידי פרס ועבר למשרד הביטחון.

לפי ה„וושינגטון פוסט", התקשר פולארד בשבוע שעבר, עם חשיפתו, עם סוכן ישראלי אחר, שזהותו ידועה לשלטונות האמריקנים. אך על־פי בקשת מחלקת המדינה, אין מגלים מי הוא.

אין לתת בו אמון

ה„וושינגטון טיימס" פירסם אתמול מאמר מאת בעל טור שלו, שהיה נוכח בשנה שעברה בארוחת ערב פרטית עם פולארד וכה התרברב המרגל על קשריו בעולם הביון.

ציר קונגרס רפובליקני לשעבר מניו־יורק, אף הוא נוכח בכמה פגישות עם פולארד בוושינגטון, והתרשם מהתנהגותו כי אין לתת בו אימון. הוא התפלא אז, שהציג מאפשר לו חשיפה למסמכים מסווגים.

רבין ב„ניוזוויק": ועידה בין־לאומית זו מטרייה

ניו־יורק. — יהיו חילוקי־הדעות אשר יהיו, „אנו יכולים לשאת ולתת על שלום אם ירדן תרצה להסב ולשוחח עימנו", הבהיר שר הביטחון, יצחק רבין, בראיון שפורסם בגליון האחרון של השבועון האמריקני „ניוז־וויק".

„אני סבור, כי משלחת ירדנית צריכה לכלול פלשתינים, מכיוון שיש לדון בבעיה הפלשתינית בהקשר עם השלום עם ירדן", הוסיף רבין, בציינו, כי „כל פלשתיני המתגורר בשטחים הכבושים יכול להיות חבר במשלחת הירדנית, בתנאי שלא יהיה חבר באש"ף".

מצד שני, מתח שר הביטחון ביקורת על הרעיון של ועידה בין־לאומית למען שלום, בהשתתפות בריה"מ, בהדגישו כי „רק הצדדים המסובכים כיום, יכולים להביא להפסקת מעשי האיבה ולהשכין שלום, בעזרת ארה"ב אך בלי בריה"מ".

הוא הוסיף, כי ועידה בין־לאומית תהיה רק „מטרייה". או „מתכון בטוח כדי לא להשיג מאומה". הדגיש, כי ממשלתו מעדיפה לפתוח ב„קשרים דו־צדדיים וישירים עם ירדן".

הצעה לוותר על נמל

(המשך מעמוד ראשון)

לפחות בחיפה, לטובת הממשלה, כדי לממן השקעות בתחומים אחרים.

המקורות אמרו לכתבנו, שחברת־החשמל, משרד התחבורה ורשות הנמלים, יצטרכו לחשוב על אלטרנטיבות זולות יותר, אם אכן תאשר הממשלה את ביטול תוכנית נמל הפחם.

לדברי המקורות, נוצר במדינה מצב אבסורדי, בו כל רשות ממלכתית מקימה קרנות ורזרבות משלה, כן בזמן שהממשלה מתמודדת עם בעיות תקציביות חמורות. לפיכך מתוכנן, שרשויות כמו רשות שדות התעופה ורשות הנמלים, יעבירו כספים לממשלה.

מודעי לא יחרים

היום אמורה הממשלה להתכנס לדיון מיוחד על הקיצוץ בתקציב בסך 600 מיליון דולר, אותו מציע משרד האוצר. מצפים, ששר האוצר יצחק מודעי יהיה נוכח בדיון ולא יחרים אותו כפי שעשה בישיבת הממשלה ביום א' האחרון.

משקיפים כלכליים בירושלים מסרו אתמול, שקרוב לוודאי שהממשלה תסכים לקצץ סכום של בין 400 ל־500 מליון דולר ועוד 90 מליון דולר בתקציב המוסד לביטוח הלאומי. עם זאת, אין מצפים שיתקבלו החלטות על פרטי הקיצוץ ושהעניין ישאר פתוח.

ראש הממשלה, שמעון פרס, הצהיר ביום ב', שיש הסכמה אך לקצץ 300 מליון דולר, אך יתר הסכומים הם בעייתיים מכלל הקיצוץ המוצע בתקציב הבטחון.

לפגוע בבטחון וברווחה

הוועדה הציבורית לקביעת עדיפויות בתקציב, הגישה אתמול לשר האוצר את מסקנותיה לקיצוץ של 856 מליוני דולר מהתקציב. הוועדה ציינה, שבשלוש השנים הבאות יש להפנות את רוב המשאבים לצמיחה כלכלית, על חשבון שירותי הרווחה ותשלומי סובסידיות למוצרי יסוד.

יו"ר הוועדה, ח"כ לשעבר שלמה לורנץ אמר, שיישום המסקנות דרוש כדי למנוע מצב שישראל תהיה תלויה בסיוע חוץ אמריקני.

מכונית תופת התפוצצה ברצועת־הבטחון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

סמוך לשעה 12 בצהריים אתמול דהרה מכונית מסוג „פוז'" לעבר מחסום צה"ל ממערב לאיזור פלוס מחוץ לרצועת הבטחון. המכונית התנהגה בצורה חשודה וחיילי צה"ל שבמחסום פתחו באש לעברה. כתוצאה מכך התפוצצה המכונית ונהגה נהרג. חייל צה"ל שהיה במקום נפצע גם הוא.

משערים שהמכונית נשאה למעלה מ־100 ק"ג חומר נפץ.

בתום החקירה שנערכה התברר שנהג מכונית התופת היתה אשה מחופשת לגבר.

שני מחבלים נהרגו

אתמול לפנות בוקר שמעו חיילי צה"ל קולות ליד מוצב ג'זין מחוץ לרצועת הבטחון. הם פתחו באש, וה נשמעה התפוצצות. עם אור ראשון פתחו חיילי צה"ל בסריקות והתגלו גופות שני מחבלים.

צה"ל מגביר כוננות

צה"ל מחזק בימים אלה את מערך ההגנה על ישובי הצפון ומהדק את הסיורים והנכונות כדי למנוע התקפות על הישובים.

לבתיה, נחמיה והילדים

משתתפים באבלכם העמוק במות האם

בלומה שפיצלר ז"ל

ההלוויה היום, יום ד' 27.11 בשעה 15.00 בבית העלמין בחולון

קיבוץ רבדים

על המשמר עתון יומי

على همشمار جريدة يومية

המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר הדרים 102–121, טל' 6-231135. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33334 רח' [illegible] 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

מיהו „מאניאק" על־פי האינציקלופדיה הרפואית?

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

45 ח"כים, בתוכם ארבעה שרים, התגלגלו אתמול מצחוק וכמעט נפלו מכורסותיהם. כאשר שר האנרגיה משה שחל, השיב להצעה לסדר היום של חבר הקואליציה, פנחס גולדשטיין (ליכוד־ליברלים), בנושא התבטאויות השר גור כנגד השר מודעי.

בהתאם לסיכום שהושג בהנהלת הקואליציה, הסתפקה הכנסת בהודעת השר שחל. בנערך היו ח"כים רבים שדרשו עריכת דיון בטענות גולדשטיין במליאת הבית.

גולדשטיין האשים את שר הבריאות בהטחת הכינוי „מאניאק מטורף" בשר מודעי בשתי הזדמנויות שונות. בנאומו השתדל ח"כ הליברלים להיות ציני.

„יש בישראל סופר, איש אשכולות, מרדכי גור המכונה מוטה. הוא כתב ספרים רבים, בעיקר לילדים, ובספריו הוא מדבר בדרך כלל על כלבה בשם עזית. עזית היא כלבה חכמה, אינטלגינטית, בעלת חושים בריאים. אולם לעזית יש תכונה. או אין תכונה נוספת, הכל לפי המתבונן. שאין לכותב הספר הידוע. אומר כי כוונתי לתכונה שיש לעזית ואין לגור. שהרי עזית איננה מדברת ומוטה גור מדבר לעיתים הרבה, הרבה, יותר מכפי שצריך בין בני תרבות. וכבר אמרו חז"ל, כי סייג לחוכמה שתיקה. מוטב לקשקש בזנב מאשר להיכשל בלשון", אמר גולדשטיין.

בהמשך טען גולדשטיין, כי שר הבריאות משתמש בשפה, שגם בשוק נמנעים ממנה. לדעתו היה צריך רה"מ פרס, לפטר את השר גור, לאחר התבטאויותיו. זאת בעקבות ההתחייבויות המפורשות של רה"מ, לאחר פרשת שרון.

לדעתו עומדת כעת על הפרק גם שאלת אמינותו של פרס עצמו. „המבחן הוא של רה"מ פרס. האם הוא יעז לעמוד בדיבוריו. או שמא חזרנו לדמות המוכרת לנו מתקופת הבחירות. הדמות של כן ולא".

שר האנרגיה משה שחל, בדברי תשובתו, חזר ואמר כי גור מכחיש, כי השתמש במילים „מאניאק מטורף", כנגד השר מודעי.

תשובתו של שחל, רובה ככולה צינית, כללה הגדרה מ„האינצקלופדיה הרפואית למשפחה". של המילה מאניאק. לדברי שר האנרגיה, מלה זו נגזרת ממאניה. „במצב מאני שרוי החולה במשך חודשים אחרים במצב מרומם, שבעקבותיו באה נפילה למצב רוח מדוכא. סיבת המחלה אינה ידועה" (צחוק כללי באולם). עוד סיפר שחל כי במחלה זו „מדובר בד"כ על בריחה מן המציאות. שמוליכה לבלבול. רבותי חברי הכנסת, האמנם סבורים אתם, כי השר גור היה מיחס תכונות כאלה לשר האוצר" — שאל שחל בתמימות.

בהמשך אמר שחל, כי הוא מתנגד לשימוש במלים לא פרלמנטריות בוויכוחים בין שרים, הוא ציין, כי רה"מ קיבל את עמדת גור, כי לא אמר מלים אלו, ובכך לדעתו הפרשה מחוסלת.

שכם חוזרת לידיים ערביות: אל מצרי מונה לראש העיר

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

ראש לשכת המסחר של שכם, זאפר אל מצרי, מונה אתמול בידי ראש המינהל האזרחי ביהודה ושומרון, אל־מ אפרים סנה, לתפקיד ראש העירייה. יחד עימו מונו חברי לשכת המסחר כחברי מועצת העירייה.

בכך חוזרת עיריית שכם לניהול ערבי, לאחר שלוש שנים של ניהול ישראלי. בעקבות הדחת בסאם שכעה, ראש העירייה הקודם. בסאם שכעה אינו מכיר במינוי הזה וטוען, כי הוא ראש העירייה החוקי משום שהודח שלא כדין.

בכך מתחיל תהליך של החזרת העיריות הערביות שהועברו לניהול ישראלי לידיים ערביות. בערים האחרות כמו רמאללה, אלבירה וחברון כבר מתגבשות קבוצות שונות המבקשות ללכת בעקבות שכם.

בטכס המינוי בלשכת ראש המינהל האזרחי בבית־אל ציינו אפרים סנה וזאפר אל מצרי, כי אין שום משמעות פוליטית לצעד הזה, וכי הוא נועד להחזיר את ניהול העיר לידיים ערביות.

אל מצרי הרגיש בדבריו, שאין למינוי כל קשר עם ירדן או אש"ף. ראש המינהל האזרחי אמר, שאין לקשור את מינויו של מצרי לנושא המגעים המדיניים, אבל יש לראות בו חלק ממדיניות הממשלה לשיפור איכות החיים בשטחים.

ראש המינהל האזרחי הוסיף, כי עד כה לא הוגשו בקשות מערים אחרות לקבלת תפקיד ראש העיר, וברגע שיתקבלו ידונו בהם לגופן.

● ראש ממשלת בריטניה, מארגרט תאצ'ר, קראה אמש לפרלמנט בלונדון לאשר את ההסכם האנגלי־אירי לגבי צפון־אירלנד, בהדגישה כי ההסכם החדש אינו אמור להוליך לאיחוד עתידי בין צפון־אירלנד ובין הרפובליקה האירית הקתולית. (עי"ד)

5 ימי עבודה ב„תנובה" — השכר יופחת

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

עובדי „תנובה" עוברים לשבוע עבודה בן 5 ימים ושכרם יופחת בהתאם — על כך מסר מרדכי הופשטטר, דובר „תנובה", שהוסיף כי הסכם על כך נחתם בין הנהלת „תנובה" לבין מזכירות הוועד הארצי של עובדי „תנובה".

ההסדר מתייחס לעובדי המשרדים, מחסני שיווק של פירות, ירקות ועופות בלבד. העוסקים בהספקת חלב וביצים ימשיכו במתכונת הקודמת, 6 ימי עבודה בשבוע.

הדובר ציין, כי בסקטורים הכלולים בהסכם שכר העבודה מהווה 70 אחוז מכלל ההוצאות. תחילת ההסכם מ־1 בדצמבר עד 30 באפריל 1986. אם יתברר שההסדר עונה על הציפיות, תשקל אפשרות להאריך אותו.

מילוא: להצביע על הסיכונים בביקורים במצרים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

„איננו סבורים, שיהא זה אינטרס ישראלי לפנות לציבור לחדול מביקורים במצרים, אם כי עלינו להצביע על סיכונים אפשריים", אמר אתמול סגן שר החוץ, רוני מילוא (ליכוד־חרות), בתשובה לשאילתה של אבנר שאקי (מפד"ל).

סגן השר ציין גם, כי ישראל רואה ברצח בראס־בורקה את „המקרה החמור והכואב ביותר ביחסים בינינו לבין מצרים מאז הקמתם. אנו עושים ונעשה כמיטב יכולתנו על מנת שכל האמת הקשורה במעשה רצח זה תצא לאור עם מלוא האחריות הכרוכה בכך כלפי משפחות הנרצחים".

סגן שר החוץ ציין, כי נציגי ישראל בקהיר ובארץ הודיעו לעמיתיהם המצרים, כי הפרשה מהווה מכשול להתקדמות בשיפור היחסים בין שתי המדינות.

● אנשים שיתחזו כבעלי תארים אקדמיים, יוענשו בעבירה לפי חוק העונשין — זאת נאמר בהצעת חוק חדשה שהגיש משרד החינוך והתרבות, למזכירות הממשלה ולשכות השרים.

הליכוד והתחיה מעכבים חוק נגד הסתה גזעית

מאשים חה"כ וירשובסקי — לאחר שמיכאל איתן וגאולה כהן טענו בוועדת החוקה שהחוק מיותר

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

הליכוד והתחיה מעכבים חקיקת החוק נגד הסתה גזעית — האשים אתמול חה"כ מרדכי וירשובסקי (שינוי).

יו"ר ועדת החוקה חוק ומשפט, אלי קולס, הודיע בישיבת הוועדה, כי הוא מוכן לאשר את הצעת החוק לפי הנוסח שהגיש שר המשפטים, ואולם מיכאל איתן (ליכוד) וגאולה כהן (תחייה) טענו שהחוק מיותר. משום שחוק העונשין מאפשר העמדה לדין פלילי בשל „המרדה". איתן האשים את היועץ המשפטי בפחות מדי נחישות, משום שלא מנע הסתה גזעית מצד כהנא בכפרים ערביים, על־פי חוק העונשין.

שר המשפטים, משה נסים, אמר שהשאלה של חפיפה בין חוק העונשין להצעת החוק האוסרת הסתה גזעית נדונה במשרד המשפטים, ומתברר שאין חפיפה. החוק החדש מגדיר הסתה לגזענות כפעולות של ביזוי השפלה ורדיפה.

שולמית אלוני (רץ) תבעה להוסיף להצעה גם סעיף האוסר אפליה, על כך השיב השר נסים, כי בשאלות האפליה יש לטפל במסגרת חוק הזכויות והאורח.

כתבנו מזכיר, כי הממשלה הניחה על שולחן הכנסת את הצעת החוק האוסרת הסתה גזעית באפיל 1985. החוק עבר במליאה בקריאה הראשונה ביולי. אתמול נערכה רק הישיבה השנייה של ועדת החוקה חוק ומשפט בנושא זה.

סערה במפעל של שפירא לאחר שעובד אולץ להתפטר

מנהל כוח־האדם במפעל השטיחים בנתיבות ניסח עבור העובד מכתב התפטרות

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

תסיסה שוררת במפעל השטיחים „גלנויט כרמל" בנתיבות, השייך לח"כ אברהם שפירא. העובדים ממורמרים על שחבר הוועד אולץ להתפטר מתפקידו בוועד בשל עבירת משמעת.

חבר הוועד, רפי עטיה, התלונן בפני מועצת פועלי נתיבות, כי ההנהלה הציבה לו שתי אפשרויות — לחתום על מכתב התפטרות מוועד העובדים, או לחפש לו מקום עבודה אחר.

עטיה הציג בפני מזכיר האיגוד המקצועי במועצה מכתב התפטרות מוועד העובדים, עליו נדרש לחתום. המכתב נוסח ונכתב בכתב־ידו של מנהל כוח־האדם במפעל, אבי ויינברג, וגם יועד אליו. במכתב נאמר: „הנני מגיש לך את התפטרותי עקב עבירת משמעת שביצעתי".

רפי עטיה חתם על המכתב. לאחר שאיימו עליו, כי יפוטר מעבודתו אם לא יחתום.

בעת סערות הרוחות במפעל הגדול בנתיבות, המונה 250 עובדים, פרשת עטיה היא כפי הנראה שיאה של התמרמרות מתמשכת בשל תנאי שכר ירודים, יחס גרוע כלפי העובדים.

בינתיים טרם מומשה ההתפטרות. בשל לחצם של חברי ועד העובדים. מזכיר האיגוד המקצועי במועצת פועלי נתיבות, רני נגר, אמר כי הפעולה אינה חוקית.

מנהל כוח האדם במפעל, אבי ויינברג, אמר בתגובה, כי חבר הוועד חתם מרצונו על המכתב, וכי טענתו של עטיה כי אולץ לכך, היא שקר וכזב.

מזכיר מועצת פועלי נתיבות, יחזקאל ג'אבה פנה השבוע לח"כ אברהם שפירא, וביקשו לפעול להרגעת הרוחות במפעל.

שערי הריבית ירדו באחוז בשבוע הבא

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

שערי הריבית במשק ירדו בראשית השבוע הבא בכאחוז. לאחר שבנק־ישראל הפחית את שיעור הריבית הוא גובה מהבנקים המסחריים עבור הלוואות מוניטאריות שהוא מעניק להם בשיעור דומה.

בבנק־ישראל מסר, שזאת הפחתה הששית בריבית מאז החלה התוכנית הכלכלית של הממשלה.

עוד מסר בנק־ישראל, כי הריבית התעריפית הבסיסית תעמוד על כשלושה אחוז לאחר ההפחתה ועלות אשראי הממוצעת תעמוד על כ־4 אחוזים לחודש.

בנק ישראל הוסיף, שההפחתה על הריבית שהוא משלם לבנקים עבור הפקדות שלהם בבנק ישראל תהיה רק של חצי אחוז וזאת כדי למנוע ירידה גדולה בריבית הקרדיטורית.

פרס לדתיים: נתקשה לעכב האוני' המורמונית

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

כל ניסיון לעצור את הבנייה של האוניברסיטה המורמונית בירושלים ייתקל בקשיים משפטיים ופוליטיים. שני חברי סנט מורמונים בארה"ב, ידידי ישראל התקשרו לאחרונה ארצה, והתעניינו מדוע מפגינים בירושלים נגד בניית האוניברסיטה. דברים אלו אמר אתמול רה"מ שמעון פרס, לשלושה שרים דתיים, ולכל הח"כים הדתיים חברי הקואליציה, שהתכנסו בלשכתו.

העילה לפגישה היתה בניית האוניברסיטה המורמונית בהר הצופים בירושלים. לאחר שהפגנות ההמונים לא עזרו להם, החליטו השרים והח"כים הדתיים לעלות ללשכתו של רה"מ, כדי לאיים עליו במשבר קואליציוני.

קודם לכן אתמול, הסיר כהנא (כך), הצעת אי־אמון שלו בממשלה, מסדר יומה של הכנסת, בלחצם של ח"כים דתיים.

בפגישה בלשכת רה"מ, בה השתתפו גם שני הרבנים הראשיים לירושלים, קוליץ ומשאש, הזהירו הדוברים מפני התלקחות כלתי מבוקרת. עקב לחץ של הציבור החרדי. לדבריהם, עשוי לחץ כזה גם להביא לפרישת הסיעות החרדיות מן הקואליציה, דבר שאיש אינו רוצה בו.

ד"ר בורג (מפד"ל), שהיה בשעתו שר הפנים, טען כי לא ידע על כל פרשת האוניברסיטה המורמונית, כאשר הוענק לאחרונה רישיון הבניה. הוא הטיל את האשמה על פקידים במשרדו, שלא נועצו בו. הוא ציין, כי שוב חוזרת פרשת המשולש הקדוש. את הקרקע הפקיעו היהודים המוסלמים, כדי למסור אותה לנוצרים.

משלחות רבות מחו"ל בוועידת רק"ח ה־20

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

הוועידה ה־20 של הרשימה הקומוניסטית הישראלית תיפתח ביום רביעי הבא בחיפה. בוועידה ישתתפו למעלה מ־600 צירים, שנבחרו בבחירות אישיות וחשאיות בסניפי רק"ח בארץ. פרטים אלה מסרו אתמול ראשי רק"ח, ח"כ מאיר וילנר וח"כ תופיק טובי, במסיבת עיתונאים שהתקיימה בבית סוקולוב בת"א.

מזכ"ל רק"ח ציין, כי בין ועידה לוועידה גדל מספר חברי המפלגה בכ־30 אחוזים. כמו־כן, גדל מספר החברים בבנק"י בשיעור דומה.

לוועידה ה־20 הוזמנו משלחות קומוניסטיות רבות מחו"ל, ועד כה הגיעו תשובותיהם החיוביות מבריה"מ, בולגריה, הונגריה, צ'כוסלובקיה, רומניה, פולין, מונגוליה, קובה, אפגניסטן, איטליה, צרפת, יוון, קפריסין, יפן, שתי הגרמניות, צ'ילה, ארה"ב וקנדה.

האוצר מתנגד להורדת מחירי החשמל ב־3%

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

משרד האנרגיה המליץ על הורדת מחיר החשמל, החל מ־1 בנובמבר 85' בשלושה אחוזים, תוך הבטחה שהמחירים לא יעלו עד ה־1 באפריל 86'. משרד האוצר מתנגד להמלצה זו. דברים אלו אמר אתמול שר האנרגיה משה שחל, בתשובה לשאילתה בע"פ של דוד מגן (ליכוד־חרות).

השר אישר, כי בחברת החשמל מסתמן עודף תקציבי ניכר גם בשל הפחתת עלויות ביצור וגם בשל גידול בהכנסות.

משרד האנרגיה מתכוון להחזיר 15 מיליארד שקל לאוצר, סכום אותו קיבלה חברת החשמל, בחודשים אפריל־מאי כסובסידיה.

האוצר מתנגד, כאמור, להורדת המחיר, ודורש מחברת החשמל העברת 30־40 מיליארד שקל לקופתו. „אנחנו חושבים" טען שחל, „שמן הנכון לאחר שחברת החשמל גרמה לחסכון, שההוזלה הזאת תינתן גם לצרכן וגם לתעשיה. היא יכולה לעזור גם בנושא המדד בתקופה של שישה חודשים עד אפריל 1986.

פתרון למצוקת הקרקעות: בתי קברות רב־קומתיים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

ועדת הפנים ואיכות הסביבה של כנסת ישראל תדון בהצעתו של ד"ר ברמאיר (מערך) לחקיקת חוק „אחרי קבורה רב־קומתיים בנוסח אבותינו".

לדעת ברמאיר, המוות הוא חלק מהחיים, [illegible] למצוא מקום לבית־העלמין כמו לבית חולים, בסמיכות לעיר כחלק מן המרקם העירוני. [illegible] לגבות המצוקה החריפה בקרקעות לבתי־העלמין בארץ [illegible] ירושלים וחיפה מציע ברמאיר לקבורה רב־קומתית. לדבריו, מעוגן הדבר במסורת היהודית.

[illegible] ד"ר בורג, שהשיב להצעה, העיר כי לכל אחד יש בוודאי „העדפות אסתטיות, אתיות, הלכתיות בנושא". לדבריו, הרבנות הראשית אכן התחילה להתעניין בשאלה, ישנן בעיות הלכתיות מורכבות בנושא זה וקיים גם הצד הפסיכולוגי.

מה עשתה „נשואה" בכספי „מרכז הירידים"?

מדוע העביר מנכ"ל חברת מרכז הירידים עודפי כספים לחברת נשואה? ■ האם יש קשר בין העובדה שכל הנוגעים בדבר חברים במפלגה הליבראלית? ■ מדוע לא נחתם חוזה בין הצדדים, וכיצד קרה שאין אסמכתאות בכתב להתקשרות? ■ מה עשתה חברת נשואה בכספים של תושבי תל־אביב? ■ מדוע השמיט מבקר העיריה 3 עמודים המכילים את פרטי השערוריה? ■ מדוע עבר ראש העיריה על העניין בשתיקה?

שלמה לחט
שתיקה

צבי רנר
לא זוכר

יעקב בר־גרא
חבורה מפלגתית

סיפור מעשי השחיתויות במרכז הירידים, חברה עירונית של עיריית תל־אביב, עדיין לא תם. התיגעות מן החוק ומן הנהלים התקינים, שיוחסו בעיקר למנכ"ל החברה לשעבר, יעקב בר־גרא, כללו שרשרת ארוכה של נסיעות לחו"ל והוצאות אש"ל מנופחות, תוך ביצוע עסקות פרטיות, ובזבוז כספי ציבור, אי־סדרים בנוגע למכרזי החברה ועסקות לא כשרות עם כמה גופים מכחיים. מה שלא נחשף עד היום הוא פרשת ההתקשרות בין מרכז הירידים לבין חברת חברוקרים של מיכאל (מיקי) אלבין ז"ל, חברת „נשואה". בפרשה זו מעורבים אישים מן המפלגה הליברלית, הממלאים את פיהם מים בכל הקשור לנושא זה. גם התנהגותו של ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, בעניין זה, נראית תמוהה, משום שלהט ידע על הפרשה כבר במארס 83.

סיפור ההתקשרות בין מרכז הירידים לחברת „נשואה", שיופיע בשורות הבאות, מתמקד על דו"ח ביקורת פנימ"ת של רואה־החשבון יעקב ויטקובסקי, שחקר בראשונה את הנעשה במרכז הירידים. הדו"ח הוגש לידיו של מנכ"ל החברה דאז, יעקב בר־גרא, ולידיו של ראש העיר, שלמה להט ב־8 במארס 83. ברו"ח הפנימי, שלהט סירב לחשוף אפילו בפני חברי מועצת העיריה, מוקדשים שלושה עמודים שלמים לפרשת „נשואה". השאלות שמעלה דו"ח ויטקובסקי הן, בין השאר: כמה כספים הועברו מחברת מרכז הירידים לחברת „נשואה" בין השנים 79־'80? היכן הושקעו הכספים ואיזה שימוש נעשה בהם? מדוע אין ניירות ואסמכתאות כלשהן — לא במרכז הירידים ולא בחברת „נשואה" — על ההתקשרות הנ"ל ועל המסחר בכספים? כיצד המשיכה חברת מרכז הירידים להשקיע כספים דרך „נשואה" בלי שנחתם חוזה בין שתי החברות?

המלצה אחת הספיקה

תחת הכותרת „השקעות ומעקבי ביצוע על נזילות החברה", כותב ויטקובסקי כי הגוף המרכזי שטיפל בהשקעות מרכז הירידים החל ב־21 באוגוסט 79, היה חברת „נשואה". בתאריך זה נשלח מכתב בחתימת המנכ"ל דאז, מר אלמגור (שבר־גרא החליפו בתפקיד כחצי שנה לאחר מכן) והסמנכ"ל מר חוטר, אל חברת „נשואה" וכן מודיעים השניים כי הוחלט למסור להם את הטיפול בהשקעות החברה תמורת 15,000 ל"י (מדובר בשנת 79 לרבעון). ההמלצה להעברת הטיפול לחברת „נשואה" ניתנה על־ידי רואה־החשבון של החברה עוה"ד אמנון רוזנשטיין. בממצאי הביקורת שלו כותב ויטקובסקי: „ההתקשרות עם „נשואה" היתה אך ורק על־פי המלצתו של רואה־החשבון של החברה ללא בחינת אלטרנטיבות אחרות. לא מצאתי אישור מפורט להתקשרות". מתברר, כי רואה־החשבון של מרכז הירידים, עוה"ד אמנון רוזנשטיין, הוא אחד מפרקליטיו של המיליארדר ואיש־העסקים שאול אייזנברג. רוזנשטיין הוא גם פעיל מרכזי במפלגה הליברלית, חבר מרכז המפלגה ופעיל בקבוצתו של השר אברהם שריר, שמיכאל אלבין ז"ל היה אחד מתומכיו ומעמודי־התווך של מחנהו.

בסעיף השני במימצאי הביקורת שלו כותב ויטקובסקי, כי בתאריך 12.3.18, כלומר, כשנה לאחר שיעקב בר־גרא, אף הוא חבר ופעיל במפלגה הליברלית, נכנס לתפקידו כמנכ"ל מרכז הירידים, התקיימה פגישה בינו לבין נציג חברת „נשואה" ונציג העיריה. ושאות המשתתפים בפגישה אינם מוזכרים בדו"ח — הק.). בפגישה זו הוחלט להמשיך את ההתקשרות עם חברת „נשואה" ודובר על אופן השקעת הכספים: להשקיע כספים בשיעור של 20 אחוז במניות ובשיעור של 25 אחוז בקרן „שירה". קרן הנאמנות של „נשואה". בוועדת ההנהלה של מרכז הירידים, שבראשה עמד אז צבי רנר, גזבר המפלגה הליבראלית ויו"ר איגוד העובדים הליבראלים, והתקיים ב־22 במארס 81' דיון בקשר להשקעות החברה והוחלט לבסוף, כי תוקם ועדה בנושא השקעות, שתשקול כל השקעה לגופה. ואולם, ויטקוסקי כותב: „לא מצאתי כי הוקמה הוועדה הנ"ל, ולמעשה, החוזה עם „נשואה" לא אושר. והמשך הייעוץ של „נשואה" נעשה ללא חוזה. גם לא ברורות לי הנחיות של ההנהלה בנושא השקעות; סיכונן וסיכומן, ולא ברור מי רשאי מטעם החברה להחליט בנושא השקעות".

כיצד, אם כן, התנהלה ההתקשרות עם „נשואה" מבלי שנחתם עימה חוזה? ומעבר לכך, כיצד השקיעה חברה עירונית את כספיה בחברת ברוקרים פרטית? כמה כספים הועברו לחברתו של מיכאל אלבין ואיזה שימוש נעשה בהם? כאן יש לציין, כי עיריית תל־אביב אינה יכולה, למשל, להשקיע את כספיה על דעת עצמה במניות כלשהן, אלא אם כן קיבלה את אישור שר הפנים. העיריה, כמו רשות מקומית אחרת, משקיעה את כספיה במניות „בטוחות" של הבנקים הגדולים או אגרות־חוב ממשלתיות. חברה עירונית, כמו מרכז הירידים, אמורה ללכת גם כן בדרך זו של השקעה בטוחה. תקנון החברות העירוניות מציין, כי כל השקעה של חברה עירונית עליה לעבור את אישור ועדת הכספים של החברה. דבר שלא נעשה במרכז הירידים בפרשת ההתקשרות עם „נשואה". ויטקובסקי עצמו מציין, כי „אין תעוד על התכנסות והחלטותיהן של הוועדות השונות בחברה ולא צורפו גם כל המסמכים הרלוונטיים או שצורפו מסמכים אחרים שאינם נושאים חתימה או אמצעי זיהוי". ויטקובסקי מרגיש, כי „בחברה לא מתנהל כל מעקב של טפסים כספיים ואין בחברה רישום על קבלות..." וגם רישומים על ההתקשרות עם „נשואה" ועל העסקות והעברות־הכספים שנערכו דרכה ועימה — אינם בנמצא.

לא ברור מי פיקח

ויטקובסקי ממשיך: „לא ברור איך חברת „נשואה" ניהלה את ההשקעות, כמה כספים הוקצו לה, האם העסקה אושרה, מתי הוקצו ל„נשואה" כספים, כלומר, אין כל נוהל בנושא זה. לפי הסבר חשב החברה, הגב' חלפון, היא זו אשר היתה מתקשרת עם חברת „נשואה" ונותנת להם מצבי היתרות בבנקים, היות ולא קיימת תוכנית של תזרים מזומנים בחברה, לא ברור לי כיצד ניתן לתת הוראה לחברת „נשואה" לבצוע עסקה לאיזה תקופה". ויטקובסקי אף מציין, כי בבדיקה שערך גילה שיתרות של כמיליון שקל בשנת 81/2 נמצאו בידי החברה בלי שנוצלו כלל וכלי שנשאו תשואה כלשהי, וזאת בתקופה שבה ניהלה „נשואה" את השקעות מרכז הירידים. ועוד: „אין הנחיות מי רשאי לנהל את ההשקעות של מרכז הירידים כתפ"סים. האם צריכה לעשות זאת חברת „נשואה"? או החשבת או המנכ"ל? לא ברור לי מי פיקח על מכלול השקעות החברה בתפ"סים", כפי שכותב ויטקובסקי.

אליעזר כרמל, ממנהלי „נשואה", משנת 79' (ביחד עם שמואל (מולי) אבישר) אומר כי לא ידוע לו דבר על התקשרות מרכז הירידים עם „נשואה". אחר־כך מתקן כרמל את דבריו ואומר כי, בעצם, זכורה לו ההתקשרות הנ"ל, אך אסמכתאות על כך ועל ההשקעות בכספי החברה אינם נמצאים בידיו, אלא רק במרכז הירידים, ושם טוענים כי הניירות נמצאות אצל „נשואה". כרמל טוען, כי „נשואה" השקיעה את כספי מרכז הירידים שהועברו לה רק באמצעות שני הבנקים הגדולים, בניגוד גמור למימצאיו של ויטקובסקי, כי בשנת 81' הוארך החוזה בין מרכז הירידים ל„נשואה" והוחלט על השקעה בשיעור של 20 אחוז במניות ושל 25 אחוז בקרן „שירה" של „נשואה". כרמל גם טוען, כי ל„נשואה" לא שולם על־ידי מרכז הירידים סכום כלשהו על ניהול התיקים. ואילו ויטקובסקי כותב ברו"ח כי לפי נכתבו של מר אלמגור, שולמו ל„נשואה" 15,000 ל"י לרבעון וכ־6,000 דולר לפי השער ביוני 79 עבור ה„טיפול בהשקעות". על אסמכתאות כלשהן לבדיקת דבריו אלו של כרמל אין על מה לדבר, משום שאלה, כדבריו, אינן קיימות בידיו. כרמל גם מכחיש כי החוזה בין מרכז הירידים ל„נשואה" לא אושר והמשך הייעוץ נעשה ללא חוזה, כפי שכותב ויטקובסקי. כרמל גם לא זוכר מדוע נותקה ההתקשרות עם מרכז הירידים: „אני לא זוכר בדיוק. אולי נגמר להם הכסף."

להט שתק

גם יצחק ארצי, ששימש יו"ר דירקטוריון מרכז הירידים, בשנים הנוגעות לפרשה „נשואה", איננו זוכר דבר על ההתקשרות הנ"ל. דו"ח ויטקובסקי אמנם הגיע לידיו של ארצי כבר במארס 83'. אך הוא החליט, משום־מה, לא לטפל בנושא זה.

גם צבי רנר, יו"ר הנהלת החברה לשעבר, לא זוכר דבר מן ההתקשרות הנ"ל, וזאת למרות שויטקובסקי כותב במפורש, כי ועדת ההנהלה, שרנר עמד אז בראשה, קיימה דיון בנושא זה ואף החליטה להקים ועדה בנושא השקעות, שמשום־מה לא קמה.

גם התנהגותו של ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, בפרשה זו, מעוררת סימני־שאלה, שכן להט ידע על הפרשה, כמו פרשות שחיתות אחרות במרכז הירידים, כבר בשנת 83'. מדוע אם־כן, לא ביקש למצות את הדין או לפטר מייד את בר־גרא? מדוע שתק להט, והשאיר את בר־גרא בתפקידו כמנכ"ל החברה במשך כשנה, לאחר שדו"ח ויטקובסקי הגיע לידיו?

דובר העירייה, בני כהן, אומר בתגובה כי „מה שחשוב הוא, שכתוצאה מכל מה שקרה במרכז הירידים, אכן עזב בר־גרא את תפקידו ונגד בר־גרא תלויים ועומדים הליכים פליליים. הבדיקות בנושא נעשו ביוזמתו של ראש העיר".

אלא שלהט החליט לשמש כיו"ר דירקטוריון החברה רק באוקטובר 84', „כדי לקחת את העניינים בידיים", זמן רב לאחר שבאמת יכול היה לעשות כן.

דובר משטרת ישראל אומר, כי לא מתקיימת חקירה נגד בר־גרא ומרכז הירידים. בר־גרא אמנם נעצר, אך שוחרר, ועתה הוא שוהה בחו"ל. החקירה נגד מיכאל אלבין ז"ל, כך נמסר מן המשטרה, הופסקה עם מותו־התאבדותו, אך נמשכה חקירה בנושא עסקות שאלבין היה מעורב בהן, „לא באופן אישי", כדברי דובר משטרת ישראל.

סוגיה אחרת המשיקה לפרשת „נשואה" היא מדוע לא חקר מבקר העיריה, שמואל רוביצ'ק, את הנעשה במרכז הירידים. רוביצ'ק אמנם הכין מעין „חוות־דעת" משלו, המסמכת למעשה את דו"ח ויטקובסקי ובפתיח לחוות דעת כותב רוביצ'ק: „ברצוני להדגיש שתו"ד זו מבוססת על הדו"ח הפנימי של מר ויטקובסקי והערותי כמועל יוצא מדו"ח זה"; אך בחוות־דעת זו לא מוזכרת כלל פרשת ההתקשרות עם חברת „נשואה", אף לא במילה אחת. ויטקובסקי הקדיש לפרשת כאמור, שלושה עמודים שלמים. מדוע הושמט דווקא נושא זה? את תגובתו של מבקר העיריה לא ניתן היה להשיג במשך ארבעה ימים רצופים, ודובר העיריה מסרב לדבר בשמו של רוביצ'ק או לייצגו. מבקר העיריה. אגב, עסוק עתה בהכחשה נמרצת של שמועה, לפיה קרוב מינויו לתפקיד המנכ"ל הבא של מרכז הירידים, במקומו של נחום רז, שהחליף באופן זמני את בר־גרא. רוביצ'ק אמנם מכחיש, אך לשמועה יש כבר רגליים ארוכות והיא אף מדברת על הסכמה עקרונית של להט למינוי זה. מבקר העיריה לא הכין, כאמור, דו"ח משלו על מרכז הירידים. לעומת זאת, הוציא המבקר בחודש האחרון דו"ח העוסק בנושא „מסעירי"ו היעלמותם של 33 כסאות, בשווי של 600 שקל לכסא, ממסגר מהמוזיה ביפו בעת ביקור נשיא המדינה במקום..

פרשת „נשואה" מעלה, בנוסף לסבך השאלות הבלתי־פתורות שהועלו כאן, גם שאלה נוספת: כיצד הופכת חברה עירונית למעין חברה מפלגתית של יד־רוחצת־יד. לחבורה זו, יש לציין, נוסף פעיל ליבראלי נוסף בשנת 81', ואסיר הליבראלי המשוחרר, שמואל רכטמן, שמונה בהמלצת ראש העיריה לתפקיד מתאם ואחראי על המשק של אולמות הקונגרסים במרכז הירידים. רכטמן, כך כותב ויטקובסקי, החל לעבוד לפי החוזה שנחתם עימו בדצמבר 82'. אך בר־גרא הודה כי, למעשה, החל רכטמן בעבודתו בדצמבר 81'. כלומר, שנה שלמה עבד רכטמן במרכז הירידים בלי שנערך עימו חוזה כלשהו. מיותר לציין, כי בוועדה המכננת שקיבלה את רכטמן לעבודה במרכז הירידים, ישבו החברים הליבראליים בר־גרא ורנר. ■

חריגות
מאת חנה קים

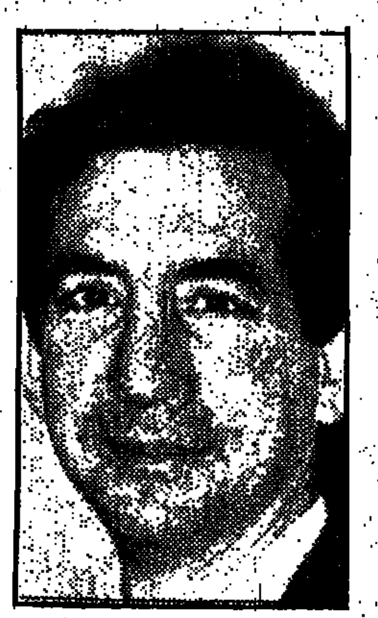
מיכאל אלבין ז"ל
הכסף עבר

שמואל רכטמן
בלי חוזה

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב

עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

קופ"ח מאיימת לסגור מוסדותיה בגלל הגרעון

פרופ' דורון: אם לא נקבל 10 מיליון דולר מהממשלה ו־7.5 מיליון דולר מההסתדרות — נסגור המוסדות ● בנמלים ישנן תרופות חשובות שאי אפשר לשחררן ● פנייה ליישם מסקנות „ועדת יעקבי"

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

אם לא ייושמו מסקנות הוועדה בראשות השר גד יעקבי, אם הממשלה לא תזרים 10 מיליון דולר ואם ההסתדרות לא תזרים 7.5 דולר — תשותק קופ"ח הכללית, אמר אתמול פרופ' חיים דורון בישיבת המועצה הארצית של קופ"ח.

יו"ר מרכז קופ"ח פנה אל רה"מ, שרי הממשלה וכן אל מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, לעשות הכל כדי להסיר את החנק בו נתונה קופ"ח הכללית.

ועדת השרים שבראשה עומד גד יעקבי (בין חבריה של האוצר, הבריאות, השר פת וכן השר בורג) דנה בהשתתפות הממשלה בתקציב הקופה, בחובות הקופה כלפי הממשלה וכן בחובות הממשלה כלפי קופ"ח, בגרעון קופ"ח ועוד.

המסקנות לא בוצעו

הוועדה קבעה, כי בשל האיחור בהעלאת מס אחיד ומס מקביל, חייבים לפצות את קופ"ח בסך 17.5 מיליון דולר לשנת תקציב זו. הסכום חולק ל־10 מיליון דולר מהאוצר ו־7.5 מההסתדרות. המסקנות לא בוצעו. גרוע מזה, האוצר אסר בצו מ־17 באוקטובר על הבנקים לתת אשראי למוסדות ציבוריים שונות, בין השאר גם לקופ"ח הכללית.

פרופ' חיים דורון טען עוד, כי השתתפות הממשלה, כולל מס מקביל, בתקציב הקופה ירד מ־65% בשנים 76־79' לכ־50 אחוז בשנת תקציב 1985/6. ההוצאה למבוטח ירדה מ־241 דולר ב־1980/81 ל־199 דולר ב־1985/86.

קשיי נזילות

בעוד שהתמיכה הממשלתית מצויה בירידה מתמדת, הממשלה מאלצת את קופ"ח לרכוש שירותים מבתי־חולים שלה וממוסדות ציבוריים, כגון „הדסה", מעל מעבר לאפשרותה של הקופה.

הממשלה לא נתנה שום פיצוי עבור השחיקה הריאלית במס אחיד ובמס מקביל, דבר הנובע שחיקת השכר. באותו פרק זמן לא ירדו בקצב דומה הוצאות הקופה, כמו מחירי יום אישפוז. בשל קשיי הנזילות לא הוצאו מהנמלים תרופות בסך 5 מיליון דולר ומדובר בתרופות הכרחיות לטיפול בחולים. יו"ר מרכז קופ"ח תקף את האוצר על שהוא שם את ידו על כספי מס מקביל וגורם לחנק פיננסי של המוסד. בסיכום דבריו אמר פרופ' דורון, כי בתנאים אלה המוסד ישותק מעצמו מחוסר אמצעים כספיים.

שמעון פרס מתקבל בהתלהבות על־ידי ילדי בת־ים בעת ביקור שערך בעיר אתמול. (צילום: אנדרה ברוטמן)

ישעיהו גביש מאשים:

הממשלה מתנכלת ל„כור" מסיבות פוליטיות

מדובר בעיקר בהגבלת האשראי ללווה יחיד ובמתן רשיונות ליבוא ברזל

מאת עודד ליפשיץ, כתב „על המשמר"

„יש לי חשש, ששני צעדים של הממשלה אינם משוחררים מסממנים פוליטיים ומכוונים נגד כור. האחד הוא מתן רשיונות ליבוא ברזל וליצוא גרוטאות. רשיונות הפוגעים קשות בקריית הפלדה של „כור". הצעד השני הוא הגבלת האשראי שנותנים הבנקים ללווה יחיד ל־15% מההון העצמי של הבנק, כשמדובר בחברה בודדת ול־30% לקבוצת חברות".

דברים אלה אמר אמש מנכ"ל „כור", שייקה גביש, לכתבנו והוסיף: „ייתכן שגליה מאור, המפקחת על הבנקים, רצתה להגן ע"י הגבלה זו על הבנקים מפני התמוטטות. בדיעבד התברר, שהצעד הזה פוגע רק בענק תעשייתי, כמו „כור", ואולי גם ב„כלל".

לחנוק את „כור"

„יתכן שמישהו משתמש כזה כדי לחנוק את „כור" מסיבות פוליטיות. והתנכלות זו היא דווקא כשלמערך יש חמישים אחוז בממשלה. „כור" תעשה מהומה בעניין הגבלת האשראי, ואני לא אעבור על כך לסדר היום", אמר גביש.

בהתייחסו למצבה של „כור", לאור הפעלת התכנית הכלכלית החדשה, אמר גביש: „מי שנפגע הם התעשייה והעובדים, מי שנהנה זה ההון שקיבל פרס: עשה כסף מכסף — וזה טטור ממס.

„לתכנית הכלכלית יש הצלחות בבלימת האינפלציה ובתחום מטבע־החוץ, אבל חסרה „רגל" שלישית: הגדלת הסקטור העסקי. על זה מדברים ולא עושים כלום. הריבית על הלוואות היא מטורפת, עשתה אחוזים בחודש, ואני דורש שהממשלה תיתן לעסקים כסף במחיר שהיא משלמת עבור כסף: 12־14% לשנה. זהו גם המחיר שמשלמים המתחרים שלנו בחו"ל, אמר מנכ"ל „כור".

גביש הוסיף: „מי שקיבל תיקונים, באחוזים אסטרונומיים, למחירי תוצרתו הם יצרני טנק, שוקולד ואטריות. אנחנו קיבלנו אישורים ממשרד התעשייה לתיקונים קלים, שאינם עומדים בפרופורציה לבעיות, ורק בענף הזכוכית והכלים".

מזכיר מרכז מפ"ם בכנס עיירות־פיתוח:

נגיד לחברינו בר"ץ: הניחו לנו ללכת לבד

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

50 נציגים מ־15 עיירות פיתוח ושכונות מקריית־שמונה ועד ירוחם השתתפו אתמול בכנס הראשון מסוגו של נציגי מפ"ם מעיירות פיתוח בשדה־בוקר. חביעו עמדות־ידם בשאלות: לאן מועדות פני מפ"ם ובאיזו גישה עקרונית יש לנקוט לבחירות מעמדים של עיירות הפיתוח למועמדות בוועדה המרכזת של מפ"ם (מקום אחד מבין שישה מקומות של מפ"ם).

בדברי החברים בא לביטוי הרצון הנחוש להערך לפעילות מוגברת בסניפים ובקרב הציבור ולנהל מערכה לקראת הבחירות לכנסת ה־12.

מזכיר מרכז מפ"ם, חנן ארז, שסיכם את הדיון והשיב להערות השונות שהושמעו בדברי החברים אמר, כי בעניין עתידה של מפ"ם ההליכה העצמאית של המפלגה לבחירות הבאות היא עובדה.

„נגיד לחברינו בר"ץ וגם לאלה במפלגת העבודה, כי יניחו לנו ללכת לדרכנו ולהכין את עצמנו להליכה עצמאית לבחירות. בכך נהיה עקביים להכרעה שנפלה. המשך הוויכוח בעניין זה הוא ויכוח סרק שאין לו זיקה לעבור בשטח", אמר.

המזכיר המרחבי, אפרים קורן, תבע, כי מפ"ם תתייצב במלוא כוחה, נסיונה ועמדותיה האידיאולוגיות במאבק בנושא החברתי בו טמון היתרון היחסי שלה.

קורן צידד ביציאה לרחוב, שכונות ובכרות באורח אגרסיבי ותוקפני דוגמת שנות החמישים.

את הכנס הינחה יוסי מרציאנו, יו"ר הוועדה המוניציפאלית במפ"ם.

● החל מה־1 בדצמבר, יהיה חניון בית הרכב ליד עיריית גבעתיים פתוח לקהל ללא תשלום החל משעה 8 בערב ועד 7 בבוקר, וכן בשבתות ובחגים.

● רב מירון, חבר קיבוץ רוחמה, ייכנס בקרוב לתפקידו כנציג הקיר רוץ הארצי במרכז החקלאי ובוועדת הכלכלה בברית התנועה הקיבוצית. מירון יחליף את יעקב נחתומי מקיבוץ חצור.

200 אסירים חזרו בתשובה ב־4 שנים

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

200 אסירים עברו תהליך של חזרה בתשובה במהלך תקופת ריצוי עונשם בארבע השנים האחרונות במתקני הכליאה ובי־בתי־המעצר של שירות בתי־הסוהר.

בשירות מציינים שביעות רצון מכך, עקב העובדה שרק כחמישה אסירים מתוך אותם 200 שבו חזרו לכלא. רבים מהם לומדים כעת בישיבות והקימו משפחות.

מסתבר, כי בבתי־הסוהר פועלים ארגונים דתיים אשר נפגשים עם האסירים, מלמדים אותם תורה, מלווים אותם בתהליך החזרה בתשובה.

דובר השירות, שמעון מלכה, מסר למכתב, כי בבתי־הסוהר פועלים גם חוגים, כמו יוגה, מדיטציה, סטודות, מין, תיאטרון וגם חזרה בתשובה.

השירות פתח לפני שנה ישיבה בכלא באר־שבע, ולפניה גם בכלא תל־מונד. בשאר מתקני הכליאה פועלים ארגונים דתיים שונים.

„אם אסיר מעוניין ללמוד תורה, בשיתוף... ההחברה המלכת של ההיה דתית ושונה מהרקע שלו... אותו ההצלחה בתהליך ... אומרים בשירות.

אנשים ואירועים

פרס „מדיסיס" לסופר האמריקני ג'וזף הלר

פאריס. — שלושה זרים זכו ביום ב' בפאריס בפרסים ספרותיים צרפתיים: באנקוטי הקטור ביאנצ'וטי קיבל את פרס „פמינה" על ספרו הראשון בצרפתית „בלי חמלת ישו". האמריקני ג'וזף הלר זכה בפרס „מדיסיס" לסופרים זרים על ספרו „אלהים יודע" והדרום־אפריקני י. מ. קוטסי, נפגש „פמינה" לסופרים זרים על ספרו „מיכאל ק., חייו, תקופתו".

הסופר הצרפתי מיל בורודו קיבל את פרס „מדיסיס" על ספרו „לידתה של אהבה עזה".

לגבי הענקת הפרס לבאנקוטי, 55, ארגנטיני שהשתקע בצרפת ב־1961, ביקש חבר־השופטים של פרס „פמינה" להבליט תופעה נדירה בספרות: אימוץ שפה חדשה על־ידי סופר.

(עי"מ)

מתה הסופרת האיטלקיה „אלזה סגולת העיניים"

רומא. — הסופרת האיטלקיה אלזה מורנטה מתה ביום כ' ברומא, בגיל 67 שנה, כתוצאה ממחלה ממושכת.

„אלזה סגולת העיניים", שנחשבה כאחת הסופרות הדגולות באיטליה בת זמננו, אושפזה במאי 1983, ומאז היתה למעשה מרותקת למטתה.

אלזה, ילידת 1918, נישאה לסופר אלברטו מוראוויה ונפרדה ממנו כעבור 20 שנה, בראשית שנות ה־60. מאז היתה לבדה, יחד עם מנהלת משקיהב וכמה חתולים בדירתה ברומא.

ספרה שזכה להצלחה הגדולה ביותר היה „להיסטוריה", היסטוריה מקבילה של הגדולים במלחמת העולם השנייה ושל מורה ברומא וכנה אופה.

(עי"מ)

מדור עבירות מע"מ: קנס לאורי ליפשיץ ודחייה למתי כספי

הצייר אורי ליפשיץ נדון אתמול בבית־משפט השלום בתל־אביב לקנס בסך 3 מיליון שקלים ולמאסר 3 חודשים על־תנאי, לאחר שהודה בעבירות מע"מ.

התביעה טענה, כי הנאשם נרשם למע"מ רק ב־1982 במקום ב־1976, לא ניהל פנקסי חשבונות כיאות מ־1976 ועד 1982 והגיש 3 דו"חות תקופתיים למע"מ שכללו „ידיעה בלתי נכונה".

משפטו של הזמר מתי כספי, המואשם בעבירות מע"מ, נידחה אתמול בבית־המשפט השלום בת"א, כיוון שהנאשם ביקש להיות לצידה של אשתו שכרעה ללדת.

כספי הועמד לדין ביחד עם חברת המוסיקה שלו „מתי כספי בע"מ, באשמה שלא הגישו במועד 6 דו"חות קופתיים למע"מ.

השופט יצחק בראז נעתר לפניית הנאשם לדחות את הדיון למועד אחר, לאחר שהלה ציין באמצעות בא כוחו וגם בטלפון, כי אשתו כורעת ללדת הוא שוהה לידה. (עתים)

„אווזי הצוואר הלבן" שברו שיא חדש

מאת אבי בניהו, כתב „על־המשמר"

האווזיה בכלא „מעשיהו", הכוללת 200 אווזים, קבעה שיא ישראלי חדש בגידול כבדי אווז ליצוא. בדרך־כלל מגיע משקלו של כבד זה עד 530 ג'ר, בעוד שמשקל הכבד מתוצרת כלא „מעשיהו" הגיע ל־580 ג'ר.

גם התמותה בקרב „אווזי הצוואר הלבן" מגיעה לכדי פחות ממחצית מהמקובל בתחום זה. התמותה בקרב אווזי „מעשיהו" מגיעה רק לשלושה אחוזים, בעוד שהמקובל במשק הוא 10 אחוזי תמותה באווזיות.

האווזיה בכלא „מעשי־הו", שאותה הורה להקים גונדר רפי סויסה עם הכנסו לתפקידו, הינה מן המשוכללות ביותר בענף זה, וקיימות בה מערכות משוכללות למעקב רפואי והגייני.

שני אסירים מפעילים את האווזיה ואחראים לתוצרתה. אחת לחודש מוחלף מחזור האווזים, בשרם מוצע למכירה בשוק וכבדם נשלח ליצוא לחו"ל.

„רדיו סיטי" — תחנת הרדיו החדשה בכבלים בדיזנגוף סנטר תפתח את שידוריה ב־7 בדצמבר, ערב חנוכה. התחנה תשדר לכל פינות הסנטר באמצעות 512 רמקולים מ־9 בבוקר עד 9 בערב. השידורים יכללו מוסיקה, פרסומות של בעלי עסקים, אירועי ספורט וקיצורי חדשות. בתמונה: מנהלי התחנה באולפן: יורם אלפר (מימין) ורמי יצהר.

תורת הגזע השחור

מאת דליה רפאל, וושינגטון

לואיס פארחאן, מנהיג „אומת האיס־לאם", שהתפרסם ברטוריקה הגזענית והאנטישמית שלו, פועל בעקביות להג־שמת חלומו משכבר הימים: הקמת מדינה נפרדת לשחורים בתוך תחומי ארה"ב.

החלום אמור לקרום עור וגידים כבר בשנה הבאה, שהיא תאריך היעד שנקבע על־ידי מנהיגי „אומת האיסלאם" לסיום 400 שנה של „עבדות באמריקה".

לואיס יוג'ין וולקוט ומאוחר יותר — פארחאן נולד לפני 52 שנה בניו־יורק, אך רוב ילדותו עברה עליו בשכונה מעורבת בבוסטון, בה המתח על רקע גזעי בין יהודים לשחורים היה חלק מחיי היומיום.

ב־1955 שמע פארחאן בשיקאגו הרצאה של המנהיג המוסלמי השחור אליה מוחמד, שאמר כי באחד הימים הקרובים יביא אללה על העולם מרחץ אש קדושה, שתכלה את כל ה„שדים הלבנים" ותאפשר ל„עם המקנד"

בין ארגונו לבין „אומת האיסלאם" הוא הגיוני, כיוון ששתי הקבוצות מציעות אותם שינויים בחברה האמריקנית ושתיהן מרימות קולן נגד היהודים המדכאים בוושינגטון.

הוא סיפר, כי „בעת מערכת הבחירות לנשיאות של ג'סי ג'קסון ספגנו מידע על־אודות תנועותיהם של קיצונים יהודים, שחשבנו שיאיימו אולי על ג'קסון והזהרנו מפני התקפות יהודים עליו, שכמובן מעולם לא התרחשו".

ארט ג'ונס, מנהיג קבוצה לבנה גזענית בשיקאגו, התבטא בראשית אוקטובר בכינוס של מספר ארגונים כאלה: „אויב אויבי הוא חברי. אני מצדיע ללואיס פארחאן וכל מי שיוצא נגד היהודים". הכינוס נקרא הוועידה השנתית של פטריוטים נוצרים" ונאספו בה אנשים ממדינות רבות מארה"ב ומקנדה. הדוברים קראו להקמת מדינה לבנה אמריקנית נפרדת בצפון ארה"ב ודרום קנדה. היהודים, אויביהם המשותפים של הלבנים הגזעניים ו„אומת האיסלאם", יוגבלו לאזורים קטנים בצפון־מזרח ארה"ב, וניו־יורק תשמש

לה, שריכו סביבו, מהווים תופעה חדשה יחסית בעוצמתה ובהיקפה במפה הפוליטית בארה"ב. התפיסות, הגישות והדעות ביחס למעשים הנדרשים בהקשר לה, שונים במיגזרים השונים של הציבור האמריקני. שניים מהם מצוטטים להלן ונראה שהם מאפיינים שתי גישות מרכזיות בין יהודים ובין השחורים.

מעקב אחרי פארחאן

על מימדי הדאגה בציבור היהודי ביחס ל„תופעה" הנקראת לואיס פארחאן, ארגונו ומעשיו, ניסיתי לעמוד על־ידי שיחות עם מספר אנשים בעמדות שונות בקהילה היהודית־אמריקנית.

בראיון טלפוני ל„על המשמר" שוחחתי עם ד"ר ג'רלאר מרגוליס, ממנהלי „מרכז שמעון ויזנטל" בלוס־אנג'לס. לשאלתי השיב, כי הסכנה הינה ממשית מאד ומיידית, וכי יש להקדיש תשומת־לב רבה ולעקוב אחר התעמולה האנטישמית של פארחאן ולענות לטיעוניו באופן ענייני ותקיף. הוא סיפר כי ב„מרכז ויזנטל" עוקבים אחר פעילותו ומקליטים את דבריו. כן מפרסמים עלוני־מידע ומפיצים אותם בין קבוצות דתיות שונות, על מנת לעורר את מודעותם לשנאת היהודים, אותה הוא מפיץ ולה הוא מטיף.

הסכנה היא אמיתית, לדברי מרגוליס, כיוון שפארחאן הוכר על־ידי קבוצות לבנים גזעניות ושילב כוחות עמם. הם מצאו אויב ושעיר־לעזאזל משותף — היהודים. היא אמיתית כי בעזרת הדמגוגיה שלו ובדרך של פנייה אל רגשות ההמונים הוא מסוגל לרכז סביבו וסביב שנאת היהודים עשרות אלפי שחורים במהירות עצומה.

לדעת מרגוליס, קיים ואקום בהנהגה הפוליטית השחורה אותו ממלא ומנצל פארחאן. המדובר, הסביר, באנשים שאינם משכילים ביותר, המנוצלים בידי דמגוג מוכשר ביותר, ונחוץ תהליך חינוכי הסור שיאזן את השפעתו.

* * *

נסיון מעניין נעשה בשבוע שעבר באוניברסיטה של וושינגטון, בה כונס סימפוזיון בנושא יחסי שחורים ויהודים. נדונו בו היבטים שונים של הנושא — דעות קדומות ותפישות דתיות, אינטראקציה בין שחורים ליהודים בארה"ב, תפקידם של אמצעי־התקשורת, השוני בהנהגות הפולי־טיות ואף אסטרטגיות לפעולה בעתיד.

למרות מיקומו במרכזה של אוניברסיטה שחורה כמעט כליל, אוכלס האולם, שלא היה מלא, ברוב ניכר של יהודים, מבוגרים ברובם, ובמיעוט של שחורים. מתח הורגש אפילו בחללו של אולם זה. הדיונים עצמם היו למעשה הצגת עבודת־מחקר שנעשתה בידי הדוברים, שהיו ברובם מרצים ופרופסורים באוניברסיטאות שונות. תגובות הקהל ושאלותיו היוו, את הביטוי האמיתי למציאות עצמה, להיקף הבעיה ולעומקה.

ניתן היה להבחין בהרבה חוסר אמון משני הצדדים, בבלבול ביחס למידע, אפילו בסיסי ביותר, ובתיסכול רב שנובע משניהם.

הוצגה הכפילות שבמצב היחסים שבין שתי הקבוצות, כאשר מחד גיסא קיים שיתוף־פעולה רב בין הארגונים והמנהיגים בנושאים רבים במשך שנים רבות, ומאידך גיסא, במפגש היומיומי קיימים חוסר אמון, היעדר שיתוף־פעולה עד כדי עוינות, ואלימות של שחורים נגד היהודים. זו הגיעה לשיא בשנות ה־60, כשפרצו ההתפרעויות בוושינגטון.

* * *

בשיחה עם ד"ר בובי ויליאם אוסטין — שחור, ממארגני הסימפוזיון — שאלתי האם חש גם הוא במתח ששרר באולם הדיונים. הוא השיב בחיוב, אך הוסיף שהיה זה מתח חיובי, השורר תמיד בין אנשי מחקר הרוצים להבהיר בדיוק רב את השקפתם והנושאים בהם הם עוסקים.

לשאלתי האם ממלא פארחאן ואקום הקיים בהנהגה הפוליטית השחורה, השיב ד"ר אוסטין בשלילה. והוסיף כי צריך לזכור שמדובר ב־33 מיליון שחורים ואין להעלות על הדעת שאדם אחד מסוגל לדבר בשם כולם. השחורים הופכים, לדעתו, למשכילים ומתוחכמים יותר ויותר ויחד עם תהליך זה ייווצרו „פיצולים והתפצלויות בהנהגה, שיתנו ביטוי לזרמים שונים בקהילה השחורה.

אוסטין הזהיר מפני ניפוח קטע קטן במכלול ההנהגה השחורה מעבר לכל פרופורציה, והדגיש כי פועלים גם מנהיגים אחרים, שמטרתם היא הרחבת והעמקת הדיאלוג שבין שחורים ליהודים. דוגמה טובה לכך הוא רואה בעצם היוזמה לקיום הסימפוזיון, האוירה החינוכית ששררה בו והשיחה הישירה שאיפיינו אותו.

חשוב גם לציין, כי בוועידת הפסגה בג'נבה הקדיש גורבצ'וב מזמנו דווקא למנהיג השחור ג'סי ג'קסון, שעל הקשר שלו עם פארחאן דובר כאן. נראה שמעבר להתבטאויות ומעשים של מנהיג זה או אחר, ערכו הסגולי של „הכוח השחור" בארה"ב הופך לבעל משקל ניכר, ומוכר ככזה גם על־ידי מנהיגי מדינות אחרות. לכך יש להתייחס בכובד ראש.

באשר לפארחאן עצמו, אמר לי עוזר סנטור בכיר, שאינו שחור ואינו יהודי, כי „יותר מסוכן יהיה לפוטרו באמירה, כי הוא משוגע וכי אינו מתכוון לבצע את מה שהוא אומר. הרי זה מה שאמרו אנשים טובים על היטלר בתחילת דרכו".

כדי להגשים את חלומו — הקמת מדינת שחורים בתחומי ארה"ב — יעשה לואיס פארחאן הכל: ישתף פעולה עם האינדיאנים, הקו־קלאקס־קלן ומנהיג לוב, מועמר קדאפי

השחורים, לתפוס מחדש את עמדת אדוני העולם, השייכת להם. פארחאן האמין, כי דבריו של אליה מוחמד הם התשובה לכל שאלותיו ולשאלותיהם של כל השחורים במדינה. הוא חש דחף עצום להצטרף להנהגת קהילת המוסלמים השחורים. הוא היה לתלמידו הנאמן של אליה מוחמד, ותוך זמן קצר לאחד ממנהיגיה המרכזיים של „אומת האיסלאם". הארגון שבראשו עמד מוחמד.

בירת ה־ZOG — „ממשלת הכיבוש הציונית". רוב שטחי ארה"ב הנותרים יינתנו ל„אומת האיסלאם" ושיקאגו, בירתה, תיקרא „מכה החדשה".

קבוצה נוספת מתוכה מגייסת „אומת האיסלם" חברים ובעיקר לשורות „פירות האיסלאם" — שהם „כוחות הבטחון" של האומה. היא חבורות רחוב, פושעים ואסירים. פעולות גיוס נרחבות ותכניות אינדוקטרינציה

נערכות בבתי־כלא בכל רחבי ארה"ב. אלפים מגויסים לדת האיסלאם השחור ו„אומת האיסלאם".

פארחאן צופה, כי מלחמת הגזעים תפרוץ בארה"ב ב־1986 וכי לחבורות פושעים אלה יהיה בה „תפקיד חשוב יותר". עוד אמר בנאום מוקלט לרדיו, כי הלבנים מובהלים ובעיקר מפחדים היהודים „כי הם יודעים מה מתרחש במוחי".

קשרים עם קדאפי

תומך חשוב, ולא רק מוראלית, ב„אומת האיסלאם" הוא שליט לוב מועמר קדאפי, שהפך לאחד ממקורותיה הכספיים החשובים ביותר. ב־1927 קיבלה „אומת האיסלאם" „הלוואה" של שלושה מיליון דולר מקדאפי ומאז שמרה על קשר הדוק עמו משך כל השנים. הוא גם הציע תמיכה נוספת לארגון, כולל נשק, אם יחליט בשלב מסויים לצאת למלחמה ו„לחסל את אמריקה הלבנה". קדאפי אמר זאת בנאום שהועבר על־ידי לווין מלוב לשיקאגו, שם נערכו בפברואר השנה החגיגות השנתיות של אומת האיסלאם. ועוד אמר: „אנו מוכנים לספק לכם נשק, כי עניינכם צודק... נילחם כתף אל כתף. הנצחון הסופי קרוב".

פארחאן עצמו ביקר בלוב לפחות שלוש פעמים, ושלח נציגים שלו להשתתף באירועים ממלכתיים ובוועידות שונות בלוב. לדוגמה, באפריל 1983 היו שניים מנציגיו האישיים בין 15 אמריקנים מיליטנטים שנכחו ב„סימפוזיון הבינלאומי הראשון למחשבת קדאפי", הידוע גם בשם „ועידת הספר הירוק".

ב־1984 פנה פארחאן אישית, בהודעה מוקלטת, לקדאפי וביקש כסף. באותה שנה כבר היה לדמות ציבורית מוכרת בארה"ב, עקב הקשר שלו למסע הבחירות של המועמד השחור ג'סי ג'קסון והתבטאויותיו הקיצוניות (של פארחאן) נגד לבנים ונגד יהודים. הפעם נתן קדאפי 5 מיליון דולר, שתוארו על־ידי פארחאן כ„הלוואה שאינה נושאת ריבית" ולא קשורה בהתחייבות פוליטית כלשהי.

לואיס פארחאן והקואליציה של כוחות גזעניים ומיליטנטיים בתוך ארה"ב ומחוצה

עם פטירת המנהיג ב־1975, כשמספר המוסלמים השחורים בארגונו הגיע לשיא של 500 אלף איש, ראו רבים בפארחאן את יורשו הטבעי וכן גם הוא עצמו. אך בנו של מוחמד, שמונה על ידו ליורשו לפני מותו, תפס את שרביט המנהיגות, שינה את שם הארגון ל„קהילת האיסלאם העולמית" ואף את מהותו בכיוון איסלאמי־מסורתי הרבה יותר. הוא ביטל את התכנים הגזעניים־מיליטריסטיים ואת רעיון המדינה הנפרדת.

בתגובה הקים פארחאן, עם פורשים נוספים, את „אומת האיסלאם" שלו, שבראשה הוא עומד עד היום. המיליטנטיות והגזענות הן מהדגשים החשובים ביותר בתורתו ורק לפני כחודש אמר פארחאן לקהל בן 20 אלף שחורים מריעים, שהתאספו ב„מדיסון סקוור גארדן" בניו־יורק, כי „אני ההזדמנות האחרונה שלכם. אני ההזדמנות האחרונה של אמריקה ואינני פוחד למות. עלינו לקרוע מדינה זו לגזרים. היא לא היתה צריכה להתקיים מלכתחילה".

שחורים ואדומים

למען הגשמת יעדיו, משלב פארחאן כוחות עם מנהיגי קבוצות מיעוטים מיליטנטיות, ביניהן התנועה האינדיאנית־האמריקנית, שמטרתה המוצהרת היא החזרת האדמות לאינדיאנים ויצירת טריטוריות נפרדות למיעוטים השונים בתוך ארצות־הברית. באותה אסיפה ב„מדיסון סקוור גארדן" אמר ראסל מינס, מנהיג קבוצה אינדיאנית זו: „השחורים והאדומים משלבים כוחותיהם. אנו בדרכנו לקחת חזרה ארץ זו".

הקו־קלאקס־קלן וקבוצות ניאו־נאציות וגזעניות חמושות אחרות גם הן משתלבות בפעילותו של פארחאן ואומת האיסלאם שלו. טום מצגר, לשעבר חבר הקו־קלאקס־קלן, העומד כיום בראש ה„ארגון הפוליטי של אמריקנים לבנים" התבטא, כי „לבנים המאמינים בעליונות גזעם מוכנים „לצאת למלחמה" כדי לתמוך בדאגתו של פארחאן, לקיומם של שני גזעים נפרדים ושונים".

מצגר, שכמוהו עסק בגיוס צעירים לבנים לאימונים להגנה עצמית נגד שחורים ויהודים, אמר בראיון ל„וושינגטון־טיימס", כי הקשר

טיסה מסוכנת לבומבי

מאת עמירם כהן

למרות האזהרות החוזרות ונשנות של גורמי תעופה ובטחון, הממליצים לישראלים לפסוח על נמל התעופה של אתונה — הם ממשיכים לפקוד אותו. קיבוצניקים צעירים תאבי טיולים והרפתקאות, המרוויחים כל דולר בדרך הקשה — על אחת כמה וכמה נכון שבאתונה אתה יכול, בחסכון של 60־80 דולר, לקנות טיסה לבומבי או לבנקוק בחברות המוגדרות בפי סוכנים, „מהדרגה השלישית ומטה".

טוני זמיר, סוכן נסיעות ב„החברה הגיאוגרפית": „גם מי שיתחנן בפני, אני לא אשים אותו למזרח־הרחוק בחברות כמו „איג'יפט איירווייס". הטסתי פעם אחת זוג קיבוצניקים על־פי דרישתם בחברה הזו, וזו היתה בשבילי פעם ראשונה, אחרונה ויחידה".

באתונה יושבים סוכנים שמוכרים לישראלים כל מיני עסקות מפתות ומאז תנאי התשלום יש גם חברה אחת מאותן חברות זולות, ה„איג'יפט איירווייס", שאפשר לטוס דרכה למזרח־הרחוק. „מי שרוצה לטוס יותר בטוח", אומר הסוכן, „שישלם עוד כמה עשרות דולרים ויסע מבירות אחרות בחברות מסודרות".

בחברת „נאות הכפר" המוכרת טיולים למזרח־הרחוק, שכוללים טיסה באתונה ב„איג'יפט איירווייס", אמרו לי שהם מזהירים כל נוסע בפני הסכנה הבטחונית של טיסה דרך אתונה. כמו כן ביקשו לומר, ששתי הישראליות שהיו במטוס החטוף ונפגעו במלטה — לא קנו את הכרטיסים בארץ, אלא אצל סוכן באתונה.

גם הקברניט יצחק גונן, יו"ר ארגון הטייסים בישראל, מבקש להזהיר את הציבור מהטיסות הזולות למזרח־הרחוק היוצאות דרך אתונה. הטיסות האלה הן הזולות ביותר והחולפות מעל מדינות המפרץ — מסוכנות לישראלים. המלצתו שלו: לטוס בדרך ארוכה בחברות מסודרות, ובבטחון גם אם המחיר גבוה יותר.

תהפוכות ברחובות

„ראש העיריה רומס את החוק" — טוענים חברי מועצת העיריה ברחובות בשל סירובו של יחזקאל הרמלך לכנס את המועצה כדרישתם

מאת זהבה מוזס

סיעות המערך, אש"ד ותחיה במועצת עיריית רחובות יצאו בימים האחרונים בהאשמות, כי ראש העיריה יחזקאל הרמלך „רומס את החוק" וכי הוא נוהג כלפי חברי מועצת העיר באלימות פוליטית.

האשמות חמורות אלה באו לאחר תקופה ארוכה של תהפוכות במבנה הפוליטי במועצת העיריה. אחת התהפוכות גרמה אף לפרישת נציג מפ"ם, נחום פורת, מחברותו במועצה וכניסתו של פרופ' נתן טריינין, גם הוא ממפ"ם, במקומו. פרישה זו שינתה לחלוטין את מאזן הכוחות שנוצר במועצה לאחר פירוק הקואליציה מקיר לקיר על־ידי ראש העיריה יחזקאל הרמלך.

הרמלך טוען, כי אינו יכול לעבוד עם קואליציה המתפקדת כאופוזיציה ופיטר אף את שני סגניו בשכר — מיכאל לפידות (מערך) ובני שרעבי (אש"ד). ראש העיר השאיר על מקומו את סגנו השלישי בשכר, שלמה ודעי, מהחזית הדתית. כדי לא להעשיר את קופת העיריה המצומקת במשכורות שני הסגנים, נבחרו מיד שני סגנים חדשים בשכר — עו"ד יוסי כוכבי מחרות, כסגן ומ"מ ראש העיריה, וג'קי יעקב תלמי, נציג סיעת המערך, שפרש מהסיעה והצטרף כסגן ראש העיר לקואליציה עם הרמלך. אליהם הצטרף אז גם נציג מפ"ם, פורת, ובכך ניתן רוב בידי הקואליציה החדשה בעיר.

לאחר שהתעוררו בעיות פנימיות בסניף חרות בעיר, הוחלט במפלגה זו, כי יוסי כוכבי אינו מייצגם עוד והם דורשים שאת משרת הסגן יקבל חבר המועצה מטעמם — יגאל כהן. לכך סירב הרמלך. כתוצאה מכך חרות פרשה מהקואליציה והצטרפה למפלגת העבודה ואש"ד. גם נציג מפ"ם במקום החליט לפרוש מהקואליציה ולחזור לשיתוף־פעולה עם מפלגת העבודה.

עם פרישת פורת וכניסת פרופ' נתן טריינין במקומו, הועבר הרוב לידי האופוזיציה. זו מיהרה, בלא להשמיט מידה כל אפשרות זמינה, לנסות ולהעביר את שני סגני ראש העיר החדשים (החלימי) מכהונתם ואחר־כך לנסות ולהחליף את חברי ההנהלה במועצת העיריה. לצורך העניין זומנו ישיבות, בוטלו ישיבות וישיבות שהתקיימו סוכם לאחר־מכן שכאילו לא היו. כאשר כל צד מוכח למצב בו יהיה לו רוב מקרי במועצת העיר כדי לנסות ולהעביר החלטה הסותרת החלטה קודמת שהתקבלה.

לסוף העניינים הוכנס משרד הפנים, באמצעות הממונה על המחוז דב שיש והיועצת המשפטית לעניינים מוניציפאליים, עו"ד ענטבי.

חברי האופוזיציה, המהווים כרגע רוב במועצת העיריה, טוענים, שכל בקשותיהם לזמן ישיבות שלא מן המניין לא נענו, בניגוד לחוק פקודת העיריות, בלא שמזכיר העיר, צבי פרלים, יטרח להעמידם על נימוקים טכניים שבעטיים ניתן היה לא לזמן ישיבות.

„על כל פניותינו לכינוס המועצה לא קיבלנו עד היום אף תשובה בכתב מראש העיריה ובספטמבר אף נקבעה ישיבת מועצה ביום שאינו מיועד לישיבות המועצה, כדי לנצל מצב בו חבר אופוזיציה נסע לחו"ל". לאחר שנודע לחברי הרוב כי גם דרישתם האחרונה לכינוס המועצה מ־17.11.85, לא תיענה על־ידי ראש העיריה, פנו לממונה על המחוז בדרישה כי ימנה אדם אחר על פי החוק, אשר ידאג לכינוס המועצה וזאת בהתאם לרשום בחוק פקודת העיריות. „לפי חוק זה", אומר פרום בשארי מאש"ד, „הרמלך איבד את זכותו לכנס את ישיבת מועצת העיריה". לדבריהם, ענה להם דב שיש, כי הוא זימן את ראש העיר על מנת להזהיר אותו ולאחר מכן ימנה פקיד ממשרדו שיכנס את הישיבה.

מסכמים חברי האופוזיציה: „אנשים המחזיקים במשרות בכירות ביותר רומסים את החוק בעוד הם דורשים מאחרים את קיום החוק כלשונו, ועליהם מוטל לשמש דוגמה לאחרים. לאחר כינוס הישיבות לשם הדחת הסגנים ובחירת סגנים חדשים, בדעתנו לכונן עם ראש העיר קואליציה רחבה מקיר לקיר".

חוגים מקורבים

מאת דליה שחורי

הלקאה עצמית

פרשת הריגול שנחשפה בוושינגטון מצאה את ישראל מופתעת ונבוכה, אך אין להרחיק־לכת ולהודות גם במה שלא מייחסים לנו

אחד הדברים המתמיהים בעיני בפרשת הריגול, שנחשפה בוושינגטון, הוא ההתרגשות הרבה ותחושת העלבון שבהן קיבל הממשל האמריקני את האפשרות שישראל אולי מרגלת בארה"ב. כאילו שתי המדינות ישבו עד יום ה' שעבר והחזיקו ידיים, הביטו זו לזו בעיניים ונשבעו אהבה. פתאום קרה הלא ייאמן, ישראל עשתה דבר נורא והיחסים כבר לא יחזרו לעולם להיות מה שהיו.

בעיני נראית תמונה זו סוריאליסטית. אמנם יש יחסי ידידות אמיצים בין ישראל לארה"ב ואמנם מדיניות ישראל היא להימנע מכל פעילות מודיעינית נגד ארה"ב בשל יחסי ידידות אלה. אך גם יחסי ידידות וקירבה, מיוחדים ככל שיהיו, אינם יחסי זהות או סימביוזה. הם חייבים להיות מושתתים, בצד הכיבוד ההדדי, הגינונים ושבועת האמונים, גם על זכירת כל צד את האינטרסים שלו.

יש לשים־לב, שג'ונתן פולארד — שאופן עבודתו עבור ישראל עדיין לא בהיר די צרכו — לא ריגל למען ישראל נגד ארה"ב, אלא (על פי הפרסומים) למען ישראל בארה"ב. הוא לא עקב אחרי הפריסה האסטרטגית של ארה"ב בעולם או של הצי הששי במזרח התיכון, אלא התעניין — על פי פירסומים אמריקניים — בצופנים סודיים של הצי הששי, מתוך כוונה לאפשר לישראל מידע על הערכויות צבאיות של מדינות ערביות.

תמוה, כי הבחנה זו, בין ריגול בארה"ב נגד ארה"ב לבין ריגול בארה"ב נגד מדינות אחרות אך לא נגדה, לא באה לביטוי בתגובות ישראל. אין ספק, שכל הפרשה אינה נעימה לישראל. לא מבחינת היחסים עם ארה"ב ולא מבחינת המוניטין של שירותי הביון, המוצגים בפרשה זו באור שלומיאלי לא מעט. השאלה היא רק, אם אי־הנעימות שגורמת הפרשה, צריכה להביא לכך, שישראל תהיה מוכנה להודות אף במה שאין מייחסים לה.

בהודעה שפירסמה ביום א' הודיעה ישראל, שאיש מן הצמרת המדינית לא ידע על פרשת הריגול דבר. זה היה צעד חיוני, שניקה קודם־כל את הצמרת המדינית — ראש הממשלה, שר החוץ, שר הבטחון — מאבק חשד, שבצד הודיות לארה"ב הם נתנו הוראות לבצע בתוכה פעולות מודיעין. ישראל גם הודתה בהודעה זו במשתמע, כי יש לה קשר עם הפרשה. היא הודיעה על עריכת בדיקה יסודית, כדי לראות אם היתה חריגה ממדיניות הממשלה. אילו לישראל לא היתה כל נגיעה לפרשה, היא היתה מתנערת ממנה באופן מוחלט.

אך ישראל הרחיקה־לכת ואף הכריזה בנימה מראש להעניש את האשמים, אם ימצאו כאלה. ואם לא די בכך היא הודתה מעט על גבול ההלקאה העצמית, כי מדובר „בפעילות מודיעינית נגד ארה"ב". והרי לפי האשמות פולארד, הוא, כאזרח אמריקני, פעל נגד ארה"ב. אך ישראל, אם העסיקה אותו, לא עשתה זאת כדי לפעול נגד ארה"ב או כדי לפגוע בה.

לאחר התדהמה הראשונה בירושלים מחשיפת פרשת הריגול ומעוצמת התגובה האמריקנית, החל העשן להתפזר. הודעת ישראל סייעה להרגעת הרוחות בארה"ב. הממשל, לאחר שנוכח כי ידם של פרס־רבין־שמיר לא היתה במעל, קיבל את התנצלות ישראל. אך ביקש מידע. בירושלים היתה כוונה לספק את תוצאות הבדיקה לקראת הבאתו של ג'ונתן פולארד הערב בפני שופט, להארכת מעצרו. אך בינתיים, אולי מחמת התארכות הבדיקה, הוחלט לספק את החומר רק בעוד ימים אחדים. אחד הבקיאים בפרשה השווה אותה ל„פאזל", שאינו עומד על רגליו עד שלא השלמת את כל החלקים החסרים. מסירת פרטים מן ה„פאזל" לפני השלמתו, אמר, עלולה לעוות את התמונה ולהכביד בחלקים אחרים.

בירושלים הוטל איפול מלא על החקירה, אך כרגיל בנסיבות אלה חדרו אלינו שמועות באמצעות העיתונות. הורה. ה„וושינגטון פוסט" דיווח, כי רפאל איתן, יועץ ראש הממשלה לענייני טרור בתקופת הליכוד, גייס את ג'ונתן פולארד לריגול לטובת ישראל, כנראה לאחר שקיבל אישור לכך מהדרג המדיני. ירושלים הרשמית לא הגיבה.

אנו נמצאים עתה בעיצומה של פרשת ריגול, שאם אנו קשורים בה — היא התחוללה עד עצם ימים אלה, ולא לפני שנים אחרות. הדבר מעורר באופן טבעי עניין רב, ועמו רגישות ישראלית עצומה, בשל טיב הנושא ובשל היחסים עם ארה"ב. נוכח רגישות זו נדמה שלא מיותר להגיד, שאשמים, אם יימצאו אצלנו, יש למצוא איתם את הדין. אך החשוב מכל הוא, שלא ייחפשו שעיר־לעזאזל, רק מפני שצריך להראות לאמריקנים ראשים כרותים, ובוודאי — שלא יחוסו על האשמים באמת מפני שהם נכבדים, חשובים ורבי־זכויות ונפילתם תגדיל את הבזיון.

ג'ונתן פולארד ת.ז. 1383486

ביום ראשון בבוקר צלצל אל צבי אייל, דובר הסוכנות היהודית וראש החטיבה לעיתונות ויחסי ציבור, כתב „רויטר" בארץ ואמר לו, שיש לו מידע, שג'ונתן פולארד עבד בסוכנות. אייל בדק ומצא, שג'ונתן פולארד, תעודת זהות 1383486 נולד ב־13.10.47, גר ברחוב הציונות 16/2 בשכונת קריית־היובל בירושלים — ועבד בסוכנות היהודית בשנת 1978 במשך שישה שבועות.

יום א' היה היום שבו המתינו הכל להודעת הממשלה על הפרשה. אייל התרשם, שהחומר שבידיו הוא על פולארד אחר: בן 38 ולא בן 31, עם אפשרות שהוא בוגר אוניברסיטת קיימברידג', אנגליה, ולא תושב־לשעבר של העיר קיימברידג', ארה"ב. בכל־זאת החליט אייל להודיע על הפולארד הזה ללשכת ראש הממשלה. עם מרגלים אי־אפשר לדעת.

ביום ב' הוא המשיך בבדיקה. הוא מצא, שפולארד עבד באותם שבועות ב־1978 בלשכת מנכ"ל הסוכנות ארי רונן (שאינו זוכר אותו), כממלא־מקום של אחד העובדים. עוד מצא, שביולי 1978 סיים פולארד למודי עבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית. אייל הסיק מכך, שהפולארד „שלו" לא רק תושב ישראל, אלא גם שהה בירושלים לפחות שנתיים־שלוש עד שהגיע לסוכנות היהודית להחליף מישהו.

הוא פנה לאוניברסיטה העברית. מצאו את התיק. ג'ונתן פולארד, בן 38, גר ברחוב הציונות 16/2 בקרית היובל, סיים למודי עבודה סוציאלית ב־1978, בוגר (1973) אוניברסיטת קיימברידג', אנגליה. אייל חש, כי הוא מתרחק מפולארד המרגל אבל הסקרנות כירסמה בו. הוא פנה למשרד הפנים.

ב־1978 עוד לא היתה שום ידיעה על ג'ונתן פולארד במשרד הפנים. הרישום עליו, תעודת זהות 1383486 מתחיל רק ב־1980. לפי נתוני משרד הפנים הוא הגיע לארץ ב־1980 ועזב ב־1985. זה, כמובן, לא מסביר איך „הוא" עבד בצי האמריקני בשלוש השנים האחרונות, וגם לא איך הוא הסתובב אצלנו עם תעודת זהות לפחות שנתיים לפני שנמצא על כך רישום במשרד הפנים.

אבל אם הוא היה בארץ שנתיים־שלוש (לפי האוניברסיטה העברית) או חמש שנים (לפי משרד הפנים) או שבע־שמונה שנים (ביחד) — איפה האנשים שהכירו אותו? השכנים שלו? החברים? החברים ללמודים? קשר שתיקה? או אולי הוא לא היה?

יש כאן כמה אפשרויות: שהביורוקרטיה צודקת וג'ונתן פולארד המופיע אצלה הוא איש אחר; שהביורוקרטיה בכל־זאת צודקת וג'ונתן פולארד הוא בכל־זאת המרגל הערמומי, היכול להיות בעת ובעונה אחת כאן ושם; שהביורוקרטיה מלאה אי־התאמות כי ג'ונתן פולארד המרגל סידר אותה; שהביורוקרטיה מליאה אי־התאמות אבל ג'ונתן פולארד „שלה" הוא בכל־זאת מישהו אחר. מסובך.

דיפלומטיה פומבית ברבאט

חסאן מלך מרוקו חרג מן המגעים החשאיים שהיו בינו לבין ראש הממשלה שמעון פרס בחודשים האחרונים. הוא גילה, בראיון טלוויזיה עם שבעה עיתונאים צרפתים, שפרס הביע מישאלה להיות מוזמן למרוקו, כדי לשוחח עמו כיו"ר הליגה הערבית. המלך חסאן אף מסר את תוכן תשובתו: אהיה מוכן לקבל את פרס בעונג רב, אם יביא הצעות רציניות, שיהוו בסיס ממשי לשיחות. לעומת הגישושים החשאיים של פרס, אפשר להגיד שהדיפלומטיה של חסאן היתה רועמת.

פרס מצדו מיהר לאשר, כי היו חילופי מסרים עם חסאן מלך מרוקו והודיע, כי ישמח מאוד להיפגש אתו. מעבר לכך התעוררה שאלת העיתוי: מדוע עבר המלך חסאן לדיפלומטיה פומבית דווקא עכשיו? האם העיתוי שלו רצוי גם לפרס?

קודם־כל כדאי להזכיר, שההתקרבות בין ישראל למארוקו, במיוחד בין מפלגת העבודה לבית המלוכה, אינה עניין חדש. בראשית 1981 ביקר פרס, אז יו"ר מפלגת העבודה באופוזיציה, במרוקו ונפגש עם המלך חסאן. באחרונה ביקרה משלחת מן הארץ במרוקו, כדי לעלות על קברם של טבועי הספינה „אגוז". עיתונאים ישראלים לא מעטים ביקרו במרוקו בשנים האחרונות. ח"כ אורי מקיים מגעים אינטנסיביים בחודשים אלה עם אנשי המלך בקשר להקמת הארגון העולמי של יהודי מרוקו, בחסות המלך. בשעתו העלה אורי, אגב מגעים אלה, אפשרות כי פרס והמלך חסאן ייפגשו באוקטובר בניו־יורק, כשיהיו שם לרגל המושב החגיגי של עצרת האו"ם. בסופו של דבר לא הגיע המלך חסאן לניו־יורק ולא היתה פגישה.

לא בטוח ששמעון פרס נזקק היום במיוחד למעורבותו של המלך חסאן בתהליך השלום. בראשית כהונתו, לפני יוזמת מובארק ויוזמת חוסיין ולפני שנקשר הקשר בין ישראל לירדן באמצעות ארה"ב, היה המלך חסאן יכול למלא תפקיד חשוב בקשירת חוטים לקראת הפגשת הצדדים. אך עתה מולא החלל הריק במידה רבה על־ידי ארה"ב ותרומתה של מרוקו יכולה להיות בתחום פחות בולט של, למשל, גיבוש קונסנזוס ערבי מתון, שיסייע למהלך המרכזי של ישראל וירדן בתיווך ארה"ב.

ייתכן, שדווקא תחושה זו, שהחלל הריק עומד להתמלא על־ידי ארה"ב ועוד מעט לא יהיה מקום בזירת הפעילות למדינה נוספת, היא שגרמה למלך חסאן לצאת בפומבי ולגלות את דבר מגעיו עם פרס. הוא חש, אולי, שעתה הוא הרגע האחרון בשבילו להשתלב בתהליך המו"מ, ערב חידוש התנופה הדיפלומטית של ארה"ב.

המלך חסאן – מגעים רועמים

מבחינת פרס אפשר להניח, כי אינו מעוניין עתה בתיווכו של המלך חסאן ואינו רואה בתביעתו לבוא עם „הצעות רציניות" צו אופראטיבי. אבל אין ספק, שפרס מייחס חשיבות רבה לעצם מתן הפומבי מצד המלך חסאן להתכתבות ביניהם וכי הוא מעריך את תחושת המומנטום שאירוע זה מוסיף לאווירה הכללית של קיום תזוזה לקראת התקרבות ומו"מ בין ישראל למשלחת ירדנית־פלשתינית.

פנים חמוצות־מתוקות

הפנים החמוצות שמפנה משרד החוץ אל עבר מצרים יצרו מוקדי טיפול נוספים ליחסים בין ירושלים לקהיר, מרכז הכובד של היחסים עבר אל לשכת ראש הממשלה והשר עזר ויצמן, ובמרחק מה מהם התפתח מוקד נוסף: זעיר למדי של השר משה שחל.

שחל השכיל לפתח את יחסי העבודה שיש למשרדו עם משרד הנפט המצרי לכלל יחסים הנושאים אופי מדיני בינו לבין שר הנפט עבדול האדי קנדיל. התמונה בירושלים: יוצאת לפעמים, קצת אבסורדית, מה אחר שולה השני מתיך. פנים אחרות המוטיות אחרות שחוקות, משרד החוץ מציג את קבלת דו"ח ועדת החקירה על ראס־בורקה כתנאי להמשך השיחות על טאבה. לשכת ראש הממשלה אינה מצביעה אל ה...

ואנשיה אומרים בשיחות שקטות, כי מצפים שבטרם יחודשו השיחות על טאבה יגיע הדו"ח, אבל לא קושרים את היחסים עם מצרים בקבלתו.

ביום ב' הבא יוצא מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אברהם טמיר, למצרים בראש צוות המומחים לחידוש השיחות על טאבה. כשנתבקש הדברים לא יגיע עוד אם קנדיל הביא עמו לישראל את הדו"ח ועדת החקירה מכובנות? טמיר: אין זה משנה, הוא יוצא — אלא אם יורה לו ראש הממשלה אחרת. על פי איתותים שהגיעו מקהיר מצרים עדיין מוכנה לקיים את הסיכום מן העבר בדבר „עיסקת חבילה", הרחבת הנורמליזציה בד בבד עם בוררות על טאבה.

עזר ויצמן יוצא למצרים, ככל הנראה בשבוע הראשון של דצמבר. הדילמה של הביקור שלו תהיה זו כדי שהוא יוכל לצאת בלומר. מדי שהליכוד לא יעורר משבר קואליציוני סביב יציאתו, יצטרך פרס להציג את נסיעתו למצרים כמשהו מתמיד לנסיעה, דומה מאוד לביקור פרטי. אבל אם מישהו עליכך ממני, למה ביקור בכללי הלא בואי לטרוח בגלל ביקור חסר משמעות מדינית?

ויצמן עצמו משוכנע, שכל מגע עם המצרים, בכל זמן, הוא דבר חיובי. כל מגע מחזק המנות, לחלופת דעות ולמדידה על רצונותיהם של הצד השני, מה הם אילוציו, מה הוא מוכן ויכול לתת. ויצמן יצא למצרים, ואם יצליח גם לסדר פגישה בין פרס למובארק, אפשר להניח כי יהיה מרוצה מאוד.

זכרונות אנשי צמרת בפולין

יש לי כמה הערות לגבי כתבתו של יוסף שמי, שהופיעה לפני חודש ימים ויותר, ובה סקירה על ספר זכרונות של אנשי צמרת בפולין. ברצוני להתייחס לדבריו של סטפן סטשבסקי.

סטפן סטשבסקי היה בזמני מכר טוב שלי. היינו ביחד במכרות זהב בקולימה, בצפון המזרח הרחוק. הוא היה פוליטרוק בבריגדה ע"ש דומברובסקי בספרד. בסוף 1937 החזירו אותו למוסקבה, ושם עצרו אותו. לפני ספרד היה שליח מטעם ארגון הנוער הקומוניסטי, ק.ז.מ פולין, באינטרנציונל הנוער הקומוניסטי במוסקווה. כאשר חזר, האשימו אותו בבגידה. אבל הוא לא חתם על „הודאה". הוא החזיק מעמד עד 1939, השנה בה הפסיקו להוציא להורג. הוא נידון ל־15 שנה. בעת שהייתו ברוסיה עבד יחד עם ביירוט. כאשר ביירוט עלה לגדולות לא שכח את החבר שלו, וביקש מסטאלין את סטשבסקי. בינואר 1945 שוחרר סטשבסקי ממחנה העבודה ע"ש טימושנקו, והוחזר למוסקווה. אחרי 20 שנה, ב־1965, נפגשתי איתו בוורשה, שוחחנו רבות, הוא לא היה אז סטאליניסט. בשיחה איתי התחרט על הכל.

חוץ מזה, כל אלה שהוזכרו בכתבה היו במפלגה הקומוניסטית מהשורה השלישית. האנשים המרכזיים והפוליט־ביורו של המפלגה חוסלו ב־1937, ואלה קיבלו את השלטון — פחדו מהצל שלהם.

אשר לקטע האם סטאלין היה סוכן משטרתי, יש כמה ידיעות על התנהגותו במעצר. סטאלין, כאשר היה בגלות במחוז וולוגודסק (אם אינני טועה בשם המקום), הוצא מהקומונה של האסירים הפוליטיים. זה העונש הגדול ביותר לאסיר פוליטי. העונש בא בשל שתייה מופרזת והתנהגות לא הולמת. על זה כתב כרושצ'וב בחוזר פנימי לאנשי מרכז המפלגה. כן שמעתי עליו מאדם שישב איתו בבית־הסוהר באומסק, שם טענו כי הסתיר דברים מהמפלגה. האדם שסיפר על כך הוצא להורג ב־1940.

עכשיו, יוסף שמי, איך נפל ברשת הסטאליניסטית השומר־הצעיר, בשנות ה־50? עכשיו אתה יכול להבין איך פעלו אנשים כמו ביירוט ואחרים.

הרמן יוסף

יוסף שמי מעיר:
סטשבסקי לא היה חבר הבריגדה בספרד.

בין ביקורת לעלבונות אישיים

איש לא שאל אותי אם יש לי מה לומר על יגאל תומרקין, אבל לאחר שקראתי את כתבתו ב„על המשמר" מיום 2.11.85 החלטתי שחשוב שמר תומרקין יידע גם מה חושבים עליו, לפחות אני ועוד שכמותי.

ביקורת בעיתון נחשבת בעיני כדבר חיובי, הן ביקורת שלילית והן ביקורת חיובית, אך כאשר הדברים גולשים לעלבונות ופגיעות אישיות, כמו במנחם גולן (אשר ללא ספק העמיד את תעשיית הקולנוע הישראלית על מפת העולם, ותורם לתעשייה זו בארץ זה עשרות בשנים), מאיר שניצר, נסים ריין, וודי אלן, יעקב אגם והרשימה עוד ארוכה — חבל.

מר תומרקין הנכבד כאורח אשר מימן חלק מיצירותיך המעטרות כיכרות ומקומות ציבוריים (ככר מלכי ישראל), והוזכר את אמרי השפר שיצאו מפיך בעבר, ואינו מוכן להתייחס לעבודות של הדפסיימין וולגאריים או מחשבותיך המוצגות לראווה בגלריות השונות — קשה לי לקרוא את ההתחשבנות שלך עם כל העולם.

נכון, פעם תומרקין היה בשיאו ואפילו אני רכשתי כמה מיצירותיו, אך זה שנים מספר, במקום ליצור ולנסות ולעשות אמנות, מוציא הנ"ל את כעסו על כל מי שרק יכול ולא תמיד בצדק, אלא סתם שנאה או קנאה לא מובנת. תומרקין שואל: „מדוע אני חייב לממן אותם? מדוע אין הם ממנים אותי?" ואכן, זוהי שאלת המפתח שלו ומן הראוי שיחשוב למה. ויסיק את המסקנות הנדרשות. בהצלחה.

אליאלי דניאל, אודים

עוד עדות ממחנה קאטין

באחרונה כתב חבר בקיבוץ דן, בנוגע למחנה קאטין, בו נרצחו למעלה מ־10,000 קצינים פולניים אשר נמלטו לרוסיה מהכיבוש הנאצי, במלחמת העולם השנייה.

וכך הוא כותב: „בהיותי בבית־מלאכה בקרית־שמונה לפני כמה שנים, שמעתי שיחה, בפולנית רהוטה, בין בעל לאשתו. בשיחה אתו התברר, כי הוא מקרקא וניצול קאטין. במחנה שבויים זה של הקצינים, בו הועסק בפירזול דלתות צריפים, שהסתובבו הרבה רוסים.

„יום אחד נעצרו על ידו קצין רוסי בדרגת סרן וסמל, ודיברו ביניהם, כנראה עליו. כעבור יומיים שוב הוסיעו, ברכב צבאי, ולקחו אותו למחנה אחר, במרחק 30 ק"מ. אחרי שבוע החזירו אותו לקאטין. לפי פרצופיהם התרשם כי הם יהודים, אבל לא דיברו כלל על עניינים אלה, ולא נחשפו לפניו.

יעקב סליישר, מרחביה

שטח נמוך

מאת מירה מינצר־יערי

בית־שאן רחוקה מדוד לוי

„בכל החגיגה הזאת תזכרו. שזה בדיוק רק 5 אחוז ממה שבית־שאן צריכה", אמר יצחק רחמים מבית־שאן לפני טקס חנוכת מפעל כבלים (תדיראן) לפני שבוע בבית־שאן. בסיום החגיגה, וביציאה מהמפעל, אמר אחד הפועלים: „דוד לוי לא היה כאן. אהו אותו הם לא הזמינו."

ובין ראשיתו של הטקס וזנבו, בחנו בבית־שאן את יתרונותיה של הקריאה הפומבית לצמיחה כלכלית, ואת יעילותה של קריאה זו.

מנכ"ל תדיראן יגאל נאמן אמר: „העונו והשקענו במפעל החדש, ועכשיו יש לטפח מקרב בני בית־שאן דור מנהלים ועובדים." ומזכיר מועצת הפועלים, פיני קסלו (מערך) אמר מייד אחריו: „אנחנו קורבן להעדפת יהודה ושומרון, ומשלמים מחיר כבד עבור שבע שנות כלכלת ליכוד..."

עוד זה מדבר וזה בא, וראש המועצה המקומית שלמה בן לולו (ליכוד) מכריז: „אני מצטער שהשר דוד לוי, תושב בית־שאן, כמו לא קיים, וגם אני, ראש המועצה, לא נרשמתי בשום הזמנה. זהו אירוע חריג שלא שייך ליישוב בית־שאן..." ואז מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר קם וסותם את פרץ הטענות: „אני מאלה שמעריכים את השר דוד לוי עד כדי כך, שלקחתי לי עוזר בשם דוד לוי, שגם הוא תושב בית־שאן..."

ומסיים ראש הממשלה שמעון פרס, במילים שהן כאנקרוף תקווה: „כלה ונחרצה איתנו להוציא את בית־שאן ממצוקתה! ליצור מקומות עבודה! להילחם באבטלה! בית־שאן אולי רחוקה מירושלים. אבל ירושלים קרובה לבית־שאן...!"

נחכה ונראה בכל אופן, אי־אפשר לחשוד באף אחד מהמשתתפים כאותו פאנל בכשל חיסוני. אחד אחד הם הפגינו נוגדנים פעילים אפילו ביום המיוחל הזה...

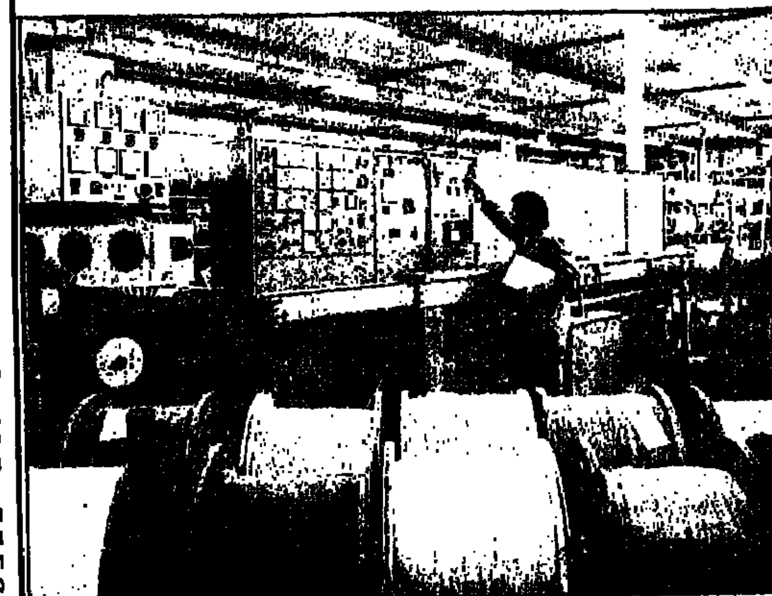

באולם הייצור החדש של מפעל „כבלים" החדש בבית־שאן

מי מפחד מבת־קול

„מי שמדבר אמת לא מפחד מאף אחד" אמר השבוע צעיר מכפר־כנא, לאחר מסיבת עיתונאים שהתקיימה בכפר ביום שני. העיתונאים זומנו לכפר־כנא בעקבות פירסומים על הידרדרות היחסים בין מוסלמים לנוצרים בכפר, הידרדרות שראשיתה בהריגת צעיר מוסלמי לפני כשלושה חודשים בידי צעיר נוצרי במהלך קטטה ביניהם, והמשכה בבריחת ארבע משפחות נוצריות מהכפר, פיצויים בסך 15 אלף דולר למשפחת ההרוג, והתנכלויות חוזרות ונשנות לנוצרים בכפר.

הידרדרות היחסים בין מוסלמים לנוצרים בכפר־כנא מדאיגה את ראש המועצה, סאלח טאהא, פחות מאשר שמו הטוב של הכפר. התפיסה הזו אינה חדשה. כבר פגשנו בה בכמה וכמה מקומות, לא?

אבל לא בגלל ההתנכלויות שאותן לא מכחיש ראש־המועצה, סאלח טאהא — ולא בגלל המתחים בכפר, אלא בגלל פירסום האירועים בציבור הזעיק ראש־המועצה לזמן עיתונאים, ולהנחות אותם לשנות אם לא להכחיש חלק מהעובדות עליהן דווח, עובדות שמכפישות את שמו של הכפר, ומקצינות לדבריו את היחסים בין בני שתי העדות. ביציאה מהמסיבה אמר כזכור אותו צעיר: „כל הדיווחים בעיתונים אמת. ומי שמדבר אמת לא מפחד מאף אחד."

ואף על פי כן הדיווח על כפר־כנא, ובעקבותיו תגובת המועצה שנחרדה לשמה הטוב, ולו גם במחיר העלמת עין והתעלמות מתקריות חמורות, הצוברות תאוצה ואינה ועלולות להתגלגל באסון, אינם מיוחדים דווקא לכפר־כנא. וזוהי תגובה כמעט במידת הארץ כולה, מקצה ועד ירכתיים. משה נאדיר (בשמו האמיתי יצחק רייז), סאטיריקן והומוריסטן יהודי יליד גאליציה 1885, תיאר בספרו „פרנסות יהודיות" את כשלונו ופיטוריו מהעבודה של צעיר שנשכר לעבוד בתור הד ובת־קול ונכשל בדיווח אמיתי. בסיפורו „אני — כבת קול" מסור על מובטל שמצבו היה בכל רע. וזמן רב חיפש עבודה, עד שהוצע לו לעבוד כבת־קול והד מן השמיים ליד גשר נהר באחת החוות, שתיירים רבים פוקדים אותה. והם, התיירים, כידוע חובבי טבע גדולים, ואוהבים לשמוע הדי קול. „כעבור שמונה דקות" — כותב משה נאדיר — „כבר שכבתי מוצנע אי שם בחורשה מלאה ביצות, והמתנתי להזמנות לבחון את כשרוני כבת־קול. והנה עבר בסמוך יהודי אחד... שהוא וודאי מחובבי הטבע וממבקשי ההדים, ומייד נשמעה קריאה: הלו מי שמ? החזרתי לו קריאה: הלו מי שמ? „יום נאה" אמר הקול. „נכון, הדבר" השיבותי — „יום נאה. (נכון הדבר' והיהיה מיותר כמובן, אבל טבעי אולי...) „וכאן אנו נמצאים בכפר" אמר הקול. ואני החזרתי לו באותה נגינה: „וכאן אנו נמצאים בכפר". חה חה חה צחק הקול. חה חה חה החזרתי לו צחוק כבת־קול. היכן אתה? שאל הקול. היכן אתה? החזרתי לו שאלה. חה חה חה התגלגל הקול ההוא מצחוק. חה חה חה החזרתי לו צחוק היסטורי. לרגע נשתררה דומייה. הדלקתי סיגריה, ומייד חזר אותו קול ושאל: „מה שלומך?" תודה, אני בסדר גמור אמרתי. (וכאן בא סיפור מפורט בעינויי משכורת ועבודה רצחנית, מצב שהוא בכל רע)... „כעבור חצי שעה" — כותב משה נאדיר — „היו בידיי 2.40 דולר שכר עבודתי כבת־קול, והחוואי הורה לי באצבע היכן תחנת הרכבת, והזהיר אותי שאעבור את הפסים רק בכיוון הנסיעה מן החווה כדי שלא אקטל בתאונה..."

אין כמובן שום קשר ודמיון בין סיפור זה לבין אותה מסיבת עיתונאים, שכונסה בעקבות הדיווח על כפר־כנא. אלא בתאונה שאירעה כתוצאה ממסירת האמת...

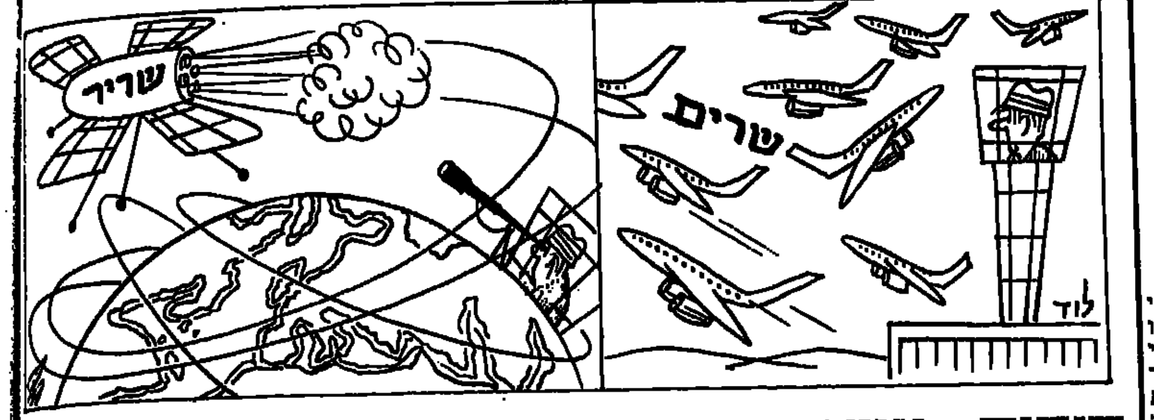

פיקוח, שוק שחור ודמוקרטיה

משק מן הטיפוס המזרח־אירופאי הוא בעיקרו משק הנשלט טוטאלית ע"י הממשלה באמצעות הוראות וצווים, תוך הסכמה שבשתיקה לקיומו של שוק שחור. המהווה שסתום בטחון ללחצים של כוחות שונים בתוך המדינה. פועל יוצא ממבנה זה של המשק המזרח־אירופאי הוא חוסר היכולת לספק מוצרים מבוקשים. מול כמות הכסף שבידי הציבור. חוסר ההתאמה בין שני הכוחות הללו, כלומר כמות הכסף ומוצרים דרושים, מופנה בעיקרו לאספקת קיטור לשוק שחור.

משק מטיפוס מערבי מעורב גם הוא נשלט בחלקו ע"י הממשל, אך בעיקר באמצעות התקציב, המהווה אחוז מסויים מהתוצר (ברוב המשקים המערביים מהווה התקציב כ־60% מהתוצר הלאומי). במשק כזה פועלים כוחות של שיווי משקל, של שוק, המאפשרים בסופו של דבר לספק את המוצרים הדרושים לאורך זמן, ובמידת בטחון סבירה. למותר לציין, שהמבנה השונה בין המשקים הללו מחייב גם את הימצאותם של משטרים שונים. משק שבו הפיקוח הממשלתי וההכוונה המוחלטת חלים רק על אחוז מסויים מהתוצר, יכול לאפשר תיפקוד משטר דמוקרטי, ולעומתו משק אשר בו ההוצאה הממשלתית המקומית זהה, או גדולה מהתוצר, ולאורך זמן, ספק אם יכול לשמש בסיס יציב למשטר דמוקרטי במובן המקובל של המלה.

ישראל שלאחר הפעלת התוכנית הכלכלית מייצגת משק המכוון מירבית ע"י הממשלה, המתערבת בפועל בקביעת רמת המחירים, השכר והריבית. שסתום הבטחון מסויים ללחצים הפנימיים מהווה הזרמת הכספים לגופים שונים, הנאבקים על חלקם בעוגה, ללא קריטריונים של יתרון יחסי. גם הריבית הריאלית הגבוהה במיוחד מונעת בתחילתה את היווצרותו של שוק שחור, בשל הריבית הרשמית הגבוהה המשולמת לבעלי הנכסים הפיננסיים, המעודדת אותם להימנע מהסטת כספים אלה לקניית מוצרים.

תמונה מייצגת לקריטריונים הלא־ענייניים להזרמת כספים נוכל לראות בדרך קבלת ההחלטות בדבר הסיוע המוענק בימים אלה לסקטור החקלאי ול„אלסינט". בעוד הסקטור החקלאי, שרמת חיוניותו למשק אינה מוטלת בספק, נאלץ לעבור ישיבת ממשלה מיוחדת על מנת שיאושר לו סך של כ־90 מליון דולר, ומאז עוד עובר שבעה מדורי גיהנום, הרי את עניין „אלסינט", בסכום דומה למיגזר החקלאי (כ־75 מיליון דולר), גמרו בלשכתו של ראש הממשלה, בהעדרו של שר האוצר, וברמת ביצוע מיידית.

פרשת „אלסינט" עלתה לכותרות בכלי התקשורת, וגם במדור זה, בהיבטים שונים, אבל מה שמפתיע במיוחד הוא המהירות שבה ניתנה העזרה בפועל לחברה זו, ללא בדיקה יסודית לגבי הקריטריונים של היתרון היחסי שיש למשק בהשקעה מאסיבית שכזאת.

לתקן מסלול שנשתבש

חוסר שיווי המשקל של התוכנית הכלכלית, המתבטא בעיקר בשיעורי הריבית הגבוהים, ובעליית שוויים הריאלי למימוש של הנכסים הצמודים (בגלל ירידת קצב האינפלציה), משקפים את אי־יכולתו של הדרג הפוליטי לטפל בצורה מאוזנת בכל מגזרי המשק, תוך הוצאתו הבלתי מובנת של תחום הנכסים כצד משתתף בקיצוצים הכלליים. תופעה זו מעוותת לחלוטין את צורת פעולתה של הממשלה ומהווה פצצת־זמן לחצי ביקוש במשק, כבר בתקופה הקרובה. בלשון ציורית אפשר להגיד, שברגע שהשלגים על החרמון יפשירו, מיפלס הכינרת יעלה. כלומר, ברגע שבעלי הנכסים הפיננסיים הבלתי מעוקרים, שצברו רווחי־הון אדירים, ירגישו שאין ביכולתם להמשיך לקבל אותה ריבית ריאלית על כספם שהורגלו לה בחודשים האחרונים, הם יפנו לפחות חלק מאותו כסף לשוק המוצרים. הכספים הללו יפגשו רמת מלאי נמוכה של מוצרים, ומכאן הדרך לעליית מחירים רבתי קצרה מאוד.

הדרג הפוליטי בכלל, ובישראל בפרט, בגבשו מדיניות כלכלית כללית, ולאחר שביצע בה תיקונים אחדים, לפי הכלה של מספר גופים אינטרסנטיים ללחוץ על כמה ההחלטות – נוטה לאחר מכן, לתקופה ארוכה יחסית, להגן בכל מחיר על הצעדים שביצע. הם הופכים לבייבי שלו. נוטל את האיזון הטמון בתוכנית, או בלשון אחרת מתעלם מן העיוות. ניתן למרידה עליידי החזק שמפיקים גופים וארגונים שונים על הכבר הממשלה. למשל, נוכל כבר עכשיו לחזות את הרווחים שצברו בעלי הנכסים הפיננסיים כתוצאה מצעדי התוכנית הכלכלית, יחסית לתוצר הלאומי, ונקבל סכום אדיר, המקביל לשלוש עד ארבע שנות צמיחה, בהנחת צמיחה של כ־4% לשנה. עיקשותו של הדרג הפוליטי, וחוסר גמישותו בהכנסת שינויים הכרחיים בתוכנית, משקפים את אינטרסיה של מקבלי ההחלטות לתקן מסלול שהשתבש.

סכנית ראשונה של הרחבת תחומי הפיקוח והניהול הריכוזי נוכל לשאוב מן הפרסומים לפיהם מציע משרד התעשייה ליבואני הרכב להסכים „מרצון" על מכסות יבוא, מול הסכמה ממשלתית להעלאת מחירים. הגנה על מיכסות יבוא, שלא לצורך הגנה על מוצרים מייצור מקומי (וכידוע, אין מייצרים מכוניות בישראל), היא תחילת הדרך לגלישה למבנה של משק מזרח־אירופאי, כלומר אספקת מוצרים בדרך מינהלית, למרות קיום להם ביקוש כספי. הגלישה לשוק שחור תהיה מהירה ביותר, במידה שפטנט חסר תוחלת זה יורחב לעוד מוצרים, תוך כדי יצירת מנגנון חדש שיהיה בנוי על פרוטקציוניזם, חוסר יעילות והזנחת המושג הנקרא יתרון יחסי.

מומלץ לקובעי המדיניות, לפני שהם מקבלים החלטה חסרת הגיון כלשהי, לנסות להבין מדוע הם נזקקים לנקוט צעד שכזה, מה שיביאם למסקנה המתבקשת – שאין בתוכנית הכלכלית שיווי משקל, ובעיקר מהצד המוניטארי שלה, הדורש טיפול מהיר ומיוחד. משק שאינו מספק את המוצרים הנדרשים מול כמות הכסף המצויה בידי האזרחים, מהווה סכנה אמיתית להמשכה של דמוקרטיה יציבה.

אבי יואב

גלגלי הבורסה

הציבור הוציא כספים מקרנות הנאמנות

אתמול התאוששו המניות הוותיקות וערך השוק שלהן עלה ב־80 מיליון דולר. לעומתן סבלו מניות ההסדר מעודף היצע של 226 מיליון שקל. על המסחר בשוק איגרות החוב השפיעה התחדשות ההנפקות של מק"מ ע"י בנק ישראל. הציבור הוציא אתמול 400 מיליון שקל מקרנות הנאמנות המתמחות במניות והשקיע 2 מיליארדי שקלים בקרנות נאמנות „דולריות".

בנק ישראל הציע אתמול לציבור 2 סדרות של אג"ח מק"מ בערך נקוב כולל של 220 מיליארד שקל, האחת בערך נקוב של 120 מיליארד שקל ל־4 שבועות, והשנייה בערך נקוב של 100 מיליארד שקל ל־8 שבועות. מהן רכש הציבור רק ב־11.5 מיליארד שקל, 9.6 מיליארד שקל מהראשונה, בשער 97.65% ובתשואה חודשית של 2.62%, ו־1.9 מיליארד שקל מהשנייה, בשער 95.5% ובתשואה חודשית של 2.53%. המחזור במק"מ הסתכם ב־18.5 מיליארד שקל — כמעט פי־3 מאשר המחזור בשוק המניות ובשוק איגרות החוב גם יחד. התשואות החודשיות במק"מ נעו בין 2.53% ל־3.10%.

תימרונים במק"מ

עם ריבוי הנפקות מק"מ גדלה הסכנה הכרוכה בהן, מאחר שהן נהפכות לסוג של אמצעי תשלום נושאי ריבית משוחררת ממס הכנסה. בעלי אמצעים כספיים גדולים רוכשים אותם, כל עוד הם מונחים שלא יהיה פיחות בשבועות הקרובים, כל שינוי בלתי צפוי במצב עלול להביא להיצעים גדולים במק"מ, שיעמידו את בנק ישראל לפני הברירה לקלוט את ההיצעים ע"י הדפסת כסף אינפלאציוני נוסף, או להשלים עם ירידת ערכו של אג"ח מק"מ, ועם עליית שיעור האשראי במשק.

יתר היצע. עלה אתמול ב־2.80 שקל, 0.19%, דולר נוספים עלה ל־1,758.10 שקל. הדולר השחור נע בין 1,550 ל־1,555 שקל.

בשוק המניות עלו אתמול 180 שערים, לעומת 81 שירדו ו־156 שנשארו בלי שינוי, מהם 45 עלו ב־5% ויותר ו־18 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 8 „קונים בלבד" ו־2 „מוכרים בלבד". המחזור בשוק המניות הסתכם ב־3.6 מיליארד שקל, מזה כ־2.4 במניות ההסדר.

במניות ההסדר עלו ב־%: פועלים מב' — 10.0; כללי — 0.4; דיסקונט ב' — 1.0. לעומתן ירדו ב־%: מזרחי ש' — 0.1; מזרחי מ' — 0.3; פועלים מ' — 0.3; כלל — 0.1. ההיצע ההתחלתי במניות ההסדר עלה ל־614 מיליון שקל והביקוש ההתחלתי להן ירד ל־388 מיליון שקל.

בשוק איגרות החוב היו עליות עד 1% בצמודות למדד ב־100% ונושאות 4% ריבית לשנה. בנושאות 3% ריבית היו עליות עד 1% וירידות עד 3%. בסוג „80% הצמדה" נרשמו ירידות עד 3%. בצמודות לדולר נרשמו עליות עד 1%, בכל הסוגים. המחזור בשוק אג"ח הסתכם ב־3.1 מיליארד שקל, מזה 865 מיליון שקל בצמודות ב־80% למדד בלבד, וכ־143 מיליון שקל בצמודות לדולר מסוג „אורמן".

★ בנק המזרחי הודיע על הורדת ריבית החובה הבסיסית ב־1% ועל מתן ריבית זכות בעו"ש בשיעור 1.5%, החל ב־1.12.85.

אלחנן הורוביץ

„תקציב צמיחה, לא תקציב של התמוטטות"

יש לבנות את תקציב המדינה ל־1986 כך, שיהיה תקציב של צמיחה. אם לא כן, יגלוש המשק למיתון, למשבר חריף ולהתמוטטות של מסגרות כלכליות שלמות — אמר דן גילרמן, נשיא איגוד לשכות המסחר, בדיון שהתקיים בנשיאות האיגוד לגבי המדיניות הכלכלית.

לדבריו, יש מקום לקיצוץ תקציב הממשלה, בעיקר בייעול, בביטול פונקציות מיותרות של הממשלה ובביטול תשלומי רווחה, שהמשק אינו יכול לשאת אותם. אולם אין מקום להטיל כל מס או נטל נוסף. להיפך: את האמצעים שיושגו באמצעות קיצוץ זה יש לייעד למטרות של חידוש הצמיחה, הן בעידוד ישיר להשקעות והן להפחתת נטל המיסוי על הפעילות העסקית ועלויות העבודה.

גילרמן ציין, כי הנתונים הכלכליים שהתפרסמו באחרונה מוכיחים, שחלק מיעדי המדיניות הכלכלית, שעמדו בבסיסה של התוכנית שהופעלה ביולי השנה, הושגו. בעיקר כל הנוגע לתחום המחירים ולעצירת ההידרדרות בתחום מאזן התשלומים. עם זאת, נמצא עתה המשק על פרשת דרכים, שבה על מעצבי המדיניות להכריע על כיוונים חדשים אשר יביאו לחידוש הצמיחה.

בעשור האחרון, אמר, לא היתה צמיחה בתוצר, אילו היו נמשכים בעשור זה קצבי הצמיחה שהיו בעשור שלפני כן, היה התוצר הלאומי הגולמי מגיע ל־38 מיליארד דולר, לעומת 22 מיליארד בלבד כיום. מה שהיה משנה את פני המשק כולו.

במקום לחשוב על מסים חדשים, מלוות חובה, או הארכת תוקפם של מסים שהוחקו לשעה, במקום לחשוב על ריסון משקי כמתי מתפשר ומיתון כיעד לאומי — על הממשלה להציע דרכים שיובילו את המשק לקראת חידוש הצמיחה. כל דרך אחרת תגביר את התשלות המשק לשנים ארוכות.

עונת ההפתעות נמשכת

מאת פ. סבר

עליפי הסיכומים המאקרו־כלכליים האחרונים (הדגש על הזמניות של הסיכומים חשוב מאוד, משום שלקראת סופה של השנה עשויים לחול בהם שינויים נוספים, כשיגיעו לשולחנותיהם של הסטטיסטיקאים הנתונים הפרובל־מטיים של סתיו וחורף), היתה 1985 שנה מעורבת, עם ציון סופי יותר חיובי ממה שהיה מגיע לה, אילו נשארה צמודה למסלול התקציב הלאומי מתחילתה:

* התוצר הריאלי, סך־הכל הסחורות והשירותים שאנו מייצרים, גדל השנה בכ־2.5% עד 3%, קצב כפול, ואפילו משולש, לעומת התכנון המקורי. נתוני תוצר אלה נראים מופרזים, לעומת המציאות במשק, ואפשר שבסופו של החישוב הסטטיסטי נגיע לשיעורי גידול של 2%, לכל היותר;
* היבוא ירד בשיעור ניכר, מעבר לכל תחזית. הירידה היתה בכל מרכיביו — גם במוצרי הצריכה, גם בתשומות לייצור (כולל נפט) וגם בשירותים. מאזן התשלומים השתפר מעבר למקוות.
* הצריכה, גם הפרטית וגם הציבורית, ירדה יותר מכפי שהניחו מתכנני המדיניות הכלכלית בתחילת השנה. הירידה היותר־גדולה בצריכה משקפת שחיקת שכר, קיצוץ סובסידיות, תקציב ממשלתי מרסן ותיקונים במיסוי.
* היצוא הריאלי גדל פחות מן התחזיות; אחד ההסברים לכך הוא בתחום מחירים של סחר החוץ, משום שהתמורה הדולרית בעבור היצוא היתה גבוהה מן המתוכנן, אך פיחות הדולר שחק את הערך הריאלי של תקבולים אלה.
* ההשקעות נשארו הבעיה הכואבת והעקורה השחורה; ההשקעות במלאי הצטמצמו לכדי רמות מדולדלות לחלוטין.

לא צמיחה, לא צריכה

המבט הראשוני לקראת השנה הבאה רחוק מלגלות תריסר חודשי צמיחה מסחררת. עם כל הקיצוצים התקציביים המתוכננים, אנו נשארים פחות או יותר בגבול של גידול בן אחוז אחד בתוצר לאומי לנפש, שיעור נמוך מאוד. היצוא ייתקל בשנה הבאה בקשיים שיעלו על אלה של השנה, וכתוצאה מכך, ומן הגידול הבלתי נמנע ביבוא, נראה כי־1986 תהיה מטימת — שולית — במאזן סחר החוץ, שהשתפר מאוד השנה. המכינים עצמם לחזור ולצרוך, יתאכזבו בשנה הבאה אף הם: רמת החיים הפרטית לא תעלה כלל (לפי קיצוצי האוצר), או שתעלה בכ־2%־1% (לפי עומק הקיצוצים, שככל הנראה יתקבלו בפועל). יהיו חידוש מלאים וגידול מסויים בהשקעות, רחוק מלפצות על מפולת העבר.

אינדיקטורים משקיים: שינויים ריאליים באחוזים

	תקציב לאומי 1985	אומדן מימוש 1985	תחזית 1986: בלי קיצוץ תקציבי	תחזית 1986: עם קיצוץ תקציבי לפי הצעת האוצר
שימושים				
צריכה פרטית	-0.5	-1.5	+4	+1
צריכה פרטית לנפש	-2.0	-2.5	+3	0
צריכה ציבורית מקומית	-1.5	-3.5	-1	-3.5
השקעות	-10.5	-15.5	+8	+6
השקעות למעט שינוי במלאים	-12.5	-11.5	+4	+2
יצוא	+7.5	+4.5	+3	+3
מקורות				
תל"ג (תוצר מקומי גולמי)	+1	+2	+2.5	+2.5
תל"ג (תוצר לאומי גולמי)	+1	+3	+3	+3
תוצר עסקי	+1	+2.5	+3	+3
יבוא, למעט בטחוני ישיר	+1.5	-6.5	+6	+5

מקור: משרד האוצר

בהנחה שפריון העבודה יעלה בשנה הבאה אך במעט, לא תגדל האבטלה, אבל אם — אוי למובטלים — ויהיה גידול בתוצר לעובד, יידרשו גם יותר ויותר ידיים עובדות מיותרות. עם זאת, יש איזו עיר־מקלט במערכת המאקרו־כלכלית המתוכננת לשנה הבאה, והיא האפשרות להפנות מקורות נוספים ליצוא, שכאמור הונח מראש כי יעלה אך במעט.

מפתיעה יותר מהפתעה

בעסקותינו עם חו"ל היתה 1985 שנה מפתיעה לטובה. מול גרעון מתוכנן של 1.2 מיליארד דולר בחשבון הסחורות והשירותים, ללא בטחון וריבית, השגנו אשתקד גרעון של כ־600 מיליון דולר בלבד, כלומר ביותר מחצי מיליארד טוב מן החזוי. חסכנו גם בתשלומי ריבית לחו"ל, וגם זכינו במענקים אמריקניים, בסכומים שהיו מעל למה שהרשו לעצמם לכלול בתקציב ראשי המשק אשתקד. וכתוצאה מכך החשבון השוטף של מאזן התשלומים נסגר בעודף, לא גרעון. זהו מפנה דראמטי: כבר ב־1983 היה החשבון השוטף בגרעון של כ־2.2 מיליארד דולר, וכבר כעבור שנתיים נולד עודף של חצי מיליארד. תרמו לכך, במשותף, ולפי סדר חשיבותם: סיוע מוגדל של ממשלת ארה"ב, ריסון ביקושים מקומי, מיסוי כבד על יבוא שרותי תיירות, אשתקד יצוא מוצלח לארה"ב בשנה האחרונה וההתאוששות ביצוא למערב אירופה.

חשבון סחורות ושירותים (במיליארדי דולרים)

	תקציב לאומי 1985	אומדן ביצוע 1985	תחזית 1986: בלי קיצוץ בתקציב	תחזית 1986: עם קיצוץ בתקציב
יצוא (ללא ריבית)	9.5	10.1	10.9	11.1
יבוא (ללא ריבית)	-10.7	-10.7	-11.8	-11.7
חשבון סחורות ושירותים למעט ריבית על חוב חיצוני ובטחון ישיר	-1.2	-0.6	-0.9	-0.4
עודף (גרעון) בחשבון שוטף נטו	-0.3	0.5	0.2	0.7
תנועות הון נטו לזמן ארוך	-0.1	0.0	0.1	0.1
החשבון הבסיסי נטו	-0.4	0.5	0.3	0.8
תנועות הון טווח קצר		-0.1	-0.2	0.0
שינוי ביתרות (עלייה)		0.4	0.1	0.8

מקור: משרד האוצר

ב־1986 לא צפוי שיפור משמעותי נוסף במאזן התשלומים, והוא ישאר, כשורה האחרונה, בעודף קטן כמו השנה. קיצוצים תקציביים עשויים, לפי ההגיון של מציעיהם, להאיץ את קצב גידול היצוא ולהקטין את קצב גידול היבוא.

ללא הקיצוצים, תמונת 1985 תחזור על עצמה ב־1986 (ויש קצת אי־בהירות בין תחזיות מאזן התשלומים לתחזיות סחר החוץ, אך זה נובע מבעיות של תרגום הדולרים השוטפים למחירים קבועים, במיוחד בשנה שבה גם הדולר ירד וגם תמריצי היצוא הקטנו).

ומה עם התקציב?

נתוני המסגרת של התקציב הממשלתי עצמו טרם הוצגו לפנינו באופן המאפשר ניתוח השוואתי; השימוש במונחים „הזרמה" ו„עודף ביקוש" ממשיך לבלבל את הגייסות, במיוחד לאחר שבבנק ישראל פותחה ומיושמת מערכת אחרת של הצגת התקציב, המשתמשת במלה פשוטה כמו „גרעון".

הכיוון הכללי ברור: ליצור בשנת 1986/87 עודף מסויים בתקציב הממשלה, לפני תשלום הריבית על החוב הציבורי הפנימי. על מנת להקטין בשנים הבאות את היחס בין חוב זה לבין התוצר הלאומי. בתקציב המקורי לשנת 1985/86 נחזה גרעון תפעולי של 600 מיליון דולר וגרעון כולל ריבית של 2.1 מיליארד דולר; הזרמת הממשלה והסוכנות נחזתה ל־1.4 מיליארד דולר. מהלך התקציב עד כה מסיקים באוצר ובלשכת ראש הממשלה כי ההזרמה תקטן במידה ניכרת, לכדי מחצית התחזית המקורית.

לשנה הבאה מציע האוצר הקטנה נוספת של הגרעון וההזרמה, אך קצת קשה לדעת בכמה: לפי המספרים שפורסמו עד כה, והם מאוד לא עקביים, נוצר לעתים הרושם שמדובר אף בהרחבת הגרעון — מה שכמובן אינו משקף את הכוונה המוצהרת אלא מצביע על הצורך לבחון מחדש את כל מערכות ההגדרה של התקציב הממשלתי, כמו למשל בשאלה האם הגרעון הוא „גרעוני" כאשר הוא ממומן כולו עליידי מכירת אג"ח צמודות.

טור החדשות

הריבית — גורם מרכזי לגידול האשראי

הריבית הגבוהה במשק גורמת גידול בביקוש לאשראי. שכן עסקים רבים המתקשים לעמוד בתשלומי הריבית הגבוהים, נוטלים הלוואות על מנת לשלם ריבית על הלוואות קודמות שלקחו — ביקורת זו על בנק ישראל נמתחה באחרונה עליידי גורמים פיננסיים בתל־אביב.

לדברי אותם גורמים, מסבירה הריבית הגבוהה במשק 90 אחוז מהגידול בביקוש לאשראי מאז תחילת עיסקת החבילה. הם מציינים, שכאשר החלה ירידה בשיעורי הריבית במשק, בחודשים ספטמבר־נובמבר, ירד גם הביקוש לאשראי, למרות החששות המוקדמים בבנק ישראל לגידול הביקוש לכספים.

חוגים אלה מציינים, כי בשבועיים הראשונים של חודש נובמבר עלתה שוב הריבית הריאלית במשק לשיעור של כ־7.5 אחוזים, בגלל ירידת המדד. וזהו שוב שיעור ריבית גבוה העלול לגרום תהליך דומה של הגדלת הביקושים לאשראי.

כידוע, מבקש בנק ישראל להפחית, עוד השבוע, את שיעור הריבית הבסיסית במשק, בחצי אחוז נוסף, כלומר לרמה של 3.5 אחוזים לחודש. הפחתה כזאת תביא בעקבותיה גם הורדה נוספת בשיעורי הריבית בבנקים לרמה של 5־6 אחוזים לחודש.

בינתיים הודיע החשב הכללי לבנקים על הפחתת הריבית על הלוואות הניתנות על־פי הנחיות החשב לחייבי ביטוח לאומי, ולחייבי מס הכנסה ומיסים עקיפים אחרים. על הלוואות הניתנות לקבוצות אלה תיגבה מעתה ריבית של 6.5 אחוזים. לעומת 8.5 אחוזים לחודש עד כה. יש להניח כי אם תהיה הפחתה נוספת של שיעורי הריבית במשק, תופחת גם ריבית זו פעם נוספת.

אייל שגב

צפויים פיטורים ב„כלל"

ב„כלל" נשקלת בימים אלה תוכנית פיטורין במפעלי הקונצרן, במטרה להתאים את מצב המפעלים לתנאים המשתנים במשק. אחד המפעלים הראשונים שיסבול ממדיניות חדשה זו יהיה „אורדן", בו יפוטרו ככל הנראה 110 עובדים, בגלל ירידה בהזמנות מערכת הבטחון.

תוכנית העבודה של מפעלי „כלל" מבוססת על ההנחות שלא תחול עלייה בביקושים המקומיים, וכי רווחיות היצוא לא תגדל. אולם אם יתברר כי בביקוש המקומי נרשמה ירידה, כפי שמסתמן עתה, יגרור הדבר פיטורי עובדים. כאמור, הבדיקה תקיף את כל מפעלי חטיבת התעשייה בקונצרן.

א.ש.

סקר לשכות המסחר

קיפאון בביקוש לעובדים באוקטובר

בדיקה שנערכה עליידי כלכלני איגוד לשכות המסחר מגלה, כי בחודש אוקטובר היתה יציבות יחסית במספר המועסקים בענפי המסחר והשירותים העסקיים, לעומת ירידה של עד 20 אחוז במספר המועסקים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. מגמה זו שוררת החל מתחילת הקפאת המחירים ומקיפה כמעט את כל הענפים.

ארבע סיבות מיתנו את היקף האבטלה והפיטורין בחודש אוקטובר:

א. שחיקת השכר הריאלי ברוטו (20%־) מנעה פיטורים בהיקף נרחב, המתחייב מן הירידה במכירות.

ב. מרבית המועסקים הם עובדים מיומנים, שתהליך הכשרתם נמשך שנים רבות, ולכן בעוד שמלאי ואשראי ניתנים בקלות יחסית להתאמה, לפי הציפיות למצב הכלכלי, נוטים בעלי העסקים להימנע מפיטורי עובדים (מרבית הפיטורים נעשו בקרב העובדים הבלתי מקצועיים וקבלני־משנה).

ג. בחלק לא קטן של הפירמות הקטנות בתחום היבוא, השיווק והשירותים העסקיים, העובדים קשורים בקשרי משפחה.

ד. פירמות רבות נמנעו מלקבל עובדים חדשים בתקופת החגים (ספטמבר ותחילת אוקטובר), בתום תקופת החגים, אותן פירמות שנזקקו לעובדים חדשים החלו בתהליך גיוס עובדים.

לין למודעי

להפחית לאלתר היטל רכוש על רכב

חה"כ אוריאל לין פנה בימים אלה במכתב לשר האוצר יצחק מודעי, בתביעה להפחית לאלתר את היטל הרכוש על כלי־רכב. לטענתו, הנימוקים שמעלה הנציבות נגד ביטול ההיטל, ובהם שאין להפלות לרעה בין מי שכבר שילם את ההיטל לעומת מי שטרם שילם, וכן הנימוק שההיטל הוטל על כל בעלי הרכב ביום תחילת תוקפו של החוק — אינם רלוואנטיים.

„לדעתי", כותב לין, „שוגה נציבות מס ההכנסה בתפישתה ויש להפחית ריאלית. על־פי הסמכות הנתונה לך בחוק לערכן את הטבלאות, את ההיטל על כלי הרכב", וזאת מהנימוקים הבאים:

מועד היווצרות החיוב של ההיטל אינו ביום תחילת תוקפו של החוק. עיון בהוראות החוק מעלה, כי מועד היווצרות היטל כלי הרכב הוא ביום הגשת דרישת התשלום. משום כך יש משמעות מיוחדת מהו שיעור ההיטלים על ערך כלי הרכב ביום בו מוגשת דרישת התשלום, ולא בהסתכלות לאחור ביום תחילת תוקפו של החוק.

מעבר לטענה הלגליסטית קיימת השאלה הכלכלית, החשובה יותר. מאז תחילת תוקף החוק ירדו מחירי המכוניות החדשות ומחירי המכוניות המשומשות בעשרות אחוזים, במונחים ריאליים. כן חלה שחיקה בשכר במונחים ריאליים של 20%־25%. מכאן, שהנטל הכלכלי המוטל על מי שמשלם היום את ההיטל במונחים יחסיים, הן אשר לערך המכונית והן אשר למשכורתו הוא כבד הרבה יותר.

יש ליקויים לא מעטים בחישובים הבסיסיים של הטבלה. ייתכן שלא היה מנוס מכך, מאחר שהטבלה מחלקת את המכוניות לקבוצות רחבות מאד. עם זאת, נשמעת לא רציניות הטענה שכיוון שחלק מסויים כבר שילם את המס אי־אפשר לתקן את המעוות כיחס לכלל האזרחים האחרים.

לדברי לין, אין שום כלל הגיוני הקובע שצריך להתיישר על־פי קו הקובע עיוותים. לא ייתכן, הוא כותב, כי בעת ובעונה אחת ינקטו רשויות המס שתי עמדות סותרות: מצד אחד, עמידה בתוקף על הצמדת היטל הרכוש לבעלי רכב פרטיים במלוא עליית המדד, ומצד שני אי־שימוש בהצמדה למדד בזמן קביעת הערכון של שווי השימוש לרכב צמוד.

א.ש.

הפסדים ל„תיא"

„הקפאת המחירים מחד, והמשך התייקרות תשומות הייצור מאידך, מעמידות בספק את היכולת של החברה להיות רווחית בעתיד ועלולות אף לגרום לה הפסדים נוספים" — טוען ד"ר אריה גניגר, יו"ר מועצת המנהלים של חברת התמרוקים „תיא", בסקירה על החברה שהוגשה לבעלי המניות.

לדבריו, החברה תנקוט כל האמצעים העומדים לרשותה כדי לצמצם ככל האפשר את ההפסדים, הנובעים לדעתה ממדיניות ממשלתית זו ומירידת הביקושים במשק. על אף אי־הוודאות, ממשיכה „תיא" בפיתוח מוצרים נוספים, שתוכל לשווקם ללא תוספת עלויות ואשר יגדילו את היקף המכירות ואת מגוון המוצרים. מוצרים אלה מיועדים להיכנס לייצור בשנת 1986, אך עם זאת תוכנית הפיתוח של החברה, כולל העברתה למבנה החדש ברעננה, יהיו נתונים לשיקול מחודש, לאור המדיניות הכלכלית, שכיום אינה מאפשרת לתעשייה להפיק רווחים כלשהם אשר יופנו לצרכי השקעה.

בששת החודשים המסתיימים ב־30 ביוני 1985 היה לחברה הפסד מתואם בסך 328 מיליון שקלים, לאחר ביטול עתודה למיסים נדחים בסך 322 מיליוני שקלים.

א.ש.

להשקיע את היתרות בתפ"סים

התקציב שביקש מודעי מגלה את הקיפאון במשק עד שלפי ביעור לתחזיות, אין בו יציאה מהמיתון, אלא העמקתו. [illegible] אי־אפשר לתלות את המולה במאזן התשלומים המקביל, מבוסס על עודף במטבע־חוץ (על צבירת יתרות בסכום של 800 מיליון דולר) בחשבון השוטף.

ניתן היה לנצל את 800 מיליון הדולר, למשל, לייבוא ציוד לתעשיות מתוחכמות. [illegible] עם ההשקעות המקומיות במבנים, ציוד מקומי ותשתית ניתן היה להשקיע במשק כ־1.2 מיליארד דולר נוספים: השקעה של 2.1 מיליארד דולר מאפשרים הגדלת התוצר הלאומי בעוד כ־2 מיליארד דולר והגדלת היצוא בעוד מיליארד דולר. אולם האוצר אינו מתכוון להשקיע את הכסף במשק היצרני, הוא ישקיע סכום זה [illegible] תמורת ריבית.

האם כדאי להשקיע סכום כזה בהשקעות פיננסיות [illegible] האוצר את הצעתי — להשקיע את מלוא סכום [illegible]

ממשלתיות בתפ"סים. השקעה בתפ"סים נותנת את התשואה הנמוכה ביותר בשוק הכספים העולמי. [illegible] הממשלה [illegible] שווה ל־800 מליון דולר. [illegible] ההוצאה [illegible] על הריבית, אך אם זה [illegible] הממשלה לשלם ריבית גבוהה עבור כספי שנועד לממן את גרעונותיה במקום להשקיע בייצור על מנת להגדיל את התוצר.

[illegible] שהממשלה אוגרת מטבע־חוץ העומד לרשותה במקום להשקיע אותו כהוצאת המשק מהבוץ, האוצר [illegible] במדיניות כדי להסוות את [illegible] ביתרות מטבע חוץ [illegible] לטעון שצבירת מטבע החוץ היא הבעייה העיקרית של המשק הישראלי.

צבי טמבור

מאת דורית גפן

שטיפת מוח דתית

תופעת החזרה־בתשובה של צעירים וצעירות הפכה לאפידמיה חברתית. יש משפחות שנפגעו מן התופעה ומתארגנות להילחם בה, ואחרות מנסות להתמודד, עם מה שנראה להם כבעייה פרטית, בצנעה. יש כמובן משפחות שהשלימו עם המצב.

עלי להודות, כי איני אובייקטיבית. יש לי עמדה ברורה נגד התופעה של חזרה־בתשובה, בעיקר בצורתה הקיצונית־חרדית. התופעה הזו נראית לי כנסיגה חברתית־תרבותית, וקשה שלא להשוות בינה לבין הפונדמנטליזם האיסלאמי, שמתפשט בארצות השכנות.

התוכנית „שנים אוחזין" בהנחיית שאול מיזליש אירחה בשבוע שעבר שתי אימהות של חוזרים בתשובה, שייצגו שתי עמדות מנוגדות. בינה אופק ייצגה השלמה וקבלה של חזרה בתשובה, ורחל הוכברג ביטאה התנגדות, הסתייגות וביקורת.

דבריה של בינה אופק הרגיזו אותי מאד. גם פליטת־הפה שלה נגד הערבים, אך בעיקר ההשוואה האווילית והבלתי רלוואנטית בין מרד החלוצים נגד הוריהם — כאשר עלו בשעתו לארץ־ישראל, בניגוד לרצון הוריהם — לבין ה„מרד" של החוזרים בתשובה. זהו עיוות מוחלט. אז, היה מדובר בנסיון חלוצי לפרוץ את המסגרת הקפואה של החיים היהודיים הקהילתיים, ולעצב רעיון חדש — ציוני — שיתן ביטוי לאומי ליהודים, וכאן ועכשיו מדובר ברגרסיה לחשכת ימי־הביניים. גם הצגת החזרה־בתשובה כאלטרנטיבה יחידה לבחירה בסמים, או בתורות מיסטיות אחרות, היא חסרת שחר.

רחל הוכברג אמרה בצדק, כי מדובר כאן בעבודה מיסיונרית, דבר שהקפיץ את בינה אופק (היא לא תרשה שיגידו על הדת היהודית — מיסיונרית), אבל מעקב אחרי הדרכים שבהם לוכדים את כל אותם צעירים לחזור בתשובה, מאשרת דווקא את הגדרתה של רחל הוכברג.

אך גם לשיטתה של אופק, הרי דווקא הצגת האלטרנטיבות השליליות מחזקת את הטענה, כי מדובר כאן בתופעה שלילית, שהרי אותם צעירים שנתפשו (גם כן על־ידי שטיפות מוח), לכל מיני כיתות וכתות נמצאים באותה קטגוריה, ומשפחותיהם סובלות באותה מידה.

קשה כמובן להתווכח עם הטענה, כי יש לכבד את בחירתו ורצונו של הבן, וזהי זכות בסיסית המקובלת על כל אחד. אך במקרה של חוזרה־בתשובה ישנם מקרים רבים, שחופש הבחירה האמיתי של אותם צעירים הינו מפוקפק ביותר וטעון בדיקה.

אחד הסממנים המובהקים של שטיפת־המוח הוא הניתוק של הבנים מהוריהם ומהסביבה החילונית שלהם — על ידי הצגתה בצורה שלילית. הטענה שכאילו החזרה־בתשובה היא מעין צורך לחזור אל המקורות היהודיים, שאינם ניתנים לצעירים בבתיהם, היא פשטנית מאד. ישנן דרכים אקדמיות ללמוד יהדות ותלמוד וגמרא גם ללא הטקסים הדתיים וחיקוי הופעתם החיצונית של החרדים.

ה„בשורה" של החזרה־בתשובה היא בשורה של חזרה אחורנית, של הרמת ידיים תרבותית־חברתית. מחאה מהסוג הנסוג.

חוזרים בתשובה. בשורה של נסיגה

המלחמה — נגד האשה

בתוכנית „זה הזמן", בהנחיית רם עברון, רואיינה השבוע הפסיכולוגית רג'ין ויינטרטר, אשר ערכה מעין מחקר (שיחות) בקרב נשים — על השפעת המלחמה עליהן. רג'ין, שהיא עולה חדשה (11 שנים בארץ — ועברית מצויינת), עברה „רק" מלחמה אחת — מלחמת לבנון, וכפי שאמרה, החוויה האישית שלה גרמה לה לרצות לבדוק איך משפיעה המלחמה על הנשים הישראליות. מאחר שכולנו חיים בתוך עמנו, המלחמות משפיעות על רובנו בצורה דומה כמובן בגירסות אינדיווידואליות, הקשורות למבנה האישי של כל אחד. אך הקווים הכלליים הם משותפים, בעיקר לנו שגדל וחי בהוויה הישראלית.

בכל זאת היתה נקודה מעניינת בדבריה של המרואיינת, אשר בשבילי לפחות היתה מקורית וחדשה, והיא טענתה של רג'ין, כי חזרתן של המלחמות מדי כמה שנים בולמות ואף מסיגה אחור את התפתחותן של הנשים בתחום שחרורן והשיוויון עם הגברים. הטראומות של המלחמות — בנוסף לכל מה שכרוך בהן מעצם טיבן המפחיד והמאיים — מחזירות את הנשים בכל פעם לנקודת התחלה מול הגבר, אשר בצאתו למלחמה הוא כאילו מוכיח את יתרונו על פני האשה, הנשארת בבית.

ודאי שאפשר להתווכח על היתרון או העדיפות הזו מבחינה תיאורטית ומעשית, מה גם שמלחמה היא קטע בלבד בתוך הפסיפס המגוון והמורכב של החיים. אך כאן מדובר בעיקר בתחושות ובדימוי עצמי — הן של הגבר ובעיקר של האשה. אכן, מסקנה מעניינת מאד, שראוייה בהחלט לבחינה מחקרית נוספת.

כפתור אחד יותר מדי

ממש לא נעים כבר „לרדת" שוב על דניאל פאר. והרי הוא באמת עושה רושם של בחור טוב, ובוודאי הוא גם כזה. אבל מה לעשות, והוא פשוט אינו מתאים למסגרת של „סיבה למסיבה". הכפפה הנכונה ליד הלא נכונה, או להיפך.

התוכנית הדו־שבועית התחילה להתגבש כתוכנית בידור קלה — ללא יומרות מעבר לכך, והגדרה זו אינה לגנות. יש בהחלט מקום לתוכנית מסוג זה. השאלה היא רק הרמה — וזו לא תמיד נשמרת.

פאר כמנחה תמיד נראה מכופתר. לפחות בכפתור אחד יותר מדי. התוכנית הזו והנחייתה פשוט אינן „כוס התה" שלו. מי שהחליט לתת אותה בידיו ודאי זכר לו את פופולאריותו הרבה בהנחיית „כלבוטק". אך עם כל הכבוד — כל דמיון בין שתי התוכניות הללו, הוא מקרי בהחלט.

דניאל פאר — בחור טוב, אבל לא מתאים

מה הם עשו בשביל...?

התוכנית „יש שאלה" בהנחיית שמעון טסלר עסקה הפעם בנושאים חברתיים־כלכליים, ועיקר השאלות שהופנו אל משתתפיה הח"כים אורה נמיר, יעקב שמאי ואברהם שפירא, נגעו לבעיות היומיומיות של השכיר הישראלי והצעיר הישראלי, שעל גבם מנהלת הממשלה את התוכנית הכלכלית שלה.

אף כי המשתתפים הנכבדים השמיעו מדי פעם דברי הזדהות עם שאלות־טענות הקהל, הרי עובדה אחת בסיסית היא, שכולם מייצגים את הקואליציה ואת הממשלה, שעל מעשיה קבלו השואלים. איפה היה נציג האופוזיציה? יוק.

אפשר כמובן להסתפק בקריאתה הנרגשת של אורה נמיר, שאמרה „די" לפגיעה בשכירים. אך מה עשו היא וחבריה עד כה — ומה הם יעשו מחר ומחרתיים?

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

הצגה מנומרת

מאת נפתלי עירוני

„נמר הברבורות" מאת: יעקב שבתאי; נוסח ההצגה: חנן שניר ועדנה שבתאי; בימוי: חנן שניר; תפאורה ותלבושות: יעל פרדס; מוסיקה: סולדי שצמן; תאורה: נתן פנתורין, בתיאטרון הלאומי „הבימה".

הסיפור הדרמטי של יעקב שבתאי נועד ליצור אווירה נוסטלגית, לתאר את תל־אביב של שנות העשרים עם החולות והשאיפות לחיים מודרניים־אירופאיים. הקונפליקט הדרמטי כמעט שלא קיים, במקומו הוכנס צבע, ססגוניות, קרקס כמוטיב יסוד ליצירת המסגרת של המחזה.

המוטיב של הקרקס קשור לגיבור הראשי, פינק (יוסי בנאי) אשר בחלומותיו רואה בבניית הקרקס יצירת רקע מפואר לחיים חדשים באמצע החולות התל־אביביים, המשעממים והמאכזבים. הדמות של פינק מהווה מעין מנחם מנדל אבל בעל אופי מפוקפק וכישורים של רמאי. המשותף בשתי הדמויות הינו הכושר החלומי והאמונה בהתגשמות של האשליה. השוני הוא בתחום הביסוס הפסיכולוגי של הדמות, אשר בסיפורו של שבתאי בנויה יותר על פרטים חיצוניים ומעט מאוד על מוטיבציה אנושית אמיתית.

ייתכן שזו הסיבה שיוצרי ההצגה מצאו לנכון לנצל את החומר לבימוי הצגה. יש בסיפור מיגוון של פעלולים אפשריים החל מהחול הטבעי של הסביבה התל־אביבית וכלה בתלבושות המפוארות ובתזמורת הניידת הרומזות לאווירת הקרקס. ניצול המושג של הקרקס נוטה לרמוז גם למציאות הכללית

„נמר הברבורות" — סגנון תיאטרלי מיושן, אפקט קל ומהיר בתמונה (מימין): דבקה גור, נחום בוכמן, ניסים עזיקרי, מוסקו אלקלעי, ישראל חבינצ'יק, עידית טפרסון, חנה רוט, יוסי בנאי ושמואל סגל.

ל„קלקס ארצי" אשר מאפיין את המציאות כולה. מטאפורות מסוג זה ובייחוד הסגנון התיאטרלי המיושן, החיצוני, המבטא את הדאגה והרצון להשגת אפקט מהיר וקל, מצביעות על תפיסה בימתית שאינה מתאימה להצגה שמנסה להעביר מסר בן־זמננו. העילה לבחירת הנושא הסיפורי היא כנראה השאיפה למעין קלאסיקה מקומית אשר מאמצת את העבר בגלל זה שאמור לספק חומר נוסטלגי לבני דורו.

מצד שני ניתן להכניס למערכת ההצגה פעלולים אקזוטיים, כגון תלבושות קרקסיות, תזמורות וכך הלאה. ואולם, בהזדמנות של שחזור זמנים עברו אפשר גם לדקלם טקסט רומנטי ולזכות מיד במחיאות כפיים. העירוב בין פיוטיות וקומדיה הוא בלתי מוגדר וגם לנוחיות הצופים המעוניינים בבידור. אפשר לצחוק ואולי גם להתרגש, לפי הצורך, וכמובן על פי התסריט של הבימוי.

ציון לשבח ליוסי בנאי אשר החזיק מעמד גם במשימה קשה שכזו והוכיח את עצמו עם תוספת כ„בנאי" רמזיות. יש להזכיר ששחקנים מוכשרים כמו נסים עזיקרי, חנה רוט, מוסקו אלקלעי ואחרים לא יכלו להפגין את כישרונם בהזדמנות זו.

קונצרט ראשון

שפה מוסיקלית עכשווית

מאת אביבה שלח

קונצרט למינויים מס' 2 של התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של גונתר הרביג, עם דניאל בנימיני (ויולה). התוכנית: באך — קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 6 בסי במול מז'ור, ש' 1051; פנדרצקי — קונצ'רטו לוויולה ולתזמורת (1983); ברוקנר — סימפוניה מס' 4 במי במול („הרומנטית"), היכל התרבות, 21.11.85.

כוכב הערב היה דניאל בנימיני. היתה שם גם הופעת בכורה של מנצח חניך גרמניה המזרחית שעורר ציפיות לאיכות משובחת לאור המסורת המפוארת של דרזדן ולייפציג, וכן ביצוע ראשון בפילהרמונית של קונצ'רטו חדיש המבטא את השפה המוסיקלית העכשווית. לסיום הצטרפה גם סימפוניה יפהפיה של ברוקנר, אבל עיקר התשואות ראויות לוויולן.

המוסיקה של פנדרצקי מצאה לה קהל אוהדים נרחב מראשיתה. הדרך המיוחדת, שמטפל בה פנדרצקי בנושאים דתיים או חילוניים מושתתת על האפשרויות הסונוריות, החדישות, שפותחו על־ידי שטוקהאוזן, קולו וקסנקיס, ומפגינה טיפול מיוחד בכלי המיתר וההקשה כמו גם בקול האנושי, אל אלה נלווית לאחרונה משיכה חזקה אל מסורות העבר ויחוד נולדה שפה מוסיקלית מרהטת ורצינית הטעונה ריגושים ומתח. כזה הוא גם הקונצ'רטו לוויולה הצבעוני, המעניין שנגינתו הרגישה והמבריקה של בנימיני נסכה בו טעם מיוחד.

גונתר הרביג הוא סיפור שונה לחלוטין. יבש ואפור ודל השראה פתח את הקונצ'רטו בגירסה ארוכה ומשעממת של הקונצ'רטו הברנדנבורגי השישי כהה הגוון, שגם שני הסולנים הטובים לא הועילו להחיות משממונו. ומה שעולל ל„רומנטית" של ברוקנר הוא פשוט חסר כפרה.

קולנוע

הבנאליות של הרוע

„היטלר וגבלס היו מרוצים מהסרט הזה", „רייטס אומר בדרכו, שאנשים הגונים יכולים להפוך לעם פושע ● דעות אלה הושמעו במוזיאון ת"א בדיון על „היימט", סרטו בן 16 שעות של רייטס

מאת יעל ישראל

עם הקרנת האפוסיאה בת שש־עשרה השעות „היימט" של הבמאי הגרמני אדגר רייטס בפסטיבל חיפה, מוזיאון תל אביב הסינמטקים של הערים הגדולות וקולנוע „לב", שממשיך בהקרנה — הנהירה ההמונית של הקהל, והתהילה שזרח לה בעיתונות ובביקורת — התעורר פולמוס ערכי בעקבות הערה של הבמאי — מבקר ניסים דיין ב„העיר", כי „היטלר וגבלס היו מרוצים מהסרט הזה". לדעת דיין, רייטס שכתב את ההיסטוריה כשלא הזכיר את השואה היהודית, ובכך עוזר לגרמני להתנקות מחטאו. גם המבקר מאיר שניצר מ„חדשות" אינו מבין, כיצד זה הקהל נמשך באף ומחא כפיים בהתלהבות בתום הסרט, שהאיזכורים בו על מה שעשו הנאצים ביהודים — מינוריים בהחלט.

כל צופה הנאמנים של הסדרה „היימט" היו בדיון שנערך במוזיאון תל־אביב, סביב הסרט שעוסק בקורותיה של משפחת סימון בין השנים 1919־1982 בכפר גרמני קטן ופסטורלי, מעקב מדוקדק ועשיר־היטב אחר תולדותיה של המשפחה, בשכתוב אם המשפחה, מריה, שכל בניה נשאו אותה.

„התומכים והמתפעלים טענו שזה סרט שפוי, המקטרגים מצביעים על „נוסח חדש" של נאציזם המתגלה לדעתם בסרט. בערב השתתפו: מאיר שניצר וניסים קלדרון מאוניברסיטת תל־אביב — המקטרגים, והבמאי יצחק (צפלו) ישורון ועורך „העולם הזה" אורי אבנרי, יליד גרמניה — שסינגרו על הסרט.

האמנם סרט נאצי? — לדעת שניצר יש בסרט „מידה של מניפולציה, נקיטת עמדה". אחר־כך ידברו על זה הרבה. האם רייטס שיכתב את ההיסטוריה או לאו לשניצר מזכיר שגם אצל גבלס עשו סרטים של מציאות בדויה: סרטי התעמולה הנאציים במסווה של סרטי משפחה קיטשיים, ממש נוסח „היימט". במציאות היה אפילו סרט כזה שנקרא „היימט" בו צופה מריה בסרט „היימט" של רייטס. כאן מזכיר שניצר את היחס בין קיטש למוות, נושא בו דן ספרו של שאול פרידלנדר, ששימש נקודת פתיחה לדיון.

לקלדרון מפריעה „השכנות בין פרטי חיים לזוועה — דבר שמצמיח אפשרות שהזוועה ופרטי החיים הקטנים יהיו במצב לא מעורר התקוממות". קלדרון מודה שלא כפאסבינדר שהואשם באנטישמיות וכיום מועלה מחזה אנטישמי שלו בגרמניה „האשפה, העיר והמוות" — ומעורר מהומות), הרי רייטס כעד שקט, בעד הקטן ונגד הגרנדיוזיות שמאפיינת את סרטי פאסבינדר („בנישואיה של מריה בראון"). לדעתו אין זה סרט נאצי, ולא־אחת הורה קלדרון בערכיו הקולנועיים הנפלאים, אך מכעיסה אותו העובדה שהרוע הנאצי לא מוסבר: „הגיבורים שלא לוקחים אחריות על המלחמה שכמטאפורה היא מוצגת כמחלה או כאסון טבע. רייטס לא מתעלם מהזוועה, אך נותן לה להתקיים יחד עם החיים ללא הסבר". צפל ישורון לא מסכים לטענה של שניצר שרייטס נחשד במניפולציה. הוא טוען כי רייטס עשה בראש ובראשונה סיפור אישי. „מציאות מורכבת שאותה הצופה צריך לפרש. לקרוא בין השורות" — על כך עונה שניצר שדווקא כן קיימת מניפולציה, שהרי רייטס דילג על השנים 1939־1943 — „מה זה אם לא עיצוב מחדש של היסטוריה?"

על זאת מוסיף קלדרון מספר עובדות מהסרט: „דמויות הנשים מריה וקטרינה נשארות טהורות וזכות. הרוע, הנאציזם, בא מהעיר. כך מביא הבן את הזונה ואת הנאציזם מברלין. בזמן שאצל הגרמנים זה לא שבאה להן זונה מבחוץ, אלא שהאמא שלהם הפכה זונה. על פי רייטס, זה פירוש הדבר שנכתבה יש ערכים שלא נפגעים — בלב ליבנו לא נפגענו. פאסבינדר ורייטס נפגשים בנקודה אחת שבה הם מחזירים את העבר למימדים נסבלים לקונפורמיזם, ולמוסכמות". קלדרון מאשים את רייטס בגישה לא אינטלקטואלית: „בכפר אי אפשר להסביר את הרוע, אני צריך את פרויד ומרקס להסביר זאת, הגישה של חנה ארנדט בספרה „הבנאליות של הרוע" היא שהרוע רק והטוב עבה. אי־אפשר לומר שהרוע נופל מהשמים, כי אם נקבל זאת לא נדע להתמודד עם שלנו". — כאן באות מחיאות כפיים סוערות מצד הקהל.

אבנרי מחזיר לו על אותו גלו „רייטס בדרכו אומר שאנשים הגונים יכולים להפוך לעם פושע. הוא רוצה להראות לנו שכך זה היה, שאם זה יכול לקרות בעם הגון אצל אנשים הגונים כמשפחת סימון זה יכול לקרות בעם הגון אחר" — גם כאן בא מבול מחיאות כפיים, ברור שהמצפה הפוליטי שוב עושה אצל דעוקחים.

בעריכת יואב אביב

יופי שווה כסף

המציאות הישראלית מותירה נהגים רבים עם מכוניות מדגמים ישנים שעדיין שוות כסף רב. מראה המכונית שווה שקלים בעת מכירתה והטיפול המוענק לפח המכונית אינו פחות חשוב מהטיפול המכני

בגרמניה החלו כבר לפני שנתיים בגריטת מכוניות שיוצרו בשנת 1977. בישראל עדיין נעות בכבישים מכוניות משנת 1957 ומחיר מכונית משנת 1967 דומה למחירה של מכונית משנת 1977 באנגליה, למשל.

התקופה הארוכה בה נמצאת המכונית בשימוש בישראל עקב מחירי המכוניות הגבוהים מחייבת את בעלי הרכב הישראליים להקדיש יותר תשומת לב למכונית, בשמירה על חלקיה המכניים והחיצוניים. כש„הולך" מנוע במכונית, מבוצע „אוברול", מכסה המנוע נסגר והכל לכאורה שב לקדמותו בהנחה שהשיפוץ מוצלח. כשמכונית נפגעת פגיעה חיצונית ובעיקר פגיעת קורוזיה (חלודה) אפשר אמנם לבצע „אוברול בודי" (פחחות וצבע), אך גם הפחח והצבע הטובים ביותר לא יצליחו להשיב למכונית את המראה המקורי.

הכיפופים המקוריים שוב לא יהיו חדים, חלקי הפח החלקים ייראו כאילו רוקעו ביד, ויראו „גלים" על פח המכונית וגם הצבע לא יצליח לכסות מומים אלה. לכן, יש להקדיש תשומת לב מיוחדת לפח המכונית ושילדתה החשופים כל ימות השנה לפגיעות חיצוניות ופגיעות מזג האוויר.

בעבר נהגו מרבית יצרני הרכב לצבוע את המכוניות החדשות בצבע „דיוקו". צבע קשיח יחסית שאינו נשרט בקלות ומגן בצורה טובה יחסית על פח המכונית מפני קורוזיה. בשנים האחרונות ובמיוחד לאחר כניסת הרובוטים למסלולי ההרכבה והצביעה, החלו מרבית היצרנים להשתמש בצבעים סינטטיים רכים יחסית. לעומת זאת הם החלו מעניקים טיפול מונע נגד חלודה לפח המכונית עצמו בשיטות שונות.

חלקם אף מעניק לצבע כולו שכבת לקה חיצונית להגנה. שילדת המכונית וריצפתה מצופים בזפת או בפי־וי־סי בדרך כלל להגנה על תחתית המכונית הבאה במגע עם מלחים שונים הניתזים מהכביש.

תרופות אלה מאפשרות לחלקי המתכת של המכונית עמידות מסויימת בפני נגע החלודה, אולם הם אינם מהווים ערובה מוחלטת נגד מחלה ממארת זו.

חשיבות רבה יש לטיפול המוענק למכונית לאחר שזו עוזבת את שערי המפעל ויוצאת להתמודדות בכביש.

לא נעים לנהוג במכונית מלוכלכת. מעבר להנאה בנהיגת מכונית יפה, שמורה ונקיה יש לנקיון הפח השלכה על אורך חיי הצבע. הפיח, הזוהמה ושאר החומרים הניתזים על פח המכונית בשימוש יומיומי, גם אם אינם נראים היטב לעין, רוויים לעתים במלחים הפוגעים בצבע ובברק שלו. ולכן יש לשטוף את גוף המכונית לפחות אחת לשבוע. שטיפת המכונית חייבת להתבצע במים בלבד, ללא כל חומרים או סבונים כימיים המכילים מלחים והחודרים אל החיבורים וגורמים לקורוזיה של המתכת.

החומר היחיד המומלץ לשימוש בדרך־כלל על־פי הצבעים כתוספת למים הינו נפט. 3/4 כוס נפט בתוך דלי מים תעזור להסיר כתמים שאינם יורדים במים וגם השימוש בנפט אינו רצוי בצורה תכופה. בכל מקרה יש להמנע משטיפת חלונות המכונית במים עם נפט.

כלל שני, חשוב לא פחות, הוא לשטוף את המכונית כשהפח קר ובמקום מוצל. המים וקרני השמש „ישרפו" את הצבע והוא יהפוך במהרה לצבע „מט".

אחת לשלושה עד חמישה חודשים יש למשוח את גוף המכונית בציפוי אקרילי. חומרים אלה עוטים למעשה על הצבע שכבת הגנה שמנונית ואוטמים שריטות בלתי נראות לעין.

יש להמנע לחלוטין משימוש ב„פוליש". חומרי הפוליש הינם חומרים גסים המשמשים לאחר אובדן ברק הצבע להסרת שכבת הצבע העליונה וגילוי השכבה התחתונה. השימוש בפוליש ייעשה רק לאחר שצבע המכונית דהוי לגמרי ונראה שהדרך היחידה להשבת נעוריה היא צביעה.

אחת לשנתיים יש לצפות את תחתית המכונית בזפת קר הניתן לרכישה במיכלי התזה, זאת כדי לאטום את כל פגיעות האבנים בתחתית המכונית ובתוך קשתות הגלגלים. לצורך כך יש צורך בהרמת המכונית ובהתזה זהירה, שלא תפגע בצבע החיצוני. קיימת אפשרות לבצע התזה זו בכל מוסך לצביעת רכב.

פנים המכונית נוטה אף הוא להתיישן במהירות בגלל השימוש הרצוף בו וחשיפתו בפני קרני השמש. לוח המכשירים נוטה להתייבש ולהיסדק וכך גם ריפודי הדלתות והמושבים העשויים מחומרים פלאסטיים שונים. אחת לחודש יש לנקותם היטב במטלית לחה ולאחר שהתייבשו היטב להתיז עליהם ספריי סיליקון או למשוח אותם במשחת הגנה שמנונית. דרך זולה נוספת אך פחות נעימה לשימוש היא למשוח אותם בשכבה דקיקה של סולר.

אם המכונית חונה במרבית שעות היום תחת קרני השמש רצוי לכסותה. בערב יש להסיר את הכיסוי ולא להניח לו להירטב בטל הלילה ולהתייבש למחרת על פח המכונית.

אם תשמרו על כללים בסיסיים אלה, מובטח לכם שמכוניתכם תראה צעירה ביחס לגילה, גם אם היא חברה במועדון המחלידים.

יואב אביב

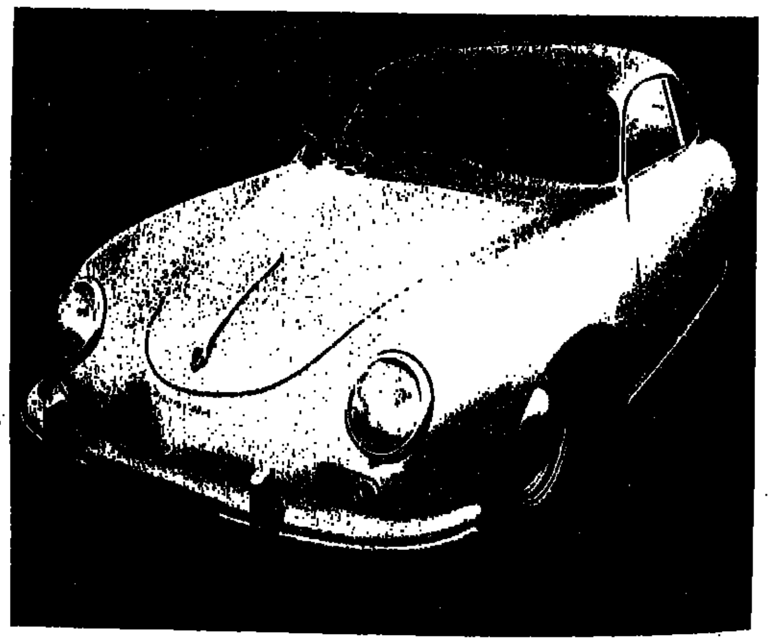

פיאט טופולינו ואלפא=6

מחליפת האלפא 6 הישישה, המתעכבת כבר שנתיים, צולמה באירופה. ישבנה הגבוה מוטה חדות כלפי הכביש ומכסה תא המטען שלה נפתח עם החלק האחורי המותיר שפת הטענה נמוכה. בחרטום המכונית המשתפל כלפי הכביש הושתלו בזווית חדה זוג פנסים מרובעים וסמל החברה במרכז. המכונית תצוייד ככל הנראה במנועים דומים לאלה של האלפא 90.

חברת פיאט האיטלקית חוזרת ככל הנראה לעידן הטופולינו והיא עומדת לשווק את מכונית ה„מיקרו" של החברה המזכירה מעט את הרנו 5. הקטנה של פיאט מעוגלת, בעלת שלוש דלתות וספויילר מעל הדלת האחורית ומנועה יהיה בנפח 700 סמ"ק בלבד.

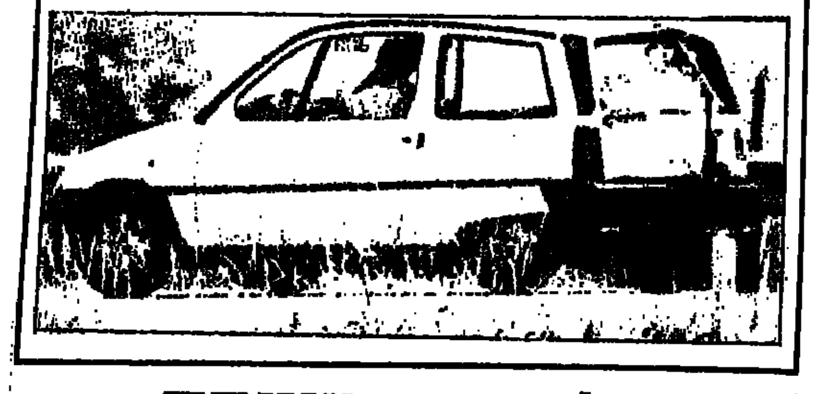

נסיון לפתור משבר ענף הרכב

מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה תבע מיבואני הרכב בישראל להפעיל לחצים על יצרני הרכב כדי שאלה ירכשו חלקים בישראל. תביעה זו של מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה עלתה בפגישה שנערכה בינו לבין יבואני הרכב שדרשו את „סיום משטר הקפאת המחירים".

במהלך הפגישה נתבעו עוד היבואנים ע"י משרד המסחר והתעשיה להגביל את יבוא הרכב לארץ מרצון, והיבואנים הביעו הסכמה לצעד זה בתנאי שהדבר ייעשה בצורה מתוכננת ומבוקרת.

יצויין, כי במהלך השנה האחרונה ירד יבוא הרכב לישראל בכ־41 אחוזים וכסה"כ הוצאו כ־136 מיליוני דולרים לרכישת רכב.

על פי אומדנים שנערכו ע"י מומחים תרד ההוצאה על רכב בשנה הבאה אל מתחת לגבול 100 מיליון דולר. היבואנים הבטיחו עוד במהלך פגישתם עם מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה לעשות מאמצים ולשכנע את היצרנים לרכוש חלקים בישראל בתנאי שהיצרנים יקבלו חלקים באיכות, בזמן אספקה ובמחיר שאינם נופלים מאלה שהם מקבלים בחו"ל.

דובר איגוד יבואני הרכב, יאיר ברק, מסר לכתבנו, כי יש לצפות להיענות חיובית לדרישתם של היבואנים בדבר התאמת מחיר המכוניות לעלותם הריאלית.

יוסף שמי

סופר־5, סופר הצלחה מסחרית

הרנו סופר־5 החדשה ענתה על ציפיותיהם של אנשי רנו בצרפת ומייצור של 680 מכוניות היום עברה החברה לייצור 2808 מכוניות ליום. זאת נמסר מחברת בני משה קרסו, המייבאת את המכונית לישראל.

היבואן מסר עוד כי כל מכוניות רנו סופר — 5 שיובאו לישראל במשלוח הראשון נמכרו ואלה האמורות להגיע במשלוח הקרוב מכורות גם הן.

גם באירופה תופסת הסופר — 5 נתחי שוק גדולים ויצרן המכונית טוען כי המכונית זוכה להצלחה גדולה מזו אשר לה ציפה.

בבריטניה תופסת הרנו סופר 5 1.5 אחוז מהמכירות בכלל השוק, בהולנד 2.1 אחוז בפורטוגל 9.5 אחוז בבלגיה 2.7 אחוז ובספרד 5.5 אחוז.

י. דביר

ספורט מוטורי חדש בישראל

חברת „מירוצי ישראל בע"מ", בשיתוף עם המועדון המוטורי הישראלי, פותחת בארגון ארועי ספורט מוטורי ברחבי הארץ, במסגרתם תערוך ארוע בנהיגה מתקדמת נוסח „ג'ימקאנה".

ה„ג'ימקאנה" בודק את המיומנות ורמת התיחכום של הנהג, על מגרש חניה כגודל של 100x100 מ' מסמנים מסלול מפותל באמצעות עמודים, ביניהם צריך הנהג לעבור. בדומה למסלול „סלאלום". המסלול כולל גם סיבובי 360 מעלות, חניה בהילוך אחורי ועוד.

כל נהג עובר את המסלול לבדו וזמן המעבר נמדד, כל שגיאה בנהיגה גוררת אחריה תוספת של שניות, בהתאם לסוג השגיאה ואופי המסלול. המטרה היא, כמובן, לעבור את המסלול במינימום זמן ובמינימום שגיאות.

המהירות הממוצעת למסלול „ג'ימקאנה" היא 20־15 קמ"ש כיון שהמסלול מפותל ולא מאפשר לפתח מהירות גבוהה. במהירות כזו, לכן, לא דורשת ציוד בטיחות מיוחד. תוצאות טובות על מסלול ה„ג'ימקאנה" מעידות על מיומנות גבוהה של הנהג ושליטה טובה ברכב. זאת בניגוד למירוץ מכוניות שדורש גם תעוזה רבה ועמידה בלחצים.

ארועי ה„ג'ימקאנה" יתקיימו במקומות שונים בארץ וניתן לערכם בכל מגרש אספלט במימדים הרצויים. הארוע המרתק פתוח לקהל הרחב וכל מי שהוא בעל רשיון נהיגה ישראלי בר־תוקף יוכל להשתתף בו תמורת דמי השתתפות עממיים. מספר המכוניות המשתתפות הוא מוגבל וכדי לאפשר הרשמה מוקדמת, ידווח מקום הארוע מראש. בימים אלה מתנהלים מגעים לקיום ה„ג'ימקאנה" הראשון עוד החודש באזור תל־אביב.

ארועים בנוסח ה„ג'ימקאנה" סבורים ב„חברת מירוצי ישראל", יגבירו את המודעות לנהיגה מיומנת, מתוחכמת ובטיחותית.

הוואנקל המוצלח היחיד בעולם

במשך 100 שנות מכונית, המנוע והגלגל הינם, אולי, האביזרים הבודדים במכונית שלא השתנו: המנועים ממשיכים ל„דפוק" במחזור של 4 או 2 פעימות והגלגל ממשיך להתגלגל. אחד הנסיונות הבודדים שנעשו כדי ליצור מנוע יעיל וטוב ממנוע 4 הפעימות המוכר נעשה ע"י גרמני שהמצאתו נושאת את שמו: ואנקל.

הנסיונות לפתח וליישם את רעיון מנוע הוואנקל כמעט שהביאו לחיסולה של חברת NSU, שלקחה את הרעיון ברצינות ויצאה עם מכונית ה־RO־80. לאור הנסיון הכושל לא נמצאו יותר קופצים על הרעיון. רק במזרח הרחוק מודה חברה על מנוע הוואנקל כאשר השתילה אותו במכונית הספורט ה־RX־7. (ויצויין כי בכרמיאל קיים מפעל לשיפוץ מנועי וואנקל) הצלחת המכונית, ביחוד באמריקה, הפתיעה את כל המומחים ולאחר 7 שנים שהמכונית נמכרה בלמעלה מ־450,000 יחידות יצאה גירסה חדשה של המכונית היפאנית עם מנוע משופר ועיצוב חדש.

למעשה זוהי מכונית חדשה שלפי המסורת של מזדה היה שמה צריך להיות RX־8 אולם כדי לשמור על הדימוי הספורטיבי והמוצלח של קודמתה הושאר השם והמכונית החדשה יצאה לדרך. מנוע הוואנקל הוא למעשה רוטור המצוי בתוך בית־רוטור. ליבו של מנוע וואנקל — ועקב האכילס שלו — היא רמת האטימה של בין הרוטור לבית הרוטור. הבעיה היא על חודו של תער: לחץ אטימה גבוה מדי וחיי המנוע יקוצרו באופן משמעותי. לחץ אטימה נמוך מדי ואין אפשרות לדחוס ולשרוף את התערובת באופן טוב. במזדה התגברו על בעיות אלה כבר בגירסה הקודמת אבל כעת שופר המנוע ע"י פיתוח שיטות חדשות לעיבוד מתכות וכך מקווים היפאנים להאריך את חיי המנוע. למנוע, שלו שני רוטורים, יש גם גירסת טורבו. מגדש טורבו הוא דו־שלבי: לטורבינה שני מצבים המאפשרים לה לפעול ברמת סיבובי מנוע נמוכים של 1500 סל"ד ולהפעיל את השלב השני החל ב־3500 סל"ד. שיטה זו גם מבטלת באופן ניכר את השהיית הטורבו (TURBO LAG) המפורסמת.

במערכת הזרקת הדלק שני מזרקים לכל רוטור: העיקרי ליד הכניסה מתיז תרסיס עדין יותר במצב של „חצי" מצערת או סיבובי סרק והשני מיועד למצב שיש צורך ביותר כח והוא מהווה מעין סיוע לראשון. המנוע מיוצר מאלומיניום ובמזדה מקווים לעבור בעתיד לחומרים קרמיים שהם מבודדים טובים יותר ומשקלם פחות. במספר מפעלי קרמיקה בעולם נעשים נסיונות ליצור חלקים אלה כבר שנים אחדות וביניהם גם מפעל „נעמן". המנוע הרגיל מפיק 150 כס"ב ב־6500 סל"ד ומנוע הטורבו מפיק 180 כס"ב ב־6000 סל"ד. המהירות המכסימלית: 210 קמ"ש. והפיקוח על מערכות המנוע הינו ממוחשב לחלוטין.

המראה החיצוני מזכיר את הפורשה 924 כשהמנוע מלפנים וההנעה הינה אחורית. הגוף/שאסי עשוי פלדה המרותכת ליחידת תא אחידה העטופה בפלדה מבחוץ. מקדם הגרר עומד C.D. 0.32 וניתן לשפרו ל־C.D. 0.30 ע"י הוספת קיט מיוחד.

המתלים הקידמיים הם תמוכות מקפרסון בעוד שמאחור ישנו פיתוח חדש המכונה „מתלה הדרך דינמי" (DTS). באופן בסיסי זהו מתלה של זרועות חצי־נגררות, עם שליטה על כיוון הגלגלים האחוריים (לתוך המכונית (TOE-IN) או כלפי חוץ (TOE-OUT)) הנקבעת לפי תאוצת המכונית כלומר לפי הלחצים המופעלים על גלגלים אלה.

י. זית

הודעה לבעלי יחידות של „מ א ו ר" קרן נאמנות

ניתנת בזאת הודעה כי בתוקף החלטה משותפת של נאמן ומנהל הקרן ביום 20.11.85 ז' בכסלו תשמ"ו לפרק את הקרן. תחילת הפרוק תהיה ביום 20.2.86 י"א באדר א' תשמ"ו.

הנאמן — בנק צפון אמריקה בע"מ
המנהל — מאור, ניהול קרנות השקעה בנאמנות בע"מ

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי אשקלון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס. 73 לתכנית מפורטת 147/03/4, ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי בקוו בנין צדדי דרומי מ־400 מ' ל־1.80 מ'.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 0.919 דונם גוש: 1960 חלקה 20.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום דנינו,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 323 בגוש 8273 רח' רבי עקיבא מס' 29 בהריגה, עד 6% בניה. 30X40 ס"מ מקו בנין צדדי ויציאה לגג תוכנית 62/85.

את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרזאי, יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, בקשה ליתן אישור להקלה למרפסת לסוכה ברחוב הורקנוס מס' 13, גוש 6958 חלקה 161, תיק בנין 013־0209/2.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי — סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

"מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג' קול ישראל 26.11.85

1. אל תגעו באהבה — יגאל בשן
2. שפוי מלחמה — טנגו
3. את עיניך שא מזרחה — פקוד המרכז
4. שבעת המינים — עפרה חזה
5. באתי אליך — ירדנה ארזי
6. רדיו מנגן — 4 לב־אדום
7. הבטחה — יזהר כהן
8. ככלות חקול והתמונה — דני בסן
9. חלק בעולם — אילנית
10. רכבת לילה — משינה
11. עם אחד שיר אחד — אמני ישראל
12. אהבה חופשית — אריק איינשטיין
13. בסדר — אילון קרני
14. כשתשוב — צילה דגן
15. היי גלית — אריק סיני
16. הכל עומד במקום — גלי עטרי
17. האחת שאבקש — אהוד כהן
18. אמן אמן — להקת הנח"ל
19. הייתי בגן עדן — מני בגר
20. רוקד אל תוך הלילה — ג'קי מייקה
21. אהלן וסהלן — איתן מסורי
22. לא את גם לא אני — שירן לוז
23. דואט — ישראלה קריבושיי
24. מה אני שומעת — שלוה ברטי
25. עונן הרם — יוני רכטר
26. מחפש כיוון — להקת אורניום
27. לוקח את היום לאט — אבי טטוס
28. אהבה ראשונה — דני שושן
29. קולנוע — שרון ליפשיץ
30. עכשיו הזמן — שלמה יידוב

לשיפוטכם — פינת הפזמון החדש
31. שהשמש תעבור עלי — ירדנה ארזי
32. צער אינו משאיר סימנים — טלי פלג
33. משו משו — גבי שושן
34. נולדתי כאן — ניצה חי
35. האיכר ממשיך לחרוש — מירי אלוני

לכבוד: "מקום בצמרת" קול ישראל ת.ד. 1082, ים. מיקוד 91010

אני מצביע עבור שירים שמספריהם הם

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12

שם: ______
כתובת: ______
מיקוד ______ תאריך ______

טלוויזיה

טלוויזיה לימודית

08.15 ארץ מולדת: ממשבר להתעצמות. 08.40 אנגלית ו'. 09.00 מדעי הטבע ויסודיו: 1. איך גדלים זרעים; 2. צמחים ושיכונם. 09.20 אנגלית ו'. 10.10 מדעי הטבע ה"ו: 70 פעימות בדקה. 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד: ויהי ערב. 11.00 חשבון ו': רותו של קפטין פיל. 11.15 ART AND ATMOSPHERE. 11.30 HELLO ISRAEL קשת וענן: חשמונאים. 12.00 אנגלית ח'. 12.25 אנגלית י'. 13.00 מדעי הטבע (חטיבה עליונה): התפתחות מתא ביצה לאורגניזם בוגר. 14.00 עולם הולך ונעלם — שבט המורסי: בני שבט המורסי חיים בפינה נידחת באתיופיה ומנהלים אורח חיים דמוקרטי. מיוחד במינו. צוות הטלוויזיה של חברת גרנדה תיעד אורח חיים זה ברגע של משבר: מלחמת בני השבט בשכניהם. 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: מעולם הכימיה — תנועות מולקולריות; שנות חיינו הראשונות — הריכאון שלאחר הלידה; גילאי הגן — עבודה בצוותא. 16.00 בלי סודות — ג"ש: אלפי מציג את הצלילים ג.ש. על אף הצלילים הצורמים גגן, נגר ונגן, מצליחים לשתף פעולה וכולם שרים על הדברים הקטנים שעושים אותם שמחים. 16.25 פיצוחים: שעשועון טלוויזיה נושא פרסים. 17.00 ערב חדש — מגאזין בשידור חי. מנחה: גדעון רייכר.

טלוויזיה כללית

17.30 „שמיניות באוויר" — משדר שבועי בשידור ישיר. מנחים: דליק ווליניץ וטוליפ. 18.32 „תמתח מצב": תכנית שבועית בענייני השעה (ערבית). 18.45 „חידושים והמצאות": המחשב במכונת הזמן — חלק ב'. 19.00 „חקלאות היום" (ערבית): 1. סרט — הורעה מלאכותית לריכוז ולדות בכבשים, בהנחיית של יוסי אבישר. 2. דיון באולפן — בעיות המים לחקלאות במגזר הערבי. משתתפים: סגן שר החקלאות, אברהם בן עוז, עבד אלקאדר, נשיף מחמר, אבו שרה. 19.30 חדשות (ערבית). 20.02 „בין הכיסאות" — מגזין דו־שבועי בענייני משפחה וחברה. מנחה: עמוס ארבל. 20.30 „תצפית" — מגזין דו־שבועי לענייני מדע, טבע ורפואה. הפעם על „רפת ממוחשבת וחלב": בתכנית כתבות על ציוד רפתות משוכלל מתוצרת הארץ, על הזרעה מלאכותית בפרות ועל תעשיית זרע מוקפא של פרים משובחים. עוד ב„תצפית" על חלב־אם והנקה: מי בעדה מי מתנגד? מה ההבדל בין חלב־אם, חלב פרה וחלב עכברה? איך מייצרים מחלב את הגלידה שכולנו אוהבים? מנחים: פרופ' יום לס ויעל דן. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 „מוקד". 22.05 „המשימה הקשה" — סרט קולנוע. 23.45 פסוקו של יום. חדשות.

(קול ישראל) לצעירים בכל הגילים. מגיש: דויד גרוסמן (שידור שני). 15.00 „חתולופון" — עם מומחים באולפן. 15.55 „מאוצר הספרים". 16.05 „מועדון שעון הזהב" — מעולמו של הארם המבוגר. 17.12 „מגישים שיר". 17.20 „האוניברסיטה הפתוחה": „הידרוניאוכימיה" — מאחורי הקלעים של מי התהום. 18.06 „מנחת ערב" — משדר יומי להווי דתי ומסורת. 18.47 פרקי היום בתנ"ך. 19.05 סיכום ההלכה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 „חבר מאותו כוכב" — תכנית היכרויות ורדיופונית בשידור חי.

רשת ב'

08.05 „סעו לשלום". 09.05 „ביקור בית", עם חיים קינן. 10.10 „כל צבעי הרשת" — מגזין יומי. 12.10 „גל פתוח" — חדשות ופזמונים. 13.00 „בחצי היום". 14.06 „יש עניין", עם גבי גזית. 15.05 „רגעי קסם" — שירים ישנים ואהובים. 16.10 „סעו לשלום" — מנחה: גדעון רחי. 17.10 „יומן כלכלה". 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.06 „ורקור" — עורך ומנחה: יצחק גולן. 18.45 היום בספורט. 19.00 „היום הזה". 19.35 „מוסף לעניני צבא ובטחון". 20.05 „מבט לפולקלור", הפעם: „לאור הזכרונות". 21.05 „שיר לדרך". 22.05 „בימה ומסך" — קטעים מתוך מחזות מוסיקליים וסרטים. 23.05 „משחקי לילה".

רשת ג'

14.06 „לי ולך — שיר וברכה". 15.05 „חדש, חריש ומחודש" — עם שוש עטרי. 16.05 „מוסיקה לעניין". 17.05 „הצגה יומית". 18.06 „היה היה" — מצעד להיטים ישנים. 20.05 „עם כל הנשמה". עם משה מורד. 22.05 „משלנו" — שירים עבריים. 23.05 „הלילה הוא שירים".

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.30 אוניברסיטה משודרת: זכויות אדם במסורת ישראל, מרצה: השופט חיים כהן. 06.55 פינה חמה לליב"י. 07.07 שבע אפס שבע, עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 11.05 טעם של פעם, עם אורלי יניב. 12.05 להיט לתאבון. 13.05 בסגנון ישראלי, עם אלי ישראלי. 15.05 פסק זמן. 15.45 „אלף הימים" — סידרה מחיי הצבא. פרק 114 „מלכת היחידה". 16.05 ארבע אחר הצהריים — שירים עבריים. 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי־צה"ל. 18.05 שלוש ארבע לעבודה. 19.05 „רדיו רדיו", עם יואב קוטנר. 20.05 מצעד הפזמונים הלועזיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת: זכויות אדם במסורת ישראל (ש.ח.). 22.05 על הדבש ועל הכימאק — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 „גרושין מאוהרים" — תכנית של פנינה בת צבי. (ש.ח.). 00.05 ציפורי לילה עם קובי מידן. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב

אורלי: קולונל רדל	9.00 ,6.00
אסתר: שוטר עם כבוד	9.30 ,7.15 ,4.30
בית לסין: אפוקליפסה עכשיו — 23.00. יום א' 19.00 סלוו לטובה	
בן־יהודה: הבו ואיש השלג	
גורדון: צ'או פנטורין	9.30 ,7.00 ,4.30
גת: אהבתו של סואן	9.30 ,7.15 ,4.30
דקל: טוטסי	9.45 ,7.15 ,4.30
דרייב—אין:	9.30 ,7.15 ,4.30
חף משפע	9.30 ,7.15
מלכודת לאשה אוהבת	12.00
חוד: המטרה אמריקה	9.30 ,7.30 ,4.30
מוזיאון ת"א: לרקוד עם זר	
סינמה 1: הער	9.30 ,7.15 ,4.30
סינמה 2: עירית אירית	9.30 ,7.15 ,4.30
פאר: רכבת תחתית	9.30 ,7.15 ,4.30
פאריס: ברדי	
רב—חן:	
חן 1: הגונים	9.40 ,7.30
חן 2: רומן על בטוח	9.40 ,7.20 ,5.00
חן 3: קאל	9.40 ,7.25 ,5.00
חן 4: בית־ספר לאסירים מתחילים	9.40 ,7.20 ,5.00
חן 5: הנוקם	9.35 ,7.25 ,5.00
צוותא: התמהוני	20.00
שחף: שושנת קהיר הסגולה	9.30 ,7.15 ,4.30
תכלת: יער האיומרגר	9.30 ,7.15 ,4.30
תל־אביב: נינג'ה אמריקני	
לימור חדשו כבודו של פריצי	9.30 ,7.15 ,4.30
	9.30 ,7.15 ,4.30

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: הגונים	9.30 ,7.15 ,5.00
לילי: כבודו של פריצי	9.30 ,7.15
ארמון: בית ספר לאסירים מתחילים	9.40 .7.30
רב־גן:	
גן 1: שוטר עם כבוד	9.40 ,7.20 ,5.00
גן 2: ברדי	9.35 ,7.15 ,5.00
גן 3: יער האומרגר	9.40 ,7.20
פנטסיה	2.45 ,12.30 ,10.30
גן 4: רומן בהמשכים	9.40 ,7.15 ,5.00

ירושלים

אריסון: המטרה אמריקה	9.10 ,7.00 ,4.30
בית אגרון:	
15.30 מרי פופינס	
18.00 400 המלקות	
20.00 קאנטרי	
21.45 בית החיות	
24.00 רונה סלור נשואה לשניים	
בנייני האומה: כרויל	9.00 ,6.00
כפירי: הכיווון הגדול	9.30 ,7.30 ,4.30
הבירה: הנינג'ה האמריקני	
	9.30 ,6.45 ,4.00
אורגיל: בית ספר לאסירים מתחילים	9.30 ,7.15 ,4.30

סמדר: טוסקה	4.30 ,7.00 ,9.15
אורנע: הגונים	
מיטשלו: שושנת קהיר הסגולה	9.00 ,6.45

חיפה

ארמון: שוטר עם כבוד	9.00 ,6.45 ,4.30
אורה: הכבוד של פריצי	9.15 ,7.00 ,4.30
אמפי: הנינג'ה האמריקני	9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: אמדיאוס	9.00 ,6.45
חן: רמבו	9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון: רכבת תחתית	9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: הגונים	9.15 ,6.30 ,4.30
רון: המטרה אמריקה	9.00 ,6.45 ,4.00
קרן אור המשודש: ראסטי ג'יימס	9.15 ,7.30 ,4.30

נתניה

שרון: הנוקם	9.15 ,7.00

חולון

מגדל: השוטר מגנב פטור	9.30 ,7.15 ,4.30
מתנ"ס קרית שרת: אמדיאוס	9.30 ,7.15
א' כ' ג'	9.00 ,7.00 ,4.00
ארמון: נינג'ה כעל תשע הנשמות	9.30 ,7.15

בת־ים

עצמאות: הנינג'ה האמריקאי	9.30 ,7.30

הרצליה

היכל: הנינג'ה האמריקאי	9.30 ,7.15
מלון דניאל: בירושין נוסח הוליווד	
אפוקליפסה עכשיו	

באר־שבע

חן: תרגיל למרגל מתחיל	9.30 ,7.15

תיאטרון

תיאטרון ישראל

הערב, יום ד', 27.11

תיאטרון הבימה:
טירונות: 21.00 ,18.00
תפרדס: 20.30
אנשים קטנים — בבימרתף: 20.30

התיאטרון הקאמרי:
דבש חפרא — בכורה
כולם רוצים לחיות — בים

צוותא
לתרבות מתקדמת
הערב, יום ד' 27.11 בשעה 21.00
להקת „בושם"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשינויים שלוד
ההסתי לרפוא"ת שינוים בישראל
תל־אביב — בית: א'—ה' בין השעות 21.00—23.00, בליו: שבת וערבי חג בין השעות: 24.00—16.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' ברכוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמן 26, קומה ג', טל' 523546; פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שינויים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00, אחרי וצונת במוצאם טלפוני כלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המעגל) קומה א', טל' 03־285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־669911
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־538888
ער"ן באר־שבע — טל' 057־41811
ער"ן נתניה — טל' 053־35612

סילוק מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111 פתח תקוה, לוד, רמלה — טל' 922333 עפולה 06־221022.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
● שערי צדק — ילדים.
● הדסה ע"כ — פנימית, כירורגית, עיניים.
● הדסה ה"צ — נשים, אורטופדיה.
● ביקור חולים — א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יספור מידע טלפוני בימים א'—ה' 24.00—08.00, בימי ו': 15.00—08.00. טלפונים: 03־433300, 03־435500.

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3.

חולון
אהרון — הוסיין 52.

ירושלים
רוויטש — מאה שערים 83.

נתניה
קרניאל — מ. מסחרי ק. נורדאו.

פתח־תקוה
מרכז השרון — אהרון קציר 40.

רמת־גן
הרצל — הרצל 52.

תל־אביב
בני — דיזנגוף 174: קופ"ח מאוחדת — שפרינצק 15.

חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 1244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30.
בימי ו' וערבי חג: 7.30.

לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00.
מבני ברק 8:18

לחיפה: בימים א'—ה': 7.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה, בת־גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00.
לתל־אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.10, 14.35, 16.35, 18.58.
לירושלים 5.35.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר". 07.07 „בוקר טוב": באך: טוקטה ברה מג'ור, לצ'מבלו. שופן: פולונז במי במול מינור. 07.30 „שחרית מוסיקלית" (+ רשת א'): באך: קנטטת האיכרים. היידן: קונצ' בסול מג'ור, לפסנתר ותז'. שוברט: סונטינה ברה מג'ור, מס' 1. מנדלסון: סימפ' מס' 3 בלה מינור, אופ' 56 — „הסקוטית". 09.30 „קונצרט בוקר": באך: סוויטה מס' 5 לתזמורת. מוצרט: קונצ' מס' 1, בסול מג'ור, ק' 216, לכנור ותז'. ברהמס: חמישיה לקלרנית וכלי־קשת, אופ' 115, בסי מינור. מאהלר: סימפוניה מס' 5, בדו דיאז מינור. 11.57 „מגישים שיר". 12.05 „אמנים באולפן": רוחמה רנציגר (סופרן), מרק פרידמן (פסנתר): ס' הירדה: 7 שירי ר'בקה. ר' קופל: 2 שירים תנכיים, אופ' 59; נינה פליירו (צ'לו), אלן שטרנפלד (פסנתר) בטהובן: סונטה ברה מג'ור, מס' 2. 13.00 „קונצרט צהרים": מוצרט: סימפוניה מס' 33, בסי במול מג'ור, ק' 319. בטהובן: קונצ' ברה מג'ור, לכנור ותז'. ברהמס: חמישית כלי־קשת, בסול מג'ור. גריג: סוויטה לירית. 15.00 „מילון מוסיקלי". 15.05 „מוסיקה כאן ועכשיו": אמנון וולמן „מורה". כטי אוליבר: תהילים ל־12 צ'לות ו־4 קונטרבסים, ג'ורג' קראמב: „ליל ארבעת הירחים". 16.00 „קונצרט מנחה": וילה־לובוס: בכיאנס ברזיליאנס מס' 4. ראבל: קונצ' לפסנתר בסול. רחמנינוב: קונצ'רטו־סרנדה לנבל ותז'. שוסטקוביץ': סימפ' מס' 9. 18.30 „מאולמי הקונצרטים בעולם": דיליוס: „סחף ים" — לבריטון, מק' ותז'. דבוז'ק: סימפוניה מס' 8, בסול מג'ור. 20.05 „צלילי הזמן" — „וילהלם טל" — תכנית ראשונה. 20.57 „מגישים שיר". 21.00 „אספרה של יום רכיפו": מונטמצ'י: „אהבת שלושת המלכים". 22.55 „מילון מוסיקלי". 23.00 „צלילי לילה": שוברט: „מלוא האהבה". סמרטיני: קונצ' לחלילית דיסקנט, בפה מג'ור. רושה: קונצ' לפסנתר ותז'.

רשת א'

07.30 „שחרית מוסיקלית" והעברה מרשת „קול המוסיקה". 09.30 „מקשם" — מגזין בשידור חי. 10.30 „רדיו קלי". 11.10 השידור היומי לבתי"ס: „אלה תולדות" — והפעם: ההיסטוריה מקומית — „הארבה". מאת רעיה אדמוני ודויד גרוסמן. 11.30 „היבכלה ודעת לכל": „על תוונה והתפתחותו של התינוק". 12.05 „מהוי המורה". 14.06 „לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים: „מי ישר" — תכנית

הנבחרת במוראל גבוה ללונדון

ישראל ניצחה שוב את יוון 93:100

● כדורסל

מאת זאן כהן, כתב „על־המשמר" ביוון

נבחרת הכדורסל של ישראל עומדת לצאת הבוקר במוראל גבוה ללונדון לאחר שגברה גם אמש, בפעם השנייה תוך 24 שעות, על נבחרתה של יוון — 93:100. במחצית היה שוויון 42:42. 3000 צופים חזו בסיום ישראלי מצויין בעשר הדקות האחרונות.

פתיחת המשחק התאחרה בחצי שעה מאחר שהכדורסלן היווני קריסטודולו שבר את לוח הסל בשעת החימום. היה צורך להחליף את הלוח.

שלושה כדורסלנים ישראלים היו מצטיינים ומעלה. דורון ג'מצ'י ומיקי ברקוביץ צלפו כהלכה, וכל אחד מהם השיג שלושה סלים של 3 נקודות, ואילו לאוזן מרסר היה מצויין מתחת לסלים. הוא אמנם קלע רק 15 נקודות. אך קטף 13 כדורים חוזרים וביצע שתי חסימות נפלאות, שסחפו תשואות סוערות.

היוונים, עם כוכבם ניקוס גאליס, שקלע 44 נקודות, פתחו היטב והוליכו 10:16 בדקה ה־5 ו־19:26 בדקה ה־10. הישראלים הגבירו את התקפותיהם, והוליכו לראשונה — 26:27, ובדקה ה־15 — 32:30.

דורון ג'מצ'י

במחצית היתה התוצאה שקולה — 42:42.

גאליס סחף את יוון ליתרון גם בפתיחת המחצית השנייה — 57:60 בדקה ה־25. אולם ככל שהמשחק התקרב לסיומו גברו המחץ והיעילות של הישראלים, שיתרונם גדל — 71:24 בדקה ה־30; 80:90 בדקה ה־35 ו־93:100 בסיום.

מרסר קטף 13 מ־22 הריבאונדים של ישראל; את היתר קטפו: לאסוף 4; ויליס 3; ברקוביץ 1 ופרישמן 1.

מוטי ארואסטי, שנפצע ערב קודם־לכן בברכו, קיבל טיפול אינטנסיבי מהמעסה משה אורגד ויכול היה לשחק אמש.

● לישראל קלעו: ג'מצ'י 33; ברקוביץ 24; מרסר 15; ויליס 13; לאסוף 8; שפע 4 וארואסטי 2.

● ליוון קלעו: גאליס 44; יאנאקיס 13; פיליפו 10; קמבוריס 8; לינרדוס 7; פאטוואקיס 8; אנדרטסוס 2 וקריסטודולו 2.

שפטו היוונים ריגס ומגוס.

מירמוביץ, שווייצר, אלמוג ועמית — העדים האחרונים

חוועדת תגיש מסקנותיה ביום שני, בשבוע הבא

מאת ראובן חנניה

ועדת־החמישה שמינתה לבדוק את כשלון הנבחרת הלאומית בקדם גביע העולם, תשמע ביום שישי, ביום האחרון לדיוניה, את מאמן הנבחרת הלאומית, יוסף מירמוביץ, וכן את המאמן הוותיק דוד שווייצר, את מיכאל אלמוג, שפוטן בעבר כיו"ר ההתאחדות לכדורגל ואת העתונאי איתן עמית.

לאחר שמיעת העדים האחרונים תמשיך הוועדה בישיבה פנימית, ביום ראשון עד לגיבוש כל המסקנות שיובאו בפני מזכירות ההתאחדות לכדורגל, ביום שני, בשבוע הבא.

ביום שלישי זומנו חברי הוועדה לוועדת הספורט בכנסת כדי להגיש את הדו"ח. כן יגישו חברי הוועדה את המסקנות והדו"חות במלואם לשר החינוך והתרבות, יצחק נבון.

אתמול ישבו חברי הוועדה במשך כשעתיים וגיבשו דרכי פעולה לקראת הימים הקרובים. לישיבת אתמול לא זומנו עדים.

מירמוביץ יאמן נגד אנגליה

ועדת הספורט של הכנסת דנה אתמול במסע הכושל של נבחרת הכדורגל. בין אלה שהופיעו בפניה היו ראשי המשלחת, מנחם אריאב וצבי וייצנר וכן המאמן יוסף מירמוביץ.

הומלץ שהמאמן מירמוביץ יסיים את תפקידו במשחק החגיגי נגד אנגליה צעירה בחודש פברואר.

המובילות ניצחו בגליל־העליון

שתי המובילות בליגת הכדורגל בגליל־העליון זכו בנצחונות במחזור ה־6: נאות־מרדכי ניצחה את קרית־שמונה 3:8 ולהבות־הבשן גברה על ראש־פינה 2:3.

שאר התוצאות: מרגליות — קצרין 3:4; כפר־הנשיא — עין־זיוון 1:5; הגושרים — איילת־השחר 1:8; עמיר — דישון 2:2.

הטבלה (אחרי המחזור השישי)

1.	נאות־מרדכי	10—42	10
2.	להבות־הבשן	6—26	10
3.	כפר־הנשיא	13—22	9
4.	עמיר	12—19	8

רוזנבאום ניצח את פולאק במאבק הצמרת בליגה

● טניס שולחן

מאת יצחק ויסהוף

במשחק המרכזי בסיבוב השביעי בליגה הלאומית בטניס־שולחן סיימה האלופה, מכבי זכרון־יעקב, בתיקו 5:5 עם הטוענת לכתר, מכבי תל־אביב.

עדי רוזנבאום היה המצטיין בשורות זכרון־יעקב. הוא ניצח את דרור פולאק, ואת מיקי זיכל. זכרון יעקב ניצחה גם בזוגות. את הנצחונות למכבי ת"א צברו: חן פרץ, שניצח את ערן ניר ורפי שפטר.

במשחק הכלתי־מנוצחות במחוז הצפון ניצחה הפועל רמת־גן את הפועל לוד — 3:7. במשחק זה הפתיע צור הס מלוד שגבר על גיל ברכה מהפועל ר"ג 1:2. אמנון בך־שחר (רמת־גן) נוצח במפתיע ע"י יצחק אברמוביץ וגבי פנחסוב מלוד. את הנקודות להפועל ר"ג השיגו יוסי בוגן (2), גיל ברכה ובזוגות.

יותר התוצאות בדרום: הפועל חולון — הפועל אשדוד 0:10; מכבי החוכבים קרית־מלאכי — הפועל בני־שמעון/שער־הנגב 2:8, הפועל באר־שבע — מכבי רחובות 2:8.

במחוז הצפון היו התוצאות: הפועל חדרה — אליצור תל־אביב 3:7; אליצור נתניה — מכבי יוסף ת"א 3:7; מכבי הר־הכרמל — מכבי פ"ת 2:8.

כמרכזן נערכו השבוע משחקים רחויים: מכבי ת"א — מכבי פ"ת 1:9; הפועל חולון — מכבי רחובות 1:9. במשחק שהופסק בשבוע שעבר בין מכבי החוכבים והפועל אשדוד נקבעה תוצאה של 1:9 לזכות מכבי החוכבים.

משחק נוסף יתקיים מחר, וכו תארח הפועל חולון את הפועל באר־שבע.

הטבלה הדרומית

1.	הפועל רמת־גן	7	6־40	14
2.	הפועל לוד	7	16־34	12
3.	מכבי החוכבים	7	30־40	8
4.	הפועל חולון	6	20־40	8
5.	הפועל ב"ש	6	35־35	5
6.	הפ' בני־שמעון	7	42־18	3
7.	הפועל אשדוד	7	37־23	3
8.	מכבי רחובות	7	57־13	1

הטבלה הצפונית

1.	מכבי תל־אביב	7	18־54	13
2.	מכ' זכרון־יעקב	7	15־55	12
3.	הפועל חדרה	7	37־43	10
4.	מכ' הר־הכרמל	7	33־37	6
5.	אליצור נתניה	7	29־31	6
6.	אליצור ת"א	7	40־30	6
7.	מכבי יוסף	7	42־28	3
8.	מכבי פ"ת	7	61־9	0

סנסציה: לאחר שנתיים וחצי הפסד להמעפיל בקרית־אתא 3:2

הפועל בת־ים (1:3 נגד הפועל שריד) — בראש הטבלה

● כדורעף

הפתעה מרעישה היתה אמש, במחזור ה־7 בליגה הלאומית בכדורעף: הפועל המעפיל, האלופה ומחזיקת הגביע בשנתיים האחרונות, נוצחה — לאחר שנתיים וחצי של נצחונות! — בקרית־אתא על־ידי הפועל המקומית — 3:2.

המעפיל, ללא ארנון עמיר, כבר הוליכה 1:2 ו־0:8 במערכת הרביעית אולם אז חל מיפנה. קרית־אתא מתקה את פיגורה, וניצחה 12:15. המעפיל נשברה ונכנעה במערכה החמישית והמכרעת — 1:15.

במערכה הראשונה זכתה קרית־אתא בקלות — 3:15. המעפיל נכנסה לתלם וניצחה בשתי המערכות הבאות — 13.15 ו־12:15.

המפנה המפתיע היה במערכה הרביעית, בה הצליחה קרית־אתא, בשורותיה הצטיינו עופר שפאק וארז סאצ'ר, להטות את הכף ולנצח. אבישי קרפובסקי כלם להמעפיל. שיפוטם של רדו רוזנטל ונתנאל תרום, לעיני אולם מלא עד אפס מקום, היה טוב.

● קבוצת הפועל בת־ים עלתה לראשות הטבלה כשגברה באולמה על הפועל שריד — 1:3 (14:16, 15:13, 7:15, 5:15). שריד הפתיעה כשנטלה מערכה. דני גלילי, שהחל לשחק בבת־ים, הוחלף מייד בגלל פציעה. במערכה הרביעית נכנס לשחק אורי חבר. בבת־ים בלט אבי כחלון, ובשריד הצטיין במיוחד נסטור אפשטיין. שפטו: נסים יהב ומיקי ממרן.

● נצחון חלק קצרה קבוצת הפועל כפר־סבא, באולמה, על הפועל רמת־אביב — 0:3 (8:15, 11:15, 5:15). כפר־סבא גילתה עליונות ובשורותיה התעו: גיל פישל, חגי דותן ופנחס דקל. שפטו: פיני שמפלינר וסמי ממרן.

● בנצחון קל זכתה גם קבוצת אליצור ת"א, בפ"ת, על סוגרת הטבלה, הפועל שער־העמקים — 0:3 (1:15, 12:15, 3:15). הבולט באליצור היה אברהם לוין. משחק

חר־צדרי. בו שפטו נתי הר וגבי לוטן.

● קבוצת הפועל עין־שמר/ברקאי הפתיעה באילון את הפועל חניתה/ מטה־אשר במערכה הראשונה, בה ניצחה 8:15. במערכה השנייה התנהל מאבק שקול ודרמטי, בו גברו המארחים 17:19, ובהמשך כבר היתה הדרך לנצחון קצרה. מטה אשר ניצחה 8.15, 8.15 ובסיכום — 1:3. עין־שמר גילתה בשתי המערכות הראשונות שאפ־ תנות ומשחק קרקע טוב. בניצחונו של רונן פיכמן. בין שחקני הגליל־המערבי הצטיינו: יוחאי בורשטיין ואבי רוטביין. שפטו: עוזי בן־צבי ואבי זלצברג.

● כדורעפני הפועל עין־המפרץ/ כפר־מסריק השלימו את נצחונות כל קבוצות־הבית כשגברו בנעמן, במשחק חלש, על הפועל העוגן — 1:3 (8:15, 8:15, 15:2, 11:15). שפטו: אלכס בוקור ואמנון נשר.

הטבלה (אחרי שבעה מחזורים)

1.	הפועל בת־ים	3־21	14
2.	הפועל המעפיל	4־20	13
3.	הפועל קרית־אתא	6־19	13
4.	הפועל כפר־סבא	6־17	12
5.	הפועל מטה־אשר	10־18	12
6.	הפ. עין־המפרץ	11־16	12
7.	אליצור ת"א	12־13	11
8.	הפועל רמת־אביב	16־10	9
9.	הפועל שריד	17־8	9
10.	הפועל העוגן	21־3	7
11.	עין־שמר/ברקאי	21־1	7
12.	הפ. שער־העמקים	21־1	7

הערב־פתיחת הליגה לנבים

משחקי המחזור הראשון בליגה הלאומית והארצית בכדורסל לנבים לעונת 86—1985 יחלו הערב. בשתי הליגות משתתפות 22 קבוצות, המשתייכות לאילן, נכי צה"ל וארגון הנכים בישראל. במשחקי הליגה הלאומית הערב יתמודדו: בית־הלוחם ת"א—אילן פ"ת; אילן ש. יפו — אילן חיפה; אילן עפולה — אילן רמת־גן; אילן לוד — אילן ירושלים. מחר ייערך המשחק בין אילן ת"א וקבוצת ישראל.

„התקנון שולל את חרותו של הכדורגלן"

קבע שופט בית־המשפט בחיפה בפס"ד הצהרתי

התקנון ההתאחדות לכדורגל וחוזה העסקתו של השחקן בוללים בתוכם תנאי מקפח בלתי־סביר, שיש בו כדי להגביל את חופש העיסוק ושלילת חרותו של שחקן כדורגל — קבע השופט אליהו כהן, שנענה לסניגתו של הכדורגלן קוט סמיר משפרעם.

השופט הוציא פסק־דין הצהרתי המאפשר לשחקן להמשיך ולשחק בכל קבוצה שירצה.

השחקן קוט סמיר הועבר לפני שלוש עונות מקבוצת־האם שלו, מכבי שפרעם, לקבוצת הפועל בני־תמרה. בהסכם שהושג בזמנו בין שתי הקבוצות נקבע, שבתום שתי עונות ישוב השחקן לקבוצת־האם, מכבי שפרעם. אולם סמיר ביקש לשחרר מהחובה לשוב ולשחק בשורות קבוצה ג'.

באמצעות פרקליטו, עו"ד משה גולדבלט, פנה השחקן לבית־המשפט המחוזי בחיפה, וביקש פס"ד הצהרתי הקובע כי הוא יכול לשחק כדורגל בכל קבוצה שבה יבחר.

השופט ציין כי תנאי התקנון של ההתאחדות לכדורגל ניתנים לשינוי על־ידי הקבוצות החברות בהתאחדות לכדורגל, ויש בהם כדי לכפות על שחקן תנאים שהם בבחינת תנאים מקפחים.

אסתר טרנר תרמה למכון־וינגייט: מיליון דולאר!

מאת ישראל פז

מיליון דולאר — זה סכום־העתק שתרמה אסתר־טרנר־פומרנץ מריפה למכון־וינגייט. זוהי התרומה הגדולה ביותר שהעניקה ישראלית לספורט ולחינוך הגופני בארץ. סכום זהה תרמה גם לטכניון בחיפה.

רבים באו אתמול לטקס הסרת חלוט מבניין הטכון המדגוגי החדש והמשוכלל במכון־וינגייט, הנושא את שמם של אסתר וליאופולד טרנר במכון־וינגייט. היו ביניהם מראשי הספורט בארץ, ידידים ובני משפחה, וכן שגריר שוויץ בישראל, סימונה.

אסתר פומרנץ, מורה להתעמלות ומפקחת על החינוך הגופני במשרד החינוך במשך 42 שנה. נישאה לפני שנים רבות למהנדס־העולה משוויץ, ליאופולד טרנר. איש עסקים ידוע, שעוד בראשית דרכו של מכון־וינגייט התקשר למקום. היה יו"ר ועדת הכספים שלו והביא תורמים רבים מאנשי חוץ־לארץ. אתם היה בקשרים עסקיים.

לפני כשנתיים נפטר ליאופולד (פולדי) טרנר, שהיה גם קונסול כבוד של שוויץ בחיפה, והותיר רכוש רב במדינה זו. רעייתו אסתר, בת ה־78, מכרה אותו והעניקה את שתי תרומות־הענק למוסדות החינוך בישראל.

בטקס הנרגש והרב־רושם בירכו את התורמת יריב אורן, מנהל רשות הספורט; שגריר שוויץ בישראל, ואהרון הלוי, מנהל מכון־וינגייט. אסתר טרנר תודתה ובדבריה הקצרים ציינה כי „זו תרומה לחינוכו של הנוער הישראלי". ברוך בג, המנהל הראשון של מכון־וינגייט, העלה זכרונות על פגישותיו הראשונות עם הזוג טרנר.

בסכום הכסף החדש ייבנה במכון־וינגייט אולם חדש. רב־תכליתי.

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, שיגר מכתב ברכה ותודה לתורמת.

קרני קבע זמן שיא במיני־מרתון

● אתלטיקה

יאיר קרני מהפועל עמק־חפר ניצח אתמול במירוץ המיני־מרתון מהגלבוע לגן־השלושה (הסחנה), מרחק של 21 ק"מ ו־100 מטר. קרני קבע במירוץ זה את הזמן הטוב ביותר שנקבע אי־פעם ע"י רץ ישראלי — 1:03.36 שעה.

שני הגיע דב קרמר מאגודת אילות — 1:40.20 שעה, לפני שלמה אוולאי, גם הוא מעמק־חפר — 1:08.37 שעה.

במירוץ לנשים, באותו מסלול, ניצחה רווה סיידון מהפועל החורשים — עמק־חפר, בזמן של 1:33.17 שעה, לפני עמל עבדאלאל מהפועל סולם־צור — 1:37.82 שעה.

מירוץ זה שימש מבחן אחרון לרצי ישראל למרתון הבין־לאומי של הכנרת, שיהיה ב־17 בדצמבר.

בין הנוער הגיע ראשון עדי חלילי מהפועל מגידו — 1:13.23 שעה, לפני אילן בנישתי מסולם־צור — 1:14.04.

שאר המנצחים: ותיקים מעל 40 — יורם קטעי (אילות), 1:11.45, לפני רפי וישניצר (אילות) 1:14.40; ותיקים מעל גיל 45 — אלי רון (הפועל עין־גדי) 1:17.28; ותיקים מעל גיל 50 — יצחק עחיר מקיבוץ עינת 1:29.60 שעה.

170 רצים התמודדו במזג אויר גשום.

משתתפות במהוא־שדה ניספו בתאונת מטוס

מטוס שבו היו רצות קבוצת הנשים של מכללת טולוס, ש־ חזרו מתחרויות מירוצי־שדה במילווקי. התרסק 48 ק"מ צפונית לדה־מוינס. כל שבעת הנוסעים נספו.

במטוס היו ארבע רצות, מג־ אמן ומאמן ונטייס.

רוזן יתן הערב תשובה

● כדורגל

מאמנה של מכבי נתניה, צבי רוזן, שהתפטר מתפקידו יתן הערב את תשובתו הסופית אם הוא חוזר בו.

אמש נפגשו ראשי האגודה הנתניית עם המאמן, שחזר מאילת, בביתו, ליבנו את הבעיות ודיברו על ליבו.

בנתניה הובעה אמש התקווה שתשובתו של רוזן תהיה חיובית וביום חמישי יעביר את האימון.

הכח ר"ג — העתודה 0:2

במשחק כדורגל שנערך אתמול ברמת־גן ניצחה קבוצת הכח רמת־גן את נבחרת העתודה — 0:2. את השערים להכח הבקיעו: משה יחיאל ואפרים יעיש.

מכבי שעריים — נבחרת הנוער 2:5

נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל, המתכוננת לטורניר החורף הבין־לאומי, שייערך בסוף חשנה בארץ, נוצחה אתמול ברחובות ע"י קבוצות הליגה הלאומית, מכבי שעריים — 2:5, לאחר 1:1 במחצית.

למכבי שעריים הבקיעו: בן־שיטרית (2), זיתון, גר ובומברג. לנוער: טל בראל ואילן שוייג.

● כדוריד

קרב־צמרת: הפועל ראשל"צ — הפועל רמת־גן

מאת יוסי חכם

מוקד משחקי המחזור ה־8 בליגה הלאומית בכדוריד יהיה גם הערב בראשון־לציון, כאשר קבוצת הפועל המקומית תארח את הפועל רמת־גן.

משחקי הערב, שיחלו בשעה 8:30:

● מכבי נתניה — מכבי פתח־תקוה (האולם ע"ש הי"א במכון־וינגייט; ישפטו: שרה וזילברצווייג).

● מכבי רחובות — הפועל נוף־ים (היכל־הספורט העירוני ברחובות; ישפטו: סלם ומאיה).

● הפועל ראשון־לציון — הפועל רמת־גן (אולם מכבי ראשל"צ; ישפטו: זינגר ובוקר).

● מכבי ארזים רמת־גן — מכבי ראשון־לציון (אולם האוניברסיטה ברמת־אביב; ישפטו: יעקובוביץ וגוטליב).

● מכבי קרית־טבעון — אליצור הרצליה (אולם גושן בקרית־ מוצקין, ישפטו: פרקס וגורודין).

● הפועל פתח־תקוה — הפועל רחובות (האולם העירוני ביהוד; ישפטו: גרוס ודבירין).

גשם שטף את הטניס במלבורן

סערת גשם שהשתוללה ללא הפסק במשך שלוש שעות, ביטלה את כל משחקי אליפות אוסטרליה בטניס במלבורן, שנועדו להיערך אתמול.

אחרי דחיות נבחרו אתמול חיו"ר והמוסדות

שלף: אשתדל להפעיל ביעילות ההתאחדות לספורט

מאת יצחק ויסהוף

לאחר דחיות של חודשיים נבחר אתמול עמי שלף, לשעבר שחקן נבחרת ישראל בכדורסל, וכיום ראש אגף הספורט במרכז הפועל, לתפקיד יו"ר ההתאחדות לספורט, במקומו של עו"ד מיכאל אלמנדי, שסיים את תפקידו.

העיכוב בבחירתו של שלף נבע מדרישה שהעלו אנשי מכבי ואליצור למרכז הפועל לבחור לתפקיד אישיות ציבורית ללא עובר מרכז הפועל. תביעה זו נדחתה.

אתמול גם נבחרה נשיאות חדשה להתאחדות לספורט המונה 11 חברים, וכן הנהלה בת 28 חברים. בהנהלה הורכבה מ־16 חברי הפועל, 8 ממכבי, 3 מאליצור ואחד ממועדון כמפות־הזהב. לאחר בחירת ההנהלה נבחרה המזכירות הכוללת את עמי שלף (יו"ר), אריה גרוסמן (גזבר), שמעון שטוסר, גלעד ויינגרטן, דוד בר־דב, מנחם מרישלר, יצחק מור (הפועל) יצחק המאירי (יו"ר ועדת כספים), משה רש, גד נדיל (מכבי) וזאב ברוורמן מאליצור, יו"ר ועדת התקנון.

יצחק המאירי נבחר כמ"מ היו"ר; זאב ברוורמן ונציג הפועל כסגנים.

לאחר בחירתו אמר היו"ר החדש, עמי שלף: „אני מודה לכולם על האמון שנתנו בי. אני מבטיח לנהוג בהגינות, להפעיל את ההתאחדות ביעילות, ומקווה לא לאכזב את אלו שבחרו בי".

לאחר בחירות הוועדות השונות הציע היו"ר החדש, עמי שלף, להקים ועדה מייעצת שתבחן את הצעות מכבי ואליצור לאיש מטסר ועדות חדשות (שחייה, התעמלות, ג'ודו וטניס־שולחן).

הוועדה המייעצת תכלול שלושה חברים: עמי שלף ואריה גרוסמן (הפועל) וברוך פליקר (מכבי). במרכן נבחרה ועדת ביקורת, וכן בית־דין עליון.

נוטים לפרק הפועל רמת־גן

הנהלת קבוצת הכדורסל של הפועל רמת־גן דנה אמש עם חברי מזכירות מועצת פועלי רמת־גן על עתיד הקבוצה.

הוויכוח טרם סוכם. אולם רוב הדוברים צידדו בפירוק.

● במשחק־אימון אמש בכדורסל גברה קבוצת הפועל ת"א על הפועל הגליל־העליון — 85:91.

מובארק שולל מלחמה עם לוב בגלל המטוס

לדבריו: אחד ממנהיגי החוטפים נמצא בטריפולי ● ארה"ב שיגרה לסיציליה מטוסי־קרב כדי למנוע הכשלת הפעולה המצרית

קהיר. — הנשיא חוסני מובארק אמר אמש, כי חוטפי המטוס המצרי, שלדבריו היו פלשתינים, פעלו בהנהגתו של אדם הנמצא עתה בלוב, אך הוא שלל מלחמה עם מדינה זו בעקבות הפרשה.

הוא אמר, כי אחד ממנהיגי החוטפים נמצא בטריפולי, ואף מסר את מספר חדרו במלון — 401 ב„גראנד הוטל". אך הוא סירב לנקוב בשם האיש או לגלות אם מצרים בידרה סופית שאכן לוב עמדה מאחורי חטיפת המטוס המצרי למאלטה.

כאשר כתבת רויטר בקהיר טילפנה לחדר 401 ב„גראנד הוטל" בטריפולי, לא היתה תשובה.

לאחר ששוחח עם שר ההגנה המצרי המרשאל אבו־גזאלה, אמר מובארק, כי רק 6 אנשי קומנדו השתתפו בפעולה בנמל־התעופה שבמאלטה. אחד מהם נפגע ברגליו על־ידי רימון ורגליו נקטעו.

ירו 7 כדורים

עוד אמר, כי אנשי הקומנדו ירו רק 7 כדורים, ששלושה מהם פגעו בחוטף, ואשר חוסל לאחר מכן על־ידי קברניט המטוס, האני גאלאל, באמצעות גרזן.

חוטף המטוס שנפצע קשה בעת ההסתערות על המטוס המצרי במאלטה, היה מפקד הקומנדו ומצב בריאותו משביע־רצון.

האיש, שהחזיק בדרכון טוניסי וטוען כי שמו עומאר מרזוקי, בן 20, זוהה על־ידי קברניט המטוס.

ארה"ב מאחורי הקלעים

ארה"ב שיגרה לסיציליה מטוסי־קרב, כדי למנוע הכשלת מצרים מלפעול נגד חוטפי המטוס במאלטה — אמרו אמש בוושינגטון מקורות מוסמכים.

הם מסרו, כי מטוסי אף־18 ומטוסי־מכ"ם „הוקאיי", שהיו על סיפון נושאת המטוסים „קוראל סי" בים התיכון, טסו לבסיס האווירי סיגונלה שבסיציליה, ועמדו הכן לפעול נגד כל נסיון מצד לוב או מדינה אחרת למנוע בעד אנשי הקומנדו המצריים לטוס למאלטה. (ע"ר, ע"צ)

תרנגול הודו „בכיר" מוגש לנשיא ריגן כשי מחקלאים במינסוטה — לרגל חג ההודיה, בו נאכל ההודי באופן מסורתי בסעודת החג. (צילום אי.פי)

טלקס

● כווית מסרבת לשחרר מחבלים תמורת בני־הערובה האמריקנים

כווית. – כווית תתנגד לכל עיסקה לשחרור 17 מחבלים ערביים שאותם כלאה בעקבות שורה של פיצוצים ב־1983 תמורת שיחרורם של בני־ערובה אמריקנים המוחזקים בלבנון.

פקידים בכווית אמרו: „אנו מסרבים לקשור שני נושאים אלה".

טרי וייט, עוזר של הארכיבישוף מקנטרבורי המנסה להביא לשחרורם של ארבעת בני הערובה, אמר בניו־יורק, כי צעדו הבא יהיה ניהול שיחות עם שלטונות כווית. (ע"ר)

● שחקנית קולנוע מצריה נידונה למאסר על שימוש בקוקאין

קהיר. – בית־משפט פלילי מצרי גזר אתמול חמש שנות מאסר על שחקנית הקולנוע מאגדה אל־חאטיב וקנס אותה ב־2,000 לירות מצריות (2,400 דולר), לאחר שהורשעה בהתמכרות לקוקאין.

הפרשה זכתה לסיקור נרחב בעיתונות המצרית ומדינות ערביות אחרות. לאור המערכה שמנהלת עתה ממשלת קהיר נגד הסמים הקשים. (ע"ר)

● אשתו של סחארוב בדרך למערב

מוסקווה. – ילנה בונר, אשתו של חתן פרס־נובל לשלום, אנדריי סחארוב, באה אתמול למוסקווה ממקום גלותה בעיר גורקי, בדרכה למערב לקבלת טיפול רפואי.

שוטר בגדים שניצב ליד דירת הזוג סחארוב במוסקווה, אמר לכתבים מערביים כי היא נמצאת בפנים. אך לא איפשר להם להכנס לבנין.

בשבוע שעבר נמסר, כי בונר הורשתה לנסוע לאיטליה לטיפול רפואי בעיניה, בתנאי שלא תדבר עם עתונאים מערביים. (ע"ר)

● מסע למען תיירות בריטית לישראל

לונדון. – שר התיירות אברהם שריר בא ללונדון, כדי לאשר את תוכנית הפירסום של לשכת התיירות הישראלית לקראת עונת התיירות 86'.

תקציב מיוחד בן 550 אלף דולר, נועד להגביר את המודעות לישראל כאתר נופש ותיירות בקרב שכבות הציבור המשכילות והמבוססות.

סקרים שנעשו על־ידי משרד פרסום, גם למען אל־על, הראו שקיימות בורות רבה בקשר לישראל. רבים מן הנשאלים לא קשרו את ישראל לאפשרות של תיור.

מאיר בלייך, בריטניה

● נעצר „מאפיוזו" מבוקש

פאלרמו. – ברנארדו ברוסקה, החשוד כחבר בצמרת „משפחות המאפיה", נעצר בקירבת פאלרמו שבסיציליה. לאחר שחיפשו אחריו שנים.

ברוסקה, 56 נתגלה על־ידי המשטרה בבית כפרי, בקירבת הכפר סאן־גוזפה יאטו. הוא נכנע ללא התנגדות.

ברוסקה, אחד הגנגסטרים המבוקשים ביותר של המאפיה. מואשם כי השתתף בספטמבר 1982 ברציחתו של גנראל הקאראביניירי קארלו אלברטו דאלה קייסה. מושל פאלרמו, יחד עם אשתו ושומר ראש.

הוא גם היה מעורב במספר רציחות אחרות של אישים שנלחמו נגד הפשע המאורגן.

ברוסקה יהיה אחד הנאשמים הראשיים במשפט של 477 „מאפיוזי" האמור להיפתח בפברואר בפאלרמו. (ע"צ)

● יהודי יוון תובעים להסגיר פושע נאצי מסוריה

אתונה. – המועצה המרכזית של יהודי יוון תובעת מממשלת יוון כי תפנה לסוריה להסגיר ליוון את הפושע הנאצי אלויז ברונר, שהיה אחראי לקיפוחם של יותר מ־50,000 יהודי סלוניקי במלחמת העולם השניה. (ע"צ־ע"ר)

סוחר יהודי נרצח בתונים — כנקמה

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — סוחר יהודי נרצח בתונים, כפי הנראה על רקע פוליטי על־ידי קיצונים שוחרי נקמה. גופתו של חיים אדה נתגלתה בדירתו ברובע היהודי ברחוב הפלשתינים.

מאז התקפת חיל־האוויר על מטה אש"ף, היו יהודים ברחוב זה קרבנות לתקיפות ורגימות אבנים בידי תלמידים.

מעריכים, כי אדה נרצח ביום שישי. אשתו השוהה בפאריס החלה לדאוג כאשר לא שמעה ממנו מאומה. היא הזעיקה שכנים אשר מצאו את גופתו ועליה סימני אלימות.

השלטונות התוניסים הודיעו כי פתחו בחקירה, אך איש אינו טומן על חקירה זו. אין ספק כי המסקנה תהיה שהיה זה רצח על רקע פלילי.

הרצח המיסתורי חידש את הפניקה בקהילה היהודית, שאינה חשה עוד ביטחון. מצפים לנהירה המונית לצרפת.

בריטניה העניקה מקלט לחוטפי מטוס טנזני

מאת מאיר בלייך, כתב „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — ממשלת בריטניה, שזה עתה ברכה את מצרים על שיגור אנשי הקומנדו לחלץ את חוטפי המטוס במאלטה, נתונה במבוכה. שני חוטפי מטוס מטנזניה זכו לקבל מקלט בתחומה.

חברי פרלמנט מן המפלגה השמרנית השלטת, תבעו אתמול ממשרד־הפנים להתכחש להבטחה שניתנה לחוטפים, כאשר מסרו נשקם בפברואר 82', לידי כוחות הביטחון הבריטיים.

חמישה טנזנים חטפו את מטוס חברת התעופה הלאומית של ארצם והנחיתוהו בשדה התעופה בסטנסטד. משא־ומתן שהתנהל בתיווכו של חבר פרלמנט, העלה עסקה לפיה הם יועמדו לדין אולם לא יוסגרו לארצם, שם הסתכסכה משפחתם (עליה נמנה שר החוץ המודח) עם הנשיא ניירירה.

הפרשה נסתיימה ללא שפיכות דמים והחמישה נשלחו לאחר המשפט לכלא. אחד נידון ל־8 שנים, חברו ל־6.

חוטף נוסף ל־4 ושני האחרים ל־3 שנות מאסר. שניים אלה סיימו לרצות מאסרם ושוחררו בימים אלה.

משרד הפנים סירב להיענות לבקשתם להעניק להם מקלט מדיני, אולם נאות להתיר להם לשהות בבריטניה 12 חודשים, תוך שהם זכאים להנות מביטוח אבטלה ומשאר תגמולי רווחה.

ריגן אישר דחיית מכירת נשק לירדן

וושינגטון. — הנשיא ריגן חתם אתמול על חוק הדוחה עד ל־1 במארס 1986, מכירת נשק חדיש בשווי של 1.9 מיליארד דולר לירדן — אלא אם כן היא תפתח לפני מועד זה במו"מ ישיר עם ישראל.

בהודעה שפורסמה על־ידי הבית הלבן, נכנע ריגן לרצון הקונגרס ומתחייב להמשיך עד מארס במאמצים למען מו"מ ישיר ומהיר בין ירדן וישראל.

ריגן חזר והדגיש מחדש את החלטתו לספק לרבת עמון את הנשק הכולל בין השאר 40 מטוסי קרב אף־16 או אף־20, טילי נ"מ, נגד־טנקים וציוד צבאי אחר.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

[illegible]

בפני: [illegible] ראש העירייה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

מועצת אש"ף ננעלה ללא הכרה ב־242

פגישת חוסיין־אסד — בדצמבר

בגדאד. — אש"ף קרא אמש לפתרון בינלאומי לבעיית המזה"ת, אשר יעניק לפלשתינים את הזכות להגדרה עצמית.

דובר אש"ף, נאביל עמר, אמר לכתב רויטר: „נחושה החלטתנו להשיג נוסחה בין־לאומית, שתכלול ערבויות במקביל להחלטת מועצת הביטחון 242, אשר יכללו במפורש את זכות העם הפלשתיני להגדרה עצמית".

בתום שישה ימי דיונים של מנהיגים בכירים של אש"ף, שנסתיימו ביום שני בלילה בבגדאד, אמר עמר, כי אש"ף „איננו רואה בהחלטת 242 או 338 נושא בלתי־תלוי. הבעיה איננה אם לקבל או לדחות החלטות אלה".

מקורות מקורבים לשיחות אמרו, כי מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, הורה להטיל איפול על השיחות, בעקבות ידיעות על חילוקי־דעות לגבי החלטות האו"ם.

דובר אש"ף אמר, כי הערבויות המקבילות שאותן מבקש אש"ף, „חייבות להינתן על־ידי מועצת הביטחון, או במשותף על־ידי ארה"ב ובריה"מ".

הודעה שפורסמה בתום הדיונים בבגדאד לא הזכירה את החלטות האו"ם. אך ציינה כי אש"ף דוחה כל נסיון בין־לאומי להוציאו מכלל פעילות בינלאומית כלשהי הקשורה בבעיית המזה"ת, יהיו הסיבות או הנימוקים אשר יהיו.

ההודעה חזרה והכריזה על תמיכת אש"ף בתוכנית השלום שאותה גיבשו ערפאת והמלך חוסיין בפברואר, והקוראת להסדר מזרח־תיכוני באמצעות קונפדרציה ירדנית־פלשתינית, עליה יוסכם בוועידה בינלאומית.

ההודעה גם תמכה בהצהרה שהשמיע ערפאת ב־7 בנובמבר בקהיר, בה קרא לשים קץ לכל פעולות הגרילה מחוץ לשטחים הכבושים.

פגישת חוסיין־אסד בדצמבר

שר החוץ הירדני טאהר מצרי, הודיע בכווית כי המלך חוסיין והנשיא אסד ייפגשו לפני סוף החודש הבא.

„אלראי אלעאם" שמסר את דברי מצרי, לא דיווח על מקום המיפגש בין שני המנהיגים.

מצרי הכחיש, כי השיפור ביחסי ירדן עם סוריה הינו על חשבון ההסכם הירדני־פלשתיני.

הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרים ואשר אמרה. הגישו בקשה לועדה זאת בתכנית מס' 19269 לבנות בנין בן 1 קומה מעל קומה קיימת ברח' מוהליבר־יהודה הנשיא. גוש 6124 חלקה 200 באזור מגורים ב' בהקלות הבאות:

(א) 5% אחוזים בנין בנית מעלית, מעל (א) 35% המותרים בקומה.

וזה שלא בהתאם לתכנית בנין ערים ב/105 החלה במקום.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעירית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

ד"ר מ. אירנשטיין, יו"ר הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן: הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש 6180 חלקה 165, רח' ארנון מס' 27 — והינו: הקלה 6% משטח החלקה ר"ס 10% במרווחים צדדיים.

על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית, ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אריה עמית — ראש העיר, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

בריה"מ מעלימה נכים במוסדות סגורים

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — „אין נכים בברית־המועצות", טוענים השלטונות הסובייטיים. „המהפכה הסוציאליסטית מבטיחה נפש בריאה בגוף בריא" — כך אמרו לסופר נכה צרפתי, פאטריק סגל, במהלך ביקור במוסקבה.

אך הוא גילה בפאריס, במפגש פרופסורים לרפואה למען מסורבי־עליה, כי השלטונות הסובייטיים מעלימים את הנכים במחנות ובמוסדות סגורים.

במפגש השתתף גם כוכב הקולנוע איב מונטאן. הוא קרא מכתב ששיגר משרד הבריאות במוסקבה לרעיית מסורב עליה זאבי זונשיין. בו הודיעה, כי „נמצא שבריאותו הנפשית לקויה, מאחר שביקש כמה פעמים אשרת־יציאה לישראל".

הרופאים המשתתפים התריעו על אפליית הרופאים היהודים בברית המועצות. הפקולטות לרפואה נעולות בפני יהודים, תוך כמה שנים, לא יהיו עוד רופאים יהודיים. דובר על סכנת לתינוקות הנפשיות של ילדי המסורבים, העומדים בלחצים [illegible] כאוהבי החברה.

הם מחו נגד הנחת השלטונות הסובייטיים, לפיה כל מי שחורג מהנורמות החברתיות הוא משוגע.

סגל הצליח לצלם סרט על מצוקת חלקם של הנכים הסובייטיים. מסתבר, כי הנכים [illegible] במוסדות, בעוד [illegible] המלחמה הם גיבורים, חלק מאושפזים במוסדות פסיכיאטריים. אחרים בעבודות [illegible], הרחוב נקי מנכים.

פרסום פנטון תקשורת בע"מ

הודעה על קיום אסיפת נושים ראשונה

ניתנת בזה הודעה כי באסיפה כללית שלא מן המנין של החברה שנתכנסה כהלכה ביום 14.11.85 נתקבלה החלטה לפרק את החברה מרצון.

בהתאם לסעיף 323 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג-1983 נמסרת בזה הודעה על אסיפת נושים ראשונה שתתקיים ביום חמישי 12.12 בשעה 11.00 במשרדי פנטון תקשורת, ת"א, תושיה 18, פינת רבניצקי, קומה ג'.

הוצאו הנחיות למתן תמיכות ממשלתיות למוסדות ציבור

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

היועץ המשפטי לממשלה הוציא אתמול הנחייה בדבר מבחנים (קריטריונים) למתן תמיכות על־ידי הממשלה למוסדות ציבור. ההנחיות נועדו למנוע בזבוז כספי המדינה שעלול להוביל להשחתת מידות.

היועץ המשפטי, פרופ' זמיר, מציין, כי בתקציב המדינה מוקצים סכומים גדולים לתמיכה במוסדות ציבור הפועלים בתחומי החינוך, התרבות, הדת, הרווחה ועוד. מבחינה משפטית יש לחלק תמיכות אלה על יסוד עקרון השוויון ועל פי שיקולים ענייניים. לצורך זה יש לקבוע בכל משרד ממשלתי המחלק תמיכות למוסדות ציבור מבחנים לפי העניין. מבחנים כאלה דרושים כדי לקיים מינהל תקין, לקדם את החסכון והיעילות ולמנוע פגיעה בטוהר המידות.

פרופ' זמיר דורש כי קריטריונים אלה יפורסמו ברבים. בדרך זו הוא מבקש למנוע מתן תמיכות למוסד אחד ע"י שני משרדים ממשלתיים. לדוגמה: משרד הדתות ומשרד החינוך — שניהם תומכים באותו מוסד דתי חינוכי.

זמיר התערב בפירוק „דנות" — מבקש לבצעו בפיקוח ביהמ"ש

מאת יעקב שליש, כתב עת"ם

היועץ המשפטי לממשלה התערב בהליכי הפירוק של חברת „דנות", מאחר שהוא רואה בכך עניין ציבורי חשוב, וביקש להפוך את הפירוק מרצון של החברה לפירוק בפיקוח בית־המשפט.

דבר זה התברר בעת דיון שנערך אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, בו נתבקש בית המשפט למנות מפרק ו/או מפרקים נוספים לחברה, אשר הודיעה לפני מספר שבועות על פירוקה מרצון.

נשיאת בית־המשפט, השופטת חנה אבנור, זימנה את הצדדים לאתמול בבוקר, ובהחלטתה המשתרעת על עמודים רבים והמנתחת את הסוגייה מכל צדדיה, החליטה לאפשר מינוי מפרק או מפרקים נוספים לצד אלו שמונו בעת ההחלטה על פירוק מרצון.

אלא שבטרם הקריאה את ההחלטה הופיעה באולם פרקליטת מחוז ת"א עו"ד נעמי שטרן והודיעה, כי היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, החליט על התערבות הפרקליטות בהליך זה. „שוכנעתי כי עניין ציבורי חשוב כרוך בהליך זה" — כתב היועץ המשפטי והודיע, כי הוא מסמיך את פרקליטות המחוז ליטול חלק בדיונים.

עו"ד נעמי שטרן הודיעה, כי היא תגיש תוך מספר ימים בקשה להפוך את הפירוק מרצון של חב' „דנות" לפירוק בפיקוח בית־המשפט וכן תבקש מינוי מפרק נוסף.

„אין ספק שהפירוק מרצון חייב להיפסק" — אמרה הפרקליטה — „ובשלב זה הגיע היועץ המשפטי למסקנה, כי מוטב להפכו לפירוק בפיקוח בית־המשפט". כן אמרה, שבשלב זה מספיק פיקוח של בית־המשפט על הפירוק, ולא פירוק ע"י בית־המשפט.

„אנו נבקש מינוי מפרק נייטרלי, שידאג לטוב הציבור" — הצהירה פרקליטות המחוז — „יש פה בעייה של בנק (הבי"ל הראשון — י.ש.) שעלול להינזק וכן אלפי בעלי מניות". היא הבהירה, שפירוק ע"י בית־המשפט יהיה מסובך במקרה זה ויקח עוד זמן רב.

נשיאת בית־המשפט החליטה לדחות את המשך הדיון ל־16.12.85, ועד אז יגישו הנוגעים בדבר את בקשותיהם באשר לאופי הפירוק ומינוי המפרקים.

עובדי המספנות מנעו יציאת אונייה בשל הסחבת בעניינם

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" בחיפה

עובדי מספנות ישראל מנעו אתמול את יציאתה של האוניה „סיגל" מתחום מעגן המספנה, במחאה על שממשלת ישראל טרם דנה בעתידה של המספנה.

אתמול בבוקר סירבו העובדים להוריד את האונייה שעברה שיפוצים ממבדוק המספנה, אולם לאחר שעות אחרות הסכימו העובדים לאפשר את הורדתה של האונייה מהמבדוק אך הודיעו, כי לא יאפשרו את יציאתה של האונייה מהמספנות.

העובדים ציינו, כי הסכימו להוריד את האונייה מהמבדוק לאחר פנייה ברוח זו מהנהלת המפעל, אשר אירחה אתמול שתי משלחות מחו"ל — אחת מהן של אנשי הצי השישי.

אמש הודיעו עובדי המספנות, כי בכוונתם להפגין הבוקר מול משרד ראש הממשלה בירושלים בדרישה לקיים דיון בעתיד המפעל. אתמול נועדו חברי ועד העובדים והפועלים עם מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, וביקשו ממנו לפנות לראש הממשלה שמעון פרס בבקשה כי יזמן לשיחה את נציגי העובדים. העובדים העבירו מכתב ברוח זו ללישכת ראש הממשלה.

כתבנו מציין, כי הממשלה אמורה היתה לדון בנושא המספנות ביום ראשון האחרון, אולם הדיון נדחה לישיבת הממשלה המיוחדת שתתקיים היום.

הוצא צו ע"ת בעניין תשלום חובות המפלגות לעיריית חיפה

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" בחיפה

בית־המשפט הגבוה לצדק הוציא אתמול צו על תנאי המורה לראש עיריית חיפה, אריה גוראל, שר־הפנים, הרב יצחק פרץ וארבע מפלגות לחן נכסים בחיפה, לבוא ולנמק מדוע לא ישלמו מפלגות אלה את חובותיהן לעיריית חיפה.

בהרכב של שלושה שופטים קיבל בג"ץ את עתירתה של חברת מועצת עיריית חיפה, פרופ' יהודית נאות, שביקשה להוציא צו על תנאי נגד גוראל, שיבוא וינמק מדוע לא ינקוט בכל הצעדים העומדים לרשותו ויגבה מארבע מפלגות — העבודה, ליברלים, החזית הדתית ורק"ח — את חובותיהן לקופת העירייה, המסתכמים ב־140 מיליון שקל.

תושבי דניה ביטלו עתירתם. בדיון נוסף שהתקיים אתמול בבג"ץ בפני אותו הרכב, הסיר ועד שכונת „דניה" בחיפה את עתירתו, בה ביקש מבג"ץ כי יורה לעיריית חיפה לבוא ולנמק מדוע לא יבטל את צו המיסים לשכונה לשנת 85/6.

בעתירתו טען הוועד, כי סיווג השכונה כאיזור א' לצורכי מיסוי אינו תואם את הקריטריונים אותם הוציאה העירייה. לטענתם לא מקבלת השכונה את מלוא השירותים המתחייבים באיזור א'.

עיריית חיפה השיבה במהלך הדיון, כי לאחרונה הוקמה ועדה חדשה שמתפקידה לקבוע את סיווג השכונות השונות בעיר.

על־פי הצעתו של שופט בית־המשפט העליון, אהרון ברק, הסיר הוועד את עתירתו ואילו עיריית חיפה הסכימה מצידה לאפשר לוועד תושבי השכונה להגיש בכתב את טיעוניהם לגבי סיווג שכונתם לוועדה החדשה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 26.11.85

	היחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקאי	1	1447.19	1512.31	1471.32	1489.67	1482.1
לירה שטרלינג	1	2104.11	2204.09	2141.80	2168.52	2158.4
מרק גרמני	1	562.64	589.38	572.72	579.86	575.91
פרנק צרפתי	1	182.08	193.18	187.71	190.05	188.98
גילדן הולנדי	1	499.80	523.55	508.75	515.10	511.77
פרנק שווייצרי	1	686.50	719.12	698.79	707.51	702.98
כתר שבדי	1	186.87	195.75	190.21	192.58	191.30
כתר נורווגי	1	187.40	196.31	190.75	193.13	191.94
כתר דני	1	155.36	162.74	158.14	160.11	159.28
מרק פיני	1	261.52	273.95	266.20	269.52	268.13
דולר קנדי	1	1048.59	1098.41	1067.37	1080.69	1075.1
דולר אוסטרלי	1	1000.20	1053.80	1015.43	1028.10	1022.2
ראנד דרום אפריקאי	1	494.99	569.50	562.48	569.50	561.72
פרנק בלגי	10	274.47	291.58	283.27	286.80	284.75
שילינג אוסטרי	10	799.35	837.33	813.67	823.82	819.52
לירה איטלקית	1,000	830.94	883.46	847.90	858.47	852.32
ין יפני	1,000	717.51	751.60	730.36	739.47	734.44

טלקס

● מפ"ם מחזקת ידי תבורי

סניף מפ"ם בפתח־תקווה, מחזק את ידי ראש העיר, דב תבורי, שלימד ב„שבתרבות" האחרונה את „כך" פרק בהלכות דמוקרטיה.

„אנשים אלה, שולחיו של חמת־פרע, שואבים את השראתם מבית מדרשו של הפאשיזם הבינלאומי ומטיפים לגזענות ולאיבה בין שני העמים במדינת ישראל", אומר סניף מפ"ם וקורא למוסדות הציבוריים המוסמכים לדכא בכל מחיר כל פרובוקציה גזענית בעודה באיבה ולהגן על הדמוקרטיה במדינת ישראל.

„אנו עומדים מאחורי ראש העיר בהגנתו של הדמוקרטיה מפני המתנכלים לה", אמר מזכיר הסניף, מנחם רצון.

זכריה חוורדי

● מנכ"ל חטיבת האלקטרוניקה ב„כור" מסיים תפקידו

מריון מלצר, מנכ"ל חטיבת האלקטרוניקה בקונצרן „כור", מסיים תפקידו לפי בקשתו האישית, על כך הודיע אתמול הקונצרן.

מנכ"ל „כור", ישעיהו גביש, נענה לבקשתו של מלצר, שימשיך בתפקידו עד למינוי מנכ"ל חדש במקומו.

לכתבנו נודע, כי הנהלת „כור" תנסה לשכנע את מלצר להישאר בקונצרן.

חיים מרגלית

● בריונים תקפו שובתי נאות מגדיאל

שביתתם של עובדי בית־החולים הפרטי „נאות מגדיאל" בהוד־השרון נכנסת ליומה השישי והעובדים מתפעלים את המוסד הרפואי הגריאטרי במתכונת של עבודה בשבת כדי שלא לפגוע במאושפזים בו - הודיע הרב גרשום חרפנס, המזכיר הארצי של איגוד עובדי מינהל ומשק בבתי־חולים פרטיים באגף לאיגוד מקצועי של ההסתדרות.

הרב חרפנס, המקיים קשר רצוף עם השובתים ועם מזכירי מועצות הפועלים בשרון, התריע על כך שבריונים שכירים תקפו באלימות את משמרות השובתים בבית־החולים. „דבר שהוא מנוגד לחוק ויועבר, כמקובל, לטיפולה של המשטרה כאירוע פלילי" - הודיע חרפנס והוסיף, כי חברת ועדת העובדים נפצעה בתקיפה זו.

השביתה, המקיפה את כל העובדים המועסקים בבית־החולים, פרצה בתגובת העובדים בגין סירוב ההנהלה לחתום אתם על הסכם עבודה.

(שע"ה)

● יופסק יבוא אוטובוסים מורכבים

משרד־התחבורה נענה לבקשתם של עובדי „מרכבים" בפתח־תקווה והארגז בתל־אביב להפסיק יבוא אוטובוסים מורכבים ולמנוע בכך את פיטוריהם של למעלה ממאה עובדים המועסקים בשני המפעלים.

נמסר, כי האוטובוסים המורכבים ב„מרכבים" עולים באיכותם על אלה המיובאים ומחירם זול יותר. באחרונה יצר המפעל שני דגמי אוטובוסים לתיירות ולטיולי תלמידים בהפרש של 15 אלף דולר ממחיר האוטובוסים המיובאים.

זכריה חוורדי

● בצל מיובא נרקב במחסנים

500 טונות של בצל מיובא עושים בימים אלה דרכם למחסני מועצת הירקות שם יאוחסנו עד שירקבו. אמר עמי אוליאל, מזכיר ארגון מגדלי הירקות ויו"ר ועדת השיווק במועצת הירקות.

לדבריו, למרות המלצה של ועדת השיווק שלא לייבא את הבצל בגלל הכמות המספקת המצויה בארץ החליטה הנהלת המועצה לבצע את העיסקה שעלתה למדינה 100 אלף דולר.

יוסף גלילי

הוצתה מכוניתו של ראש מועצת אור־יהודה

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

מכוניתו של ראש מועצת אור־יהודה, יצחק בוקובזה, הוצתה אתמול בבוקר. למכונית, מדגם „סובארו 80", נגרם נזק.

משטרת מסובים פתחה בחקירה ועצרה שני חשודים בני 30 ו־34 מאור־יהודה.

● עיריית עכו פתחה במגעים עם משרד הבינוי והשיכון על הרישה לבניה מסיבית של דירות לזוגות צעירים תושבי העיר.

בהגרלת הלוטו מספר 48/85 זכו בגורל המספרים הבאים: 1 — 5 — 8 — 15 — 16 — 37 — והמספר הנוסף — 17.

בפלילים

תלמידי כיתה ב' חשודים בהצתת מכונית

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

שלושה תלמידי כתה ב' בת"א חשודים בהצתת מכונית. המכונית, מסוג „אופל", הוצתה לפני כשבוע ברחוב בן־יהודה בת"א וילד כבן 8 נראה נמלט מהמקום. החקירה הועברה לידי מפלג הנוער של מרחב הירקון.

אתמול שוחחו חוקרי מפלג הנוער עם תלמיד כיתה ב' אשר סיפר, כי הוא ושני חבריו שהיו בדרכם מבית־הספר לביתם הבחינו במכונית חונה שאחת מחלונותיה פתוחים. אחד מהם הדליק מטאטא קש שנטל מתוך המכונית, אסף ניירות והדליק גם אותם והשליך את כל החומר הבוער לתוך המכונית. הילדים מיהרו לעזוב את המקום והמכונית נשרפה כליל. מפלג הנוער בת"א ממשיך לחקור בפרשה זו.

הותלה רשיון של גינקולוג שהורשע במעשה מגונה

שר־הבריאות, מוטה גור, ציווה בימים אלה להתלות לשנה אחת רשיון לעסוק ברפואה של ד"ר יוניאן משה, מומחה ליילוד וגניקולוגיה בכפר סבא לאחר שהורשע במעשה מגונה שלא בכוח באשה שבטיפולו.

בכך אימץ השר את המלצות וועדת המשמעת שדנה בקובלנה נגד ד"ר יוניאן על פי פקודת הרופאים. תוקף התלייה יחול מה־15 לפברואר 1986 על מנת לתת לנאשם 3 חודשים בהם יוכל להגיש ערר.

כזכור, החליט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב בגזר־דינו מדצמבר 1984 להטיל על ד"ר יוניאן מאסר של שנה אחת, ממנה 4 חודשים בפועל והיתרה מאסר על תנאי שתוך שנתיים לא יעבור עבירה דומה. כמו־כן הטיל עליו בית המשפט קנס של 250 אלף שקל שהיה הקנס המירבי באותה עת ולמתלוננת פיצוי של 50 אלף שקל שגם הוא היה הסכום המירבי שבית המשפט יכול להטיל כפיצוי חלקי על הסבל שנגרם לה.

ד"ר יוניאן ערער על גזר הדין לבית המשפט העליון. תקופת מאסרו בפועל קוצרה ל־3 חודשים, כל שאר העונשים נשארו בתוקפם. (שע"ה)

רכז־מודיעין במשטרה נאשם בשוד מזוין

משפטו של רכז־מודיעין לשעבר במשטרת טול־כרם, הנאשם בהשתתפות בשוד מזוין, בסחיטה בכוח ובאיומים ובהדחה בחקירה תוך איום — מתברר עתה בבית־המשפט המחוזי בחיפה.

הנאשם הוא חנניה אברג'יל, תושב עכו בן 39.

בכתב־האישום טוענת התביעה, כי הנאשם ושני רבי־סמלים ששירתו עימו בתחנת טול־כרם שדדו 3000 לירות תוך איום בנשק משני האחים מחמוד ואחמד אל־חמיירה.

התביעה טוענת, כי בראשיתה של הפרשה באפריל 1980, כאשר למשטרה הגיעו ידיעות על כך שמחמוד אל־חמיירה, תושב ג'פנה, מעורב בעסקי סמים. התביעה טוענת, כי המשטרה נערכה לבצע מצוד ולתפוס את מחמוד „על חם". פעולה זו נכשלה אך בעקבותיה היו רכז המודיעין ושני רבי־הסמלים מעורבים יחד עם שני אחרים בתקיפת שני האחים אל־חמיירה. הם הופתעו בעת לכתם ברחוב, נגררו למכונית והובאו על־ידי הנאשם ואחרים לפרדס, ושם תוך איומים בנשק ובכוח, טוענת התביעה, שדדו התוקפים מאחמד 5000 לירות ישראליות, אך לאחר תחנונים החזירו לו 2000 לירות.

התביעה טוענת כי הנאשם אברג'יל ושני רבי הסמלים שהיו עמו איימו על שני האחים להורגם ודרשו מהם במפגיע לספק להם חשיש.

הנאשם כפר בפני השופט אורי קיטאי באשמות המיוחסות לו. (עתים)

מאסר למזייף מכתבים שיוחסו ליהושע בן־ציון

המשפט סביב פרשת המכתבים המזוייפים שיוחסו ליהושע בן־ציון, שמהם עלה כביכול כי החנינה שזכה לה מקורה בשוחד פוליטי — נסתיים אתמול בבית משפט השלום בת"א, שם נגזר־דינו של הנאשם בזיוף.

הנאשם, חובש לשעבר בכלא רמלה, אברהם כץ בן 55 מגבעת שמואל, נדון למאסר 6 חודשים בפועל ושנה על־תנאי. וכן חויב לשאת בהוצאות המשפט בסך חצי מיליון שקלים. גזר־הדין ניתן על־ידי השופט יורם גלין.

התביעה טענה, כי הנאשם זייף מכתב של יהושע בן־ציון שהופנה לאשתו, וכן דובר על שיחות עם מנחם בגין ועל כספים שישולמו עם שיחרורו של בן־ציון מהכלא.

כזכור, נדון בן־ציון למאסר בפרשת המעילה בבנק ארץ־ישראל־בריטניה, שהוא כיהן כמנהלו, ולאחר מכן זכה לחנינה. (עתים)

חמש שנות מאסר לבועל ילדה בת 9

תושב קרית־אונו, בעל משפחה בן 47, נדון אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב לחמש שנות מאסר, לאחר שהורשע על־פי הודאתו בבעילת קטינה, מעשה מגונה וסחיטה באיומים.

בכתב־האישום נאמר, כי הנאשם התגורר בשנת 1982 בקירבת ביתה של ילדה בת 9, ובמשך יותר משנתיים עשה בה מעשים מגונים במקומות שונים. הוא ביצע את מעלליו במקומות שונים, כולל בדירתה בעת שמשפחתה היתה יוצאת, ובעיקר במיקלט של ביתה. בשלב מסויים בשנת 1983 החל אף לקיים עימה יחסי מין מלאים.

למשפחה וקיבוץ להבות־הבשן

משתתפים בצערכם על מות

יהודה שליין

קיבוץ רמת־השופט